

แนวทางการพัฒนาพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ จังหวัดนครพนม
เพื่อการท่องเที่ยว

GUIDELINE DEVELOPMENT OF LOCAL COMMUNITY AROUND
NONG-YAT RESERVOIR
NAKORNPANOM PROVINCE FOR TOURISM

ปาริชาติ พงทองอินทร์
PARICHAT POONTONG-IN

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต
สาขาวิชาสถาปัตยกรรม
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2557

KMITL-2014-ED-M-217-112

แนวทางการพัฒนาพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ จังหวัดนครพนม
เพื่อการท่องเที่ยว

GUIDELINE DEVELOPMENT OF LOCAL COMMUNITY AROUND
NONG-YAT RESERVOIR
NAKORNPANOM PROVINCE FOR TOURISM

ปาริชาติ พุนทองอินทร์
PARICHAT POONTONG-IN

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต
สาขาวิชาสถาปัตยกรรม
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
พ.ศ. 2557

KMITL-2014-ED-M-217-112

GUIDELINE DEVELOPMENT OF LOCAL COMMUNITY AROUND
NONG-YAT RESERVOIR
NAKORNPANOM PROVINCE FOR TOURISM

PARICHAT POONTONG-IN

A THESIS SUBMITTED IN PARTIA FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF INUSTRIAL EDUCATION IN ARCHITECTURE
FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG
2014
KMITL-2014-ED-M-217-112

COPYRIGHT 2014

FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ใบรับรองวิทยานิพนธ์

หัวข้อวิทยานิพนธ์

แนวทางการพัฒนาพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ
จังหวัดนครพนม
Guideline Development of Local Community
Around Nong-ya¹ Reservoir Nakorn Panom
Province for Tourism

นักศึกษา

นางสาวปาริชาติ พุนทองอินทร์

รหัสประจำตัว

52630506

ปริญญา

ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต

สาขาวิชา

สถาปัตยกรรม

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์สุรศักดิ์ กังขา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์		ลายมือชื่อ
รศ.สมพล	ดำรงเสถียร	
รศ.สุรศักดิ์	กังขา	
ผศ.ดร.เลิศลักษณ์	กลิ่นหอม	
ผศ.ดร.พัสดราภรณ์	ทิพย์โสธร	
รศ.ดร.ปรียาพร	วงศ์อนุตรโรจน์	

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

วัน / เดือน / ปี ที่สอบ

20 พฤษภาคม เวลา 14.00 น. เป็นต้นไป

สถานที่สอบ

ณ ห้องเรียนสมาคมศิษย์เก่า คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมรับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์ ดร.พีระวุฒิ สุวรรณจันทร์)

คณบดี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2557

หัวข้อวิทยานิพนธ์	แนวทางการพัฒนาพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ จังหวัดนครพนม เพื่อการท่องเที่ยว
นักศึกษา	ปาริชาติ พูนทองอินทร์
รหัสนักศึกษา	52630506
ปริญญา	ครุศาสตรบัณฑิตสาขาสหศึกษาศาสตร์
สาขาวิชา	สถาปัตยกรรม
พ.ศ.	2557
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์สุรศักดิ์ กิ่งขาว
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม

บทคัดย่อ

การศึกษาการวิจัย ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะทางกายภาพ ปัญหาของพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ ศึกษาความคิดเห็นด้านการท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวก ของนักท่องเที่ยวและประชาชน ในพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ และเสนอแนะแนวทางการพัฒนาปรับปรุงพื้นที่เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสำรวจและแบบสัมภาษณ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยมีจำนวนทั้งหมด 203 คน ประกอบด้วย ประชากรที่อาศัยในพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวจังหวัดนครพนม และเจ้าหน้าที่ที่ทำงานในเทศบาลตำบลหนองญาติ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม

ผลการวิจัยพบว่า บริเวณรอบอ่างเก็บน้ำหนองญาตินั้น สภาพทางธรรมชาติ และอาคารสิ่งปลูกสร้างเสื่อมโทรม ประชาชนซึ่งเข้ามาในพื้นที่ ประกอบกิจกรรมออกกำลังกาย พักผ่อนหย่อนใจก็ไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้เพียงพอ ถนนทางเข้าชำรุด สภาพทางภูมิทัศน์ไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่ ประชาชนและนักท่องเที่ยวจึงมีความต้องการที่จะพัฒนาพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ ปรับปรุงด้านภูมิทัศน์ สิ่งอำนวยความสะดวก เพิ่มเส้นทางสำหรับจักรยาน ให้เกิดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่

แนวทางการพัฒนา นั้นต้องสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและนักท่องเที่ยว โดยแนวคิดการพัฒนา คือ การพัฒนาพื้นที่ว่าง ปรับปรุงสภาพพื้นที่ที่มีความทรุดโทรมทางด้านกายภาพ และสิ่งแวดล้อม ปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการ ได้แก่ ศาลา ห้องน้ำ จุดบริการนักท่องเที่ยว ฯลฯ เพื่อให้รองรับการใช้งานของประชาชนและนักท่องเที่ยว ส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวรอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม

Thesis Title	Guideline Development of Local Community Around Nong Yat Reservoir Nakornpanom Province for Tourism
Student	Ms. Parichat Poontong-in
Student ID.	52630506
Degree	Master of Degree in Industrial Education
Program	Architecture
Year	2014
Thesis Advisor	Associate Prof. Surasak kungkhaow
Thesis Co-Advisor	Assistant Prof. Dr. Lertlak Klinhom

ABSTRACT

The purposes of this research were to study the physical landscape and problem of the area around Nong Yat. Study to the opinion about tourism and facilities of tourist and population around Nong Yat reservoir and suggestion guideline development area around Nong Yat reservoir for tourism. The instrument in this research were the survey and the interview which have 203 people were to the population around Nong Yat reservoir and the tourist were visit to Nakornpanom province and then the officer of municipal, Tambon Nong Yat, Nakornpanom province.

The result of the research intern to the natural of Nong Yat reservoir and building were degenerative although the people coming to exercise and relaxation but there were no appropriate facilities, the road were damage, the landscape were not treated. So the people and the tourist were desire to development area around Nong Yat reservoir and landscape facilities and add to the bicycle way for the activity to promote the tourism in area.

The guideline development should be according to needs of people and needs of tourist. the concept were to rearrangement free space area, the physical of landscape, environment, facilities such as sala, toilet, service center for tourist, etc. for tourism of area around Nong Yat reservoir Aumper Mueng Nakornpanom province.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ ด้วยความอนุเคราะห์จาก รองศาสตราจารย์สุรศักดิ์ กังขาว อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ผู้ทรงคุณวุฒิ ผศ.ดร.ศิริรัตน์ เพชรแสงศรี อาจารย์การุณ อินทवास และนายภาคิน จันทรเดช ซึ่งได้ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือในด้านต่างๆ รวมถึงคณะกรรมการการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่าน ที่ได้ให้คำแนะนำ ปรับปรุงแก้ไข จนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้อย่างสมบูรณ์ ผู้วิจัยซาบซึ้งในความกรุณา ขอบพระคุณเป็นอย่างสูง รวมถึงเพื่อนๆ พี่ๆ รุ่น 19/2552 ที่ร่วมฝ่าฟันและผลักดันกัน และต้องขอบพระคุณทุกท่านที่อำนวยความสะดวก และให้ความช่วยเหลือในการติดต่อประสานงานในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำงานวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ผู้เป็นกำลังใจให้แก่ผู้วิจัยเสมอมา คุณค่าและประโยชน์อันเกิดจากงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบบูชาพระคุณบิดา มารดา ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านด้วยความเคารพยิ่ง

ปาริชาติ พูนทองอินทร์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	II
กิตติกรรมประกาศ.....	III
สารบัญ.....	IV
สารบัญตาราง.....	VI
สารบัญภาพ.....	VII
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
1.3 กรอบแนวความคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	3
1.4 ขอบเขตการวิจัย.....	5
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย.....	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
2.1 ศึกษาด้านกายภาพ.....	8
2.2 ศึกษาด้านนโยบาย แผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ระยะที่ 4 (พ.ศ. 2555-2556).....	39
2.3 ศึกษาแผนผังการใช้ประโยชน์ที่ดิน จังหวัดนครพนม.....	41
2.4 ศึกษาสถิตินักท่องเที่ยว.....	42
2.5 ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว.....	43
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	60
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	63
3.1 พื้นที่ศึกษา ประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	63
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	67
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย.....	69
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	70

สารบัญ(ต่อ)

บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจ.....	72
4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสัมภาษณ์.....	83
4.3 บทสรุปการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาในเขตพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม.....	100
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	102
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	102
5.2 อภิปรายผล.....	104
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	113
บรรณานุกรม.....	116
ภาคผนวก.....	118
ภาคผนวก ก. เอกสารทางราชการที่ใช้ในการวิจัย.....	119
ภาคผนวก ข. แบบสัมภาษณ์.....	125
ประวัติผู้เขียน.....	136

สารบัญญัตินี้

ตารางที่	หน้า
2.1 จำนวนหมู่บ้านและประชากร เขตเทศบาลตำบลหนองญาติ.....	30
2.2 ข้อมูลสถิตินักท่องเที่ยว ปี 2009 – 2010.....	42
2.3 รายได้จากการท่องเที่ยวจังหวัดนครพนม ปี พ.ศ. 2552 – 2553.....	43
3.1 จำนวนประชากร ในเขตการปกครองของจังหวัดนครพนม.....	66
3.2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยในเขตพื้นที่ศึกษา.....	67
4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สำหรับประชาชนในพื้นที่.....	84
4.2 ความคิดเห็นด้านการท่องเที่ยว สำหรับประชาชนในพื้นที่.....	86
4.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการ สำหรับประชาชนในพื้นที่.....	88
4.4 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สำหรับนักท่องเที่ยว.....	89
4.5 ความคิดเห็นด้านการท่องเที่ยว สำหรับนักท่องเที่ยว.....	91
4.6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการ สำหรับนักท่องเที่ยว.....	92
4.7 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สำหรับเจ้าหน้าที่.....	95
4.8 ความคิดเห็นด้านการท่องเที่ยว สำหรับเจ้าหน้าที่.....	96
4.9 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการ สำหรับเจ้าหน้าที่.....	97

สารบัญญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 ตราประจำจังหวัด.....	8
2.2 ต้นไม้ประจำจังหวัด.....	8
2.3 ดอกไม้ประจำจังหวัด.....	9
2.4 การเดินทางยังจังหวัดนครพนม.....	11
2.5 องค์พระธาตุพนม.....	11
2.6 งานนมัสการพระธาตุพนม.....	12
2.7 งานประเพณีไหลเรือไฟนครพนม.....	12
2.8 องค์พระธาตุนคร.....	13
2.9 พิพิธภัณฑ์จวนผู้ว่า.....	14
2.10 ศาลากลางหลังเก่า.....	15
2.11 วัดโอกาสศรีบัวบาน.....	15
2.12 วัดศรีเทพประดิษฐาราม.....	16
2.13 โบสถ์บุญอ้นนา หนองแสง.....	17
2.14 ริมเขื่อนหน้าเมืองนครพนม.....	17
2.15 หาดทรายทองศรีโคตรบูร.....	18
2.16 จำลองบ้านท่านโฮจิมินห์.....	18
2.17 หอนาฬิกาเวียดนามอนุสรณ์.....	19
2.18 สวนชมโขง.....	19
2.19 สวนหลวง ร.9 จังหวัดนครพนม.....	20
2.20 สถานที่จัดโลกของปลาแม่น้ำโขง.....	20
2.21 ประเพณีการแข่งขันเรือ.....	21
2.22 ประเพณีแสกต้นซาก.....	21
2.23 ประเพณีโสทั้งบั้ง.....	22
2.24 การพ่อนกไทย.....	22
2.25 เครื่องดนตรีพื้นเมือง.....	23
2.26 ผ้าฝ้ายและไหม.....	23
2.27 การปั้นเครื่องปั้นดินเผา.....	24
2.28 ผลิตภัณฑ์ประเภทเครื่องจักสาน.....	24
2.29 องค์พระธาตุประจำวันเกิด 7 วัน.....	25
2.30 แผนที่ท่องเที่ยวจังหวัดนครพนม.....	26

สารบัญญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
2.31	แผนที่ สถานที่สำคัญในจังหวัดนครพนม.....27
2.32	สถานที่จำลอง บ้านอดีตประธานาธิบดีโฮจิมินห์.....33
2.33	สนามกอล์ฟภูกระแต.....34
2.34	พิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำ สถานที่จัดโลกของปลาแม่น้ำโขง จังหวัดนครพนม.....34
2.35	หอเฉลิมพระเกียรติพระราชวงศ์จักรี.....35
2.36	อาคารหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์.....36
2.37	อาคารหอประชุมนานาชาติ อินโดจีน.....36
2.38	ผังเมืองรวมจังหวัดนครพนม.....41
3.1	พื้นที่ศึกษาในเขตเทศบาลตำบลหนองญาติ อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม.....64
3.2	ขอบเขตพื้นที่เขตเทศบาลตำบลหนองญาติ.....65
4.1	ทางสัญจรหลัก เส้นทางที่ 1.....73
4.2	ทางสัญจรหลัก เส้นทางที่ 2.....73
4.3	ทางสัญจรหลัก และเส้นทางรอง.....74
4.4	อาณาเขตของ 5 หมู่บ้านรอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ.....75
4.5	แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ บ้านหนองญาติ.....76
4.6	สถานที่ท่องเที่ยว พื้นที่บ้านนาจอก บ้านโฮจิมินห์.....77
4.7	สถานที่ท่องเที่ยว พื้นที่บ้านดอนโมง วัดดอนโมง พระพุทธบาท 4 รอย.....78
4.8	สถานที่ท่องเที่ยว พื้นที่บ้านดงโชค.....78
4.9	สถานที่สำคัญ พื้นที่บ้านหนองบัว.....79
4.10	กิจกรรมในพื้นที่อ่างเก็บน้ำหนองญาติ.....79
4.11	ประกอบรูปแบบวิถีชีวิตของประชาชนรอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ.....80
4.12	รูปแบบการเดินทาง.....81
4.13	ความสวยงามทางธรรมชาติ.....81
4.14	ป้าย ข้อมูล เส้นทางและการท่องเที่ยว.....82
4.15	สิ่งอำนวยความสะดวก.....82
5.1	แผนผังก่อนการปรับปรุงพื้นที่ บริเวณพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ.....108
5.2	พื้นที่ Zone A ปัจจุบัน ซึ่งควรได้รับการปรับปรุง.....108
5.3	พื้นที่ Zone B ปัจจุบัน ซึ่งควรได้รับการปรับปรุง.....108
5.4	แผนผังการปรับปรุงพื้นที่ บริเวณพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ.....109
5.5	การปรับปรุงพื้นที่ เส้นทางจักรยาน บริเวณพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ.....110

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
5.6 การปรับปรุงพื้นที่ บริเวณพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ.....	110
5.7 ศาลา หลังมีการปรับปรุงพื้นที่.....	111
5.8 จุดให้บริการอาหาร-เครื่องดื่ม และห้องน้ำ หลังมีการปรับปรุงพื้นที่.....	111
5.9 ป้ายบอกทาง แผนที่ หลังมีการปรับปรุงพื้นที่.....	112
5.10 ม้านั่ง ที่นั่งพัก ถังขยะ หลังมีการปรับปรุงพื้นที่.....	112
5.11 ที่จอดรถจักรยาน หลังมีการปรับปรุงพื้นที่.....	112
5.12 เสาไฟฟ้าแสงสว่าง หลังมีการปรับปรุงพื้นที่.....	113
5.13 การจัดพื้นที่สวนสาธารณะให้มีอุปกรณ์ออกกำลังกาย และทางสำหรับวิ่ง หลังมีการปรับปรุงพื้นที่.....	113

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จังหวัดนครพนมเป็นจังหวัดท่องเที่ยวที่สำคัญแห่งหนึ่งของประเทศไทย เพราะเป็นจังหวัดที่มีความสำคัญทางด้านพุทธศาสนา มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประเพณีวัฒนธรรมที่น่าสนใจหลายด้าน ซึ่งการเพิ่มจำนวนของนักท่องเที่ยวในจังหวัดนครพนมจากปี พ.ศ. 2546 - พ.ศ. 2555 มีจำนวนเพิ่มถึง 5.22% จากสถิติโดยการรวบรวมข้อมูลของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (จังหวัดนครพนม. 2555) [online]

จังหวัดนครพนมตั้งอยู่ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีลักษณะเลียบยาวตามแนวชายฝั่งขวาแม่น้ำโขง ทิศเหนือติดกับจังหวัดหนองคาย ทิศใต้ติดกับจังหวัดมุกดาหาร ทิศตะวันออกติดกับแขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ทิศตะวันตกติดกับจังหวัดสกลนคร ซึ่งที่ตั้งของจังหวัดนั้น

- อยู่ในเส้นทางเชื่อมโยงเศรษฐกิจ North-South Economic Corridor และ East - West Economic Corridor

- ใช้ถนนหมายเลข 8 ใน สปป. ลาว ถึง ท่าเรือเกอลอ จังหวัดเงอาน ของเวียดนาม 290 กิโลเมตร

- ใช้ถนนหมายเลข 12 ใน สปป. ลาว ถึง ท่าเรือวุงอ่าง จังหวัดฮาติน ของเวียดนาม 330 กิโลเมตร

- โครงการที่สั้นที่สุดเชื่อมต่ออนุภาคอินโดจีนสู่ท่าเรือน้ำลึก สะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 3 (นครพนม - คำม่วน) เป็นโครงการเปิดประตูสู่อินโดจีน โดยเชื่อมโครงข่ายจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยที่จังหวัดนครพนม ซึ่งเดิมเป็นเมืองชายแดนลักษณะเมืองปิด สู่เส้นทางหมายเลข 12 และหรือ เส้นทางหมายเลข 8 ใน สปป. ลาว และเวียดนาม ถึงท่าเรือน้ำลึกหุงอ่าง กวางบินห์ เพื่อเชื่อมโยงระบบขนส่งในระยะทางรวมทั้งสั้นที่สุด กล่าวคือ ประมาณ 300 กิโลเมตร (จากชายแดนไทยที่นครพนม ถึงชายแดนลาว/เวียดนาม ประมาณ 150 กิโลเมตรและถึงท่าเรือน้ำลึกอีกประมาณ 150 กิโลเมตร) (จังหวัดนครพนม. 2555) [online]

จุดแข็งของนครพนม คือ

1. สภาพที่ตั้งทางภูมิศาสตร์เป็นศูนย์กลางของประเทศในภูมิภาคอินโดจีน จังหวัดนครพนมเป็นศูนย์กลางของประเทศในภูมิภาคอินโดจีน ตามแนวนโยบายของรัฐบาลเรื่องการเปิดเสรีทางการค้า นโยบายเศรษฐกิจอริวดี เจ้าพระยา แม่โขง (ACMECS) เพื่อส่งเสริมการค้ากับประเทศในภูมิภาคอินโดจีน และสาธารณรัฐประชาชนจีน ยังเป็นสถานที่ก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 3

2. องค์กรชาตุนิยม วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สำคัญ

3. ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดนครพนม โดยเฉพาะประเด็นการสนับสนุนการพัฒนา ระบบโลจิสติกส์ และการส่งเสริมการท่องเที่ยว นั้น ใช้เป็นแนวทางในการกำหนดบทบาทของจังหวัด (จังหวัดนครพนม. 2553 : 3-5)

อ่างเก็บน้ำหนองญาติ เขตเทศบาลหนองญาติ ตำบลหนองญาติ อำเภอเมือง จังหวัด นครพนม เดิมเป็นแหล่งน้ำธรรมชาติขนาดเล็ก มีการพัฒนาตั้งแต่ปี 2496 ประโยชน์จากแหล่งน้ำ แรกๆ นั้นเพื่อการเกษตร เลี้ยงสัตว์ อุปโภคบริโภคของประชาชน และเป็นที่ตั้งของหน่วยงานราชการ เกี่ยวกับการพัฒนาที่ดิน การเพาะปลูก การประมง เป็นต้น จากแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม 2553 ที่มีการกำหนดบทบาทที่มุ่งเน้นส่งเสริมการสนับสนุนการท่องเที่ยวระดับพื้นที่ จังหวัด ภาค และระดับประเทศ การเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคม เทศบาลหนองญาติจึงกำหนดบทบาทที่ สอดคล้องกับแผนพัฒนาของจังหวัด คือ ส่งเสริมให้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ส่งเสริมด้านการ ท่องเที่ยว ปัจจุบันเกิดโครงการก่อสร้างที่ส่งเสริมการท่องเที่ยว คือ พิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำ หอเฉลิมพระ เกียรติ พระราชวงศ์จักรี ศูนย์ฝึกอาชีพ แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ บ้านนาจอก-หมู่บ้าน มิตรภาพ ไทย-เวียดนาม (อนุสรณ์สถานโฮจิมินห์) สวนบก และสถานที่ราชการ คือ ที่ว่าการอำเภอ เมือง สนามกีฬาจังหวัดนครพนม แปลงสาดิตการเกษตร ยังมีโครงการที่คาดว่าจะก่อสร้างในอนาคต คือ หอประชุมนานาชาติอินโดจีน และเกาะกลางอ่างเก็บน้ำ (เทศบาลหนองญาติ. 2530 : 5-6)

จากการส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวที่พื้นที่ที่ได้รับการพัฒนาและสนับสนุนมากที่สุด คือ กลุ่มชนชนบ้านนาจอก เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ บ้านนาจอก-หมู่บ้านมิตรภาพ ไทย- เวียดนาม (อนุสรณ์สถานโฮจิมินห์) มีนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวชมอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งหากสามารถ แนะนำเส้นทางการท่องเที่ยวทางด้านอื่นๆ เช่นการท่องเที่ยวเชิงเกษตร หรือการท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อน หย่อนใจ เพื่อเพิ่มช่องทางเลือกให้นักท่องเที่ยวบริเวณรอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ เพราะในแต่ละ พื้นที่นั้น ล้วนมีเอกลักษณ์และวิถีชีวิต วัฒนธรรมเฉพาะตัว อีกทั้งเพื่อเป็นการจัดสรรการท่องเที่ยว บนพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติให้มีความลงตัวเพื่อประโยชน์แก่นักท่องเที่ยวและชุมชนรอบอ่าง เก็บน้ำหนองญาติ ให้นักท่องเที่ยวมีทั้งความเพลิดเพลิน ความรู้ ความสร้างสรรค์ การอนุรักษ์ มรดก ทางด้านกายภาพ วัฒนธรรม วิถีชีวิต สืบไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาลักษณะทางกายภาพ และปัญหาของพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม

1.2.2 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวและประชาชน ด้านการท่องเที่ยวและสิ่ง อำนวยความสะดวก ในพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครพนม

1.2.3 เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนา ปรับปรุงพื้นที่ให้สามารถรองรับการท่องเที่ยวและ จัดสรรการท่องเที่ยวบนพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติได้อย่างลงตัว

1.3 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

1.3.1 กรอบแนวคิดการศึกษาลักษณะทางกายภาพ

สำนักงานจัดรูปที่ดินฯ กรมการผังเมือง กระทรวงมหาดไทย [online] กำหนดลักษณะที่สำคัญของการฟื้นฟูเมือง ดังนี้

1.3.1.1 การอนุรักษ์ซึ่งสิ่งที่มีค่าไว้ (Preservation) คือ การอนุรักษ์และรักษาพื้นที่บริเวณใดบริเวณหนึ่ง มิให้ความเจริญเติบโตของเมืองเข้ามาทำลายสิ่งที่มีคุณค่าบริเวณนั้น

1.3.1.2 การปรับปรุงสภาพชุมชนเดิม (Rehabilitation) คือ การปรับปรุง และบูรณะพื้นที่บริเวณชุมชนเดิมให้มีลักษณะที่ดีขึ้น โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงมากนัก และยังคงสภาพเดิมไว้เป็นส่วนใหญ่

1.3.1.3 การพัฒนาแบบรื้อใหม่ (Redevelopment) คือ การปรับปรุงพื้นที่

1.3.1.4 บริเวณใดบริเวณหนึ่งที่มีการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ที่ไม่คุ้มค่าในเชิงเศรษฐกิจ หรือมีสภาพแวดล้อมที่เสื่อมโทรม ให้มีลักษณะทางกายภาพ เศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น ซึ่งการพัฒนาพื้นที่บริเวณนั้นอาจไม่เหลือสภาพเดิมของชุมชน

1.3.1.5 การพัฒนาพื้นที่ว่างเปล่า (Rearrangement) หมายถึง การพัฒนาพื้นที่บริเวณใดบริเวณหนึ่งที่ไม่มีการใช้ประโยชน์ในพื้นที่บริเวณนั้น ให้มีสภาพที่ดีขึ้นและมีการใช้ประโยชน์ในพื้นที่อย่างคุ้มค่า

จากกรอบแนวคิดข้างต้น สอดคล้องกับการพัฒนาพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำ เพราะในพื้นที่อ่างเก็บน้ำหนองญาตินั้น มีความหลากหลายในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับประเพณี ลักษณะเฉพาะของชุมชน เชื้อสาย ไทย-เวียตนาม ความเป็นอยู่อาศัย พื้นที่ว่างเปล่า และพื้นที่ควรได้รับการปรับปรุงเพิ่มเติม ให้สอดคล้องกับการพัฒนาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวต่อไป

1.3.2 กรอบแนวคิดความคิดเห็นด้านการท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกของนักท่องเที่ยวและประชาชน

รายงานคู่มือการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางด้านกายภาพ (2540 : 13) จำแนกพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในเมือง ได้เป็นพฤติกรรมต่างๆ ดังนี้

1. การชมเมืองโดยรวม
2. การเข้าชมสถานที่สำคัญและสถานที่น่าสนใจ
3. การขึ้นที่สูงเพื่อชมเมือง
4. การชมการละเล่นพื้นเมือง หรือ ขบวนในงานเทศกาล
5. การจับจ่ายซื้อของ
6. การนมัสการสิ่งศักดิ์สิทธิ์

1.3.3 กรอบแนวคิดด้านแนวทางการเสนอแนะ พัฒนาปรับปรุงพื้นที่ที่สามารถรองรับ การท่องเที่ยวและจัดสรรการท่องเที่ยวบนพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำ

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548 : 139-141) ได้สรุปมูลเหตุหรือปัจจัยที่อยากได้เดินทางท่องเที่ยวไว้ 8 ประการ ดังต่อไปนี้

1. ความต้องการผจญภัย
2. ความต้องการค้นพบสิ่งใหม่
3. ความต้องการคุณค่าในการเดินทาง
4. ความต้องการค้นคว้าทางวัฒนธรรม
5. ความต้องการเห็นความเป็นอยู่ของเพื่อนร่วมโลก
6. ความต้องการในการยอมรับของสังคม
7. ความต้องการความภาคภูมิใจ
8. ความต้องการยกฐานะและเกียรติภูมิ

องค์ประกอบภูมิทัศน์เมือง (กองวางแผนโครงการ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2540 :

33-44) ประกอบด้วย

1. ทางสัญจรและที่จอดรถ
2. อาคารและสิ่งก่อสร้าง
3. สิ่งก่อสร้างและสิ่งประกอบบริเวณ
4. ป้าย
5. ชุมโฆษณา
6. ถังขยะและตัวรองรับขยะมูลฝอย
7. กระบะต้นไม้ กระถางต้นไม้
8. ที่ดื่ม น้ำ
9. รั้ว กำแพง และเสากั้นการจราจร
10. บ่อน้ำ สระน้ำ น้ำพุ น้ำตก
11. ไฟฟ้าแสงสว่าง
12. ทางเดินมีหลังคา
13. ชุมทางเข้า
14. ส่วนประกอบอื่นๆ
15. รายชื่อต้นไม้สำหรับปลูกในเมือง

กรอบแนวคิดด้านมูลเหตุปัจจัยนั้นเพื่อสรุปให้เห็นถึงแรงจูงใจหรือปัจจัยที่นักท่องเที่ยว เกิดความอยากที่จะไปเดินทางไปในพื้นที่นั้น ซึ่งสอดคล้องกับองค์ประกอบภูมิทัศน์เมือง ซึ่งเกี่ยวข้องกับ การเสนอแนะแนวทาง เพื่อการพัฒนาพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตของการศึกษาวัยในครั้งนี้เป็นการเสนอแนะแนวทางการพัฒนาพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยทำการศึกษาพื้นที่ที่ทำการด้านกายภาพ สังคม เศรษฐกิจ ทรัพยากรทางธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิตและศึกษาพฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยว รวมถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว โดยมีตัวแปรในการศึกษาตามรายละเอียด ดังนี้

1.4.1 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.4.1.1 ด้านประชากร

ประชาชน คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ 5 หมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลหนองญาติ จังหวัดนครพนม จำนวนครัวเรือนรวม 930 ครัวเรือน จำนวนประชากรรวม 5,111 คน (สำนักงานตำบลเทศบาลหนองญาติ. 2553 : 3)

นักท่องเที่ยว คือ นักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวในจังหวัดนครพนม มีนักท่องเที่ยวจำนวน 1800 คนต่อวัน (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2555)[online]

เจ้าหน้าที่ คือ เจ้าหน้าที่ที่ทำงานอยู่ในเทศบาลตำบลหนองญาติ จังหวัดนครพนม จำนวนเจ้าหน้าที่รวม 40 คน (สำนักงานเทศบาลตำบลหนองญาติ. 2553)[online]

1.4.1.2 ด้านกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัย ผู้วิจัยได้สุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยการใช้ตารางของ Yamane โดยใช้ค่าความคลาดเคลื่อน 10% ดังนี้

ประชาชนที่อาศัยในบริเวณพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 98 คน

นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในจังหวัดนครพนม ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 95 คน

เจ้าหน้าที่ในเทศบาลหนองญาติ จังหวัดนครพนม รวม 40 คน ผู้วิจัยศึกษาจำนวน 10 คน

1.4.2 ขอบเขตของพื้นที่การศึกษา

พื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ โดยพิจารณาจาก ชุมชน 5 หมู่บ้าน คือ บ้านหนองญาติ บ้านดอนโมง บ้านนาจอก บ้านหนองบัว บ้านดงโชค ซึ่งอยู่ในเขตเทศบาลตำบลหนองญาติ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม (สำนักงานตำบลเทศบาลหนองญาติ. 2553 : 3)

1.4.3 ตัวแปรที่จะศึกษา

1.4.3.1 สภาพทางกายภาพและปัญหา ในพื้นที่ชุมชน รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม

1.4.3.2 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวและประชาชน ด้านการท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวก ในพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม

1.4.3.3 ความต้องการในการพัฒนาพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

อ่างเก็บน้ำหนองญาติ หมายถึง แหล่งน้ำธรรมชาติขนาดเล็ก ที่ได้รับการพัฒนาเพื่อการชลประทาน ซึ่งปัจจุบันเขตเทศบาลตำบลหนองญาติ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ได้กำหนดบทบาทให้เป็นพื้นที่ เพื่อรองรับการท่องเที่ยวในระดับจังหวัด ระดับภาค และระดับประเทศ

ลักษณะทางกายภาพ หมายถึง สิ่งต่างๆที่ปรากฏขึ้นตามธรรมชาติ หรือ เป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นซึ่งสามารถสังเกต หรือรับรู้ได้ ในพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม

ชุมชน หมายถึง กลุ่มหมู่บ้าน บ้านหนองญาติ บ้านดอนโหม่ง บ้านนาจอก บ้านหนองบัว บ้านดงโซค ซึ่งอยู่ในเขตเทศบาลตำบลหนองญาติ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม

ความคิดเห็นด้านการท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวก หมายถึง ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวในด้านการท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ การพัฒนาพื้นที่ สถานที่ท่องเที่ยว การเข้าถึงพื้นที่ สาธารณูปโภค สาธารณูปการ

ความต้องการ หมายถึง ความอยากได้ สิ่งที่เป็นประโยชน์หรือรองรับบริการ ซึ่งสามารถตอบสนองให้แก่ ประชาชน นักท่องเที่ยวและผู้อยู่อาศัย ในพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ

ปัญหา หมายถึง สิ่งที่เป็นอุปสรรค ต่อการพัฒนาพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ ประชาชน นักท่องเที่ยวและผู้อยู่อาศัย

ศักยภาพ หมายถึง ความสามารถของพื้นที่ในชุมชนที่มีอยู่แล้ว เพื่อประโยชน์ทางการส่งเสริมการท่องเที่ยว

การพัฒนา หมายถึง การปรับปรุงพื้นที่ในชุมชนรอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการท่องเที่ยวและสอดคล้องกับทิศทางของการท่องเที่ยวอ่างเก็บน้ำหนองญาติ และการท่องเที่ยวของจังหวัดนครพนมเอง

การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน เพื่อการศึกษา วิถีชีวิต ประเพณีวัฒนธรรม เพื่อการอนุรักษ์และสืบสานต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมเอกสารตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

- 2.1 ศึกษาด้านกายภาพ
 - 2.1.1 สภาพโดยทั่วไปของจังหวัดนครพนม
 - 2.1.2 สภาพโดยทั่วไปของเทศบาลตำบลหนองญาติ
- 2.2 ศึกษาด้านนโยบาย แผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ระยะที่ 4 (พ.ศ. 2555-2556)
- 2.3 ศึกษาแผนผังการใช้ประโยชน์ที่ดิน จังหวัดนครพนม
- 2.4 ศึกษาสถิตินักท่องเที่ยว
- 2.5 ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว
 - 2.5.1 ประเภทของทรัพยากรท่องเที่ยว
 - 2.5.2 พฤติกรรมของนักท่องเที่ยว
 - 2.5.3 ปัจจัยที่ส่งเสริมการท่องเที่ยว
 - 2.5.4 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับภูมิทัศน์เมือง
 - 2.5.5 รายละเอียดองค์ประกอบภูมิทัศน์เมือง
- 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ศึกษาด้านกายภาพ

2.1.1 สภาพโดยทั่วไปของจังหวัดนครพนม

จังหวัดนครพนม

นครพนม พระธาตุคำล้ำ มนต์ขลังสองฝั่งโขง (คู่มือท่องเที่ยวกลุ่มสนุก. 2553 : 32-57)
คำขวัญประจำจังหวัดคือ พระธาตุนครคำล้ำ วัฒนธรรมหลากหลาย เรณูภูไท เรือไฟโสภางามตาฝั่งโขง
ตราประจำจังหวัด

ภาพที่ 2.1 แสดงภาพตราประจำจังหวัด

ตราประจำจังหวัดนครพนม มีสัญลักษณ์เป็นรูปพระธาตุนคร หมายถึง จังหวัดนครพนมมีพระธาตุนคร ซึ่งเป็นพระธาตุเจดีย์อันศักดิ์สิทธิ์ ภายในบรรจุพระอรุรังคธาตุ เป็นที่สักการะศุนย์รวมจิตใจ ความศรัทธาของชาวจังหวัดนครพนม ถือเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์คู่เมืองนครพนมมาแต่โบราณกาลกว่า 2500 ปี

ต้นไม้และดอกไม้ประจำจังหวัด

ต้นไม้ประจำจังหวัด คือ ต้นกันเกรา

ภาพที่ 2.2 แสดงภาพต้นไม้ประจำจังหวัด

ดอกไม้ประจำจังหวัด คือ ดอกกันเกรา

ภาพที่ 2.3 แสดงภาพดอกไม้ประจำจังหวัด

ประวัติ

นครพนม เมืองนครแห่งดินแดนสองฝั่งแม่น้ำโขงแถบนี้ มีการสถาปนาเป็นอาณาจักรศรีโคตรบูร ตั้งแต่เมื่อครั้งก่อสร้างองค์พระธาตุพนม ราว พ.ศ.8 มีกษัตริย์องค์แรก คือ พระเจ้าศรีโคตรบูร และมา รุ่งเรืองสูงสุดในสมัยพญาสุมิตธรรมราชา และมีการบูรณะพระธาตุพนมขึ้นเป็นครั้งแรกด้วย โดยการ ก่อสร้างเสริมองค์พระธาตุเจดีย์เป็นรูปทรงปัจจุบัน ได้อัญเชิญพระอรังคธาตุประดิษฐานไว้ที่องค์พระธาตุ ด้านบน แล้วสร้างกำแพงล้อมรอบ มีงานสมโภชครั้งใหญ่ ได้ขยายอาณาจักรลงไปถึงเมืองสาเกตุนคร ด้านทิศเหนือถึงเมืองคันไถผิเสือน้ำ หรือเวียงจันทน์ปัจจุบัน ทิศตะวันออกถึงเมืองญวน เป็น อาณาจักรแห่งพุทธศาสนา จึงไม่มีการรุกรานจากเมืองอื่น และมีกษัตริย์ปกครองต่อมาอีก 2 พระองค์ เมื่อนี้จึงได้เสื่อมลง ต่อมาในยุคราว พ.ศ.1800-1900 ได้สร้างเมืองขึ้นใหม่ในยุคล้านช้างเรืองอำนาจ และมีความสัมพันธ์เชิงเครือญาติ ตัวเมืองเคยตั้งอยู่ทางฝั่งซ้ายของลำน้ำโขง (ฝั่งลาว) บริเวณทางใต้ ปากเซบั้งไฟ ตรงข้ามกับพระธาตุพนมในปัจจุบัน ในสมัยกษัตริย์องค์ต่อมา ได้ย้ายเมืองมาที่ปากน้ำหินบูรณ์ ตรงข้ามตัวอำเภอท่าอุเทนในยุคนี้ ปรากฏพระนามกษัตริย์ “พระเจ้านครหลวงพิชิตทศพิศราชธานี ศรีโคตรบูรหลวง” ได้เปลี่ยนชื่อเมืองใหม่ กลายเป็น “เมืองศรีโคตรบูร” หลังจากนั้นราว พ.ศ.2000 ได้มีการย้ายเมืองมาที่ป่าห้วยศรีมั่ง บริเวณใต้เมืองท่าแขก และใช้ชื่อเมืองใหม่ว่า “มรุกขนคร” กษัตริย์คือ พระบรมราชาเอวกาน และเมื่อครั้งต่อมา สมัยพระบรมราชาแก้ว จึงได้ย้ายเมืองหลวง ของตนเองมาฝั่งไทยปัจจุบัน เมื่อมีการแผ่อิทธิพลของฝรั่ง จึงเห็นว่าบ้านเมืองจะถูกรุกราน ย้ายมาครั้ง แรกนั้นมาตั้งเมืองอยู่ที่ บริเวณวัดมรุกขนคร ปากลำห้วยหนองเซา ริมฝั่งแม่น้ำโขงราว พ.ศ.2300 และประกาศไม่ขึ้นต่อล้านช้าง เมืองนี้อยู่ได้ประมาณ 50 ปี จึงย้ายเมืองอีกครั้งขึ้นทางทิศเหนือ บริเวณริมฝั่งโขงบ้านท้อค้อถึงบ้านหนองจันทร์ จนสมัยพระบรมราชาพรหมมา ได้สถาปนาเมืองนี้เป็น “นครราชธานีศรีโคตรบูร” ตรงกับสมัยกรุงธนบุรีของไทย ต่อมาสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ พระบรมราชา

ได้ขอขึ้นกับกรุงเทพฯ ได้ย้ายเมืองมาอีกครั้ง มาที่เมืองลพบุรี พ.ศ.2390 ได้รับพระราชทานชื่อใหม่ ว่า นครพนม ที่มาจากมีฐานเป็นเมืองลูกหลวง มีองค์พระธาตุพนม มีภูเขาล้อมรอบ ด้านทิศตะวันออกจรดเทือกเขาอานัมแดนญวน ด้านทิศตะวันตกจรดเทือกเขาภูพาน และอาณาจากหลายปัจจัยที่เหมาะสม หลังจากนั้นยังมีกษัตริย์ปกครองตนเองต่อมาอีกหลายพระองค์ ภายใต้การปกครองจากกรุงเทพฯ ได้มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการปกครองหลายครั้ง จนกระทั่ง พ.ศ.2436 เกิดเหตุการณ์ ร.ศ.112 ได้เสียดินแดนฝั่งซ้ายแม่น้ำโขง ซึ่งเป็นดินแดนของอาณาจักรศรีโคตรบูรให้กับฝรั่งเศส ไปตั้งแต่นั้นมา

ที่ตั้ง

จังหวัดนครพนม มีพื้นที่ประมาณ 5,512.668 ตารางกิโลเมตร ห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ 740 กิโลเมตร แบ่งการปกครองออกเป็น 12 อำเภอ อำเภอเมืองนครพนม ธาตุพนม นาแก ท่าอุเทน เรณูนคร บ้านแพง ปลาปาก ศรีสงคราม นาหว้า โพนสวรรค์ นาทม วังยาง

อาณาเขต

ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอเซกา จังหวัดหนองคาย

ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอดงหลวง อำเภอห้วยใหญ่ จังหวัดมุกดาหาร

ทิศตะวันออก ติดต่อกับแขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยมีแม่น้ำโขงเป็นเส้นกั้นพรมแดน

ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอกุสุมาลย์ อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร

การเดินทาง

รถยนต์ จากกรุงเทพฯ ใช้ทางหลวงหมายเลข 1 ถนนพหลโยธิน ถึงสระบุรี บริเวณกิโลเมตรที่ 107 แยกเข้าทางหลวงหมายเลข 2 ถนนมิตรภาพ ผ่านจังหวัดนครราชสีมา ถึงอำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น แยกเข้าทางหลวงหมายเลข 23 ผ่านจังหวัดมหาสารคาม ทางหลวงหมายเลข 213 แล้วแยกขวาเข้าสู่จังหวัดกาฬสินธุ์ และผ่านจังหวัดสกลนครตรงเข้าสู่จังหวัดนครพนม ตามทางหลวงหมายเลข 22 รวมระยะทางประมาณ 740 กิโลเมตร

รถโดยสารประจำทาง

เดินทางระหว่าง กรุงเทพฯ-นครพนม มีทั้งรถโดยสารธรรมดาและรถโดยสารปรับอากาศออกจากสถานีขนส่งหมอชิตทุกวัน ทั้งบริษัทขนส่งจำกัด และส่วนของภาคเอกชน

เครื่องบิน

เดินทางจาก สนามบินสุวรรณภูมิ กรุงเทพฯ ถึงจังหวัดนครพนมโดยสายการบินนกแอร์ และสายการบินแอร์เอเชีย มีบริการเที่ยวบินไปจังหวัดนครพนมทุกวัน

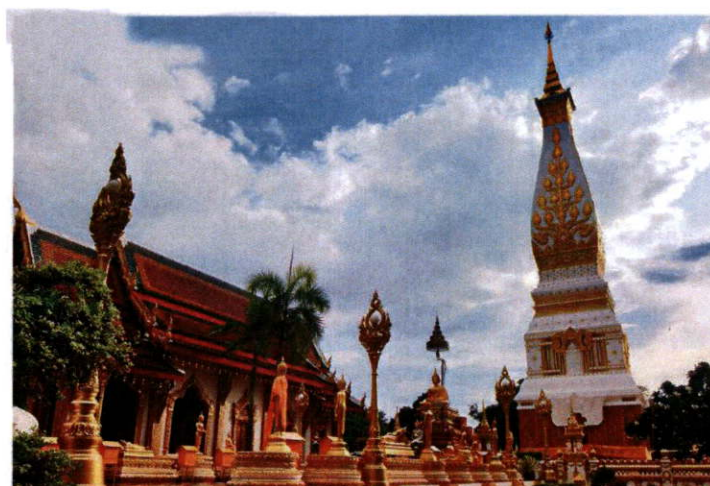
การเดินทางในตัวเมือง

มีรถสามล้อเครื่อง (รถสกายแล็บ) ราคาตามตกลงกัน ขึ้นอยู่กับระยะทาง

ภาพที่ 2.4 แสดงภาพการเดินทางยังจังหวัดนครพนม

พระธาตุพนม อำเภอธาตุพนม

ภาพที่ 2.5 แสดงภาพองค์พระธาตุพนม

พระธาตุพนม (ประจำวันเกิดวันอาทิตย์) ประดิษฐาน ณ วัดพระธาตุพนมวรมหาวิหาร ในเขต อำเภอธาตุพนม ห่างจากตัวจังหวัดประมาณ 50 กิโลเมตร การเดินทางใช้ทางหลวงหมายเลข 212 ตามตำนานกล่าวว่า ผู้สร้างคือ พระมหากัสสะปะ พระอรหันต์ 500 องค์ และท้าวพระยาเมืองต่างๆ ภายในองค์พระธาตุบรรจุพระอรุณธาตุของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไว้ ลักษณะของสถาปัตยกรรม มีแหล่งที่มาที่เดียวกับปราสาทของขอม และได้ทำการบูรณะเรื่อยมา ในปี พ.ศ.2485 ได้รับการยกฐานะ เป็นพระอารามหลวงชั้นเอกขึ้นเป็น วรมหาวิหาร พระธาตุพนมไม่เพียงแต่เป็นศูนย์รวมจิตใจของ ชาวนครพนมเท่านั้น พระธาตุพนมยังเป็นที่เคารพของชาวไทยภาคอื่นๆ และชาวลาวอีกด้วย ว่ากันว่า ถ้าใครได้มานมัสการพระธาตุครบ 7 ครั้ง จะถือเป็นลูกพระธาตุ เป็นสิริมงคลแก่ชีวิตและจะมีความ เจริญรุ่งเรือง หรือแม้แต่การได้มากราบพระธาตุพนม 1 ครั้งก็ถือเป็นมงคลแก่ชีวิตแล้ว ในวันที่

11 สิงหาคม 2518 เวลา 19.38 น. พระธาตุพนมได้ล้มทลายลงทั้งองค์ เนื่องจากความเก่าแก่ขององค์พระธาตุพนม และประจวบกับระหว่างนั้นฝนตกพายุพัดแรงติดต่อกันหลายวัน ประชาชนทั้งประเทศ ได้ร่วมบริจาคทุนทรัพย์และรัฐบาล ได้ก่อสร้างองค์พระธาตุพนมใหม่ตามแบบเดิม การก่อสร้างเสร็จสิ้นเมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2522 นอกจากพระบรมสารีริกธาตุ ที่บรรจุในองค์พระธาตุแล้ว ยังมีของมีค่ามากมายนับหมื่นชิ้น โดยเฉพาะฉัตรทองคำบนยอดพระธาตุ ปัจจุบันองค์พระธาตุ มีฐานกว้าง ด้านละ 12.33 เมตร สูง 53.60 เมตร เป็นเจดีย์ทรงสี่เหลี่ยมสูง แลดูสง่างาม งานนมัสการองค์พระธาตุเริ่มตั้งแต่ วันขึ้น 10 ค่ำ เดือน 3 ถึง วันแรม 1 ค่ำ เดือน 3 ของทุกปี พระธาตุพนมถือเป็นพระธาตุปีเกิดของคนเกิดปีวอก และเป็นพระธาตุประจำวันเกิดของผู้เกิดวันอาทิตย์

เทศกาลงานประเพณี งานนมัสการพระธาตุพนม

ภาพที่ 2.6 แสดงภาพงานนมัสการพระธาตุพนม

กำหนดจัดในวันขึ้น 10 ค่ำ ถึง แรม 1 ค่ำ เดือน 3 (9 วัน 9 คืน) ของทุกปี ซึ่งถือเป็นงานประเพณีที่ยิ่งใหญ่และสำคัญยิ่งงานหนึ่งของชาวนครพนมและจังหวัดใกล้เคียง

งานประเพณีไหลเรือไฟนครพนม (เฮือไฟ)

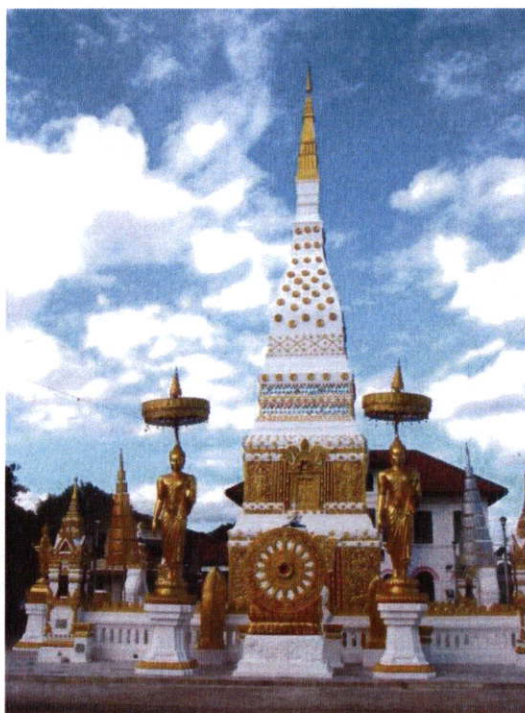
ภาพที่ 2.7 แสดงภาพงานประเพณีไหลเรือไฟนครพนม

จัดขึ้นในวันออกพรรษา คือวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 11 และวันแรม 1 ค่ำ เดือน 11 ของทุกปี บริเวณหน้าศาลากลางจังหวัด ริมแม่น้ำโขงบริเวณเขตเทศบาล การไหลเรือไฟถือเป็นการบูชา

พระพุทธเจ้า ในวันที่พระพุทธเจ้าเสด็จลงมาจากเทวโลก หลังจากที่พระพุทธองค์ได้เสด็จขึ้นไปจำพรรษาที่ดาวดึงส์ เพื่อแสดงพระธรรมเทศนาโปรดพระพุทธรมาดาเมื่อออกพรรษาแล้ว พระพุทธเจ้าก็เสด็จลงมาสู่มนุษยโลก โดยบันไดทิพย์ทั้ง 3 วันนี้เรียกว่า “วันพระเจ้าโปรดโลก” พระองค์เสด็จมา ณ เมืองสักกัสสะ สถานที่นั้นเรียกว่า “อจลเจตีย์” (อ่านว่า อะ-จะ-ละ-เจ-ติ) ทวยเทพทั้งหลายส่งเสด็จ มวลมนุษย์ทั้งหลายรับเสด็จด้วยเครื่องสักการะบูชามโหฬาร การไหลเรือไฟ ก็คือการสักการะบูชาอย่างหนึ่งในวันนั้น และได้ทำเป็นประเพณีสืบทอดกันมาจนถึงทุกวันนี้ นอกจากนี้ยังมีตำนานไหลเรือไฟที่แตกต่างกัน ก็ถือว่าทำให้ได้รับอานิสงฆ์เหมือนกัน เดิมเรือไฟทำด้วยท่อนกล้วยหรือไม้ไผ่ต่อเป็นเรือลำยาว ประมาณ 5-6 วา ข้างในบรรจุไว้ด้วยขนม ข้าวต้มมัด หรือ สิ่งของที่ต้องการจะบริจาคทาน ข้างนอกเรือมีดอกไม้ รูป เทียน ตะเกียง ชี้อัฒ สำหรับจุดให้สว่างไสว ก่อนจะปล่อยเรือไฟ ปัจจุบันการจัดทำเรือไฟเป็นรูปแบบต่างๆ ที่ขนาดใหญ่โตขึ้น มีวิธีการประดับตกแต่งเรือไฟให้วิจิตรตระการตามากมายยิ่งขึ้น เมื่อปล่อยเรือไฟเหล่านี้ลงกลางลำน้ำโขงภายหลังการจุดไฟให้ลุกโชติช่วง เป็นภาพที่งดงามประทับใจผู้พบเห็นไปตราบนานเท่านาน ไม่มีที่ใดในประเทศไทยยิ่งใหญ่เหมือนที่จังหวัดนครพนม

สถานที่ท่องเที่ยวในเขตอำเภอเมืองนครพนม

พระธาตุนคร

ภาพที่ 2.8 แสดงภาพองค์พระธาตุนคร

พระธาตุนคร (ประจำวันเกิดวันเสาร์) วัดมหาธาตุ ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลเมือง ริมถนนสุนทรวิจิตร เลียบเขื่อนหน้าเมืองนครพนม สร้างตั้งแต่ปี พ.ศ.1150 เมื่อครั้งพระยามหาอำมาตย์ (ป้อม) แม่ทัพใหญ่

กรุงเทพฯ มาตั้งทัพที่วัดนี้ จนย้ายเมืองจนกลายเป็นเมืองนครพนม พระธาตุนคร มีโบสถ์เก่าแก่สวยงามมาก พระธาตุนครมีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส กว้าง 5.85 เมตร สูง 24 เมตร เป็นปูชนียสถานสำคัญ มีการบูรณปฏิสังขรณ์ครั้งใหญ่แล้วเสร็จในวันเดือนเพ็ญของปี พ.ศ.2465 มีรูปแบบตามพระธาตุพนมองค์เดิม ภายในบรรจุพระบรมสารีริกธาตุที่อัญเชิญมาจากอินเดีย และ พระธาตุพระสีวลีพร้อมกับองค์พระพุทธรูปทองคำ และของมีค่าต่างๆ ที่ประชาชนผู้มีจิตศรัทธาได้ถวาย เพื่อบรรจุในองค์พระธาตุ และเป็นพระธาตุประจำวันเกิดของผู้ที่เกิดวันเสาร์ เชื่อกันว่า ผู้ที่มานมัสการพระธาตุแห่งนี้ จะได้รับอานิสงส์เสริมบุญบารมี และมีอำนาจวาสนา เป็นเจ้าคนนายคน

พิพิธภัณฑ์จวนผู้ว่า

ภาพที่ 2.9 แสดงภาพพิพิธภัณฑ์จวนผู้ว่า

พิพิธภัณฑ์จวนผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนม เป็นสถาปัตยกรรมดีเด่น มีลักษณะเป็นแบบตะวันตก ได้รับอิทธิพลในรูปแบบการก่อสร้างจากฝรั่งเศส ช่วงสมัยสงครามอินโดจีน มีอายุเก่าแก่มากแล้วแต่ยังรักษาสภาพและความสวยงามต่างๆไว้ได้ดี ภายในจัดแสดงเกี่ยวกับเรื่องราวของจังหวัดนครพนม ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน รวมถึงประเพณีไหลเรือไฟหนึ่งเดียวของประเทศไทยด้วย

ศาลากลางหลังเก่า

ภาพที่ 2.10 แสดงภาพศาลากลางหลังเก่า

หอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ (โบราณสถาน) อยู่บนถนนอภิบาลบัญชา เดิมเป็นศาลากลางจังหวัดนครพนม ใช้แรงงานนักโทษในการก่อสร้าง โดยใช้แปลนของจังหวัดเชียงรายเป็นต้นแบบ มีรูปทรงแบบตะวันตกเคยถูกลูกปืนใหญ่เสียหายในช่วงกรณีพิพาทไทยกับฝรั่งเศส ได้รับรางวัลอนุรักษ์ดีเด่นจากสมาคมสถาปนิกสยาม

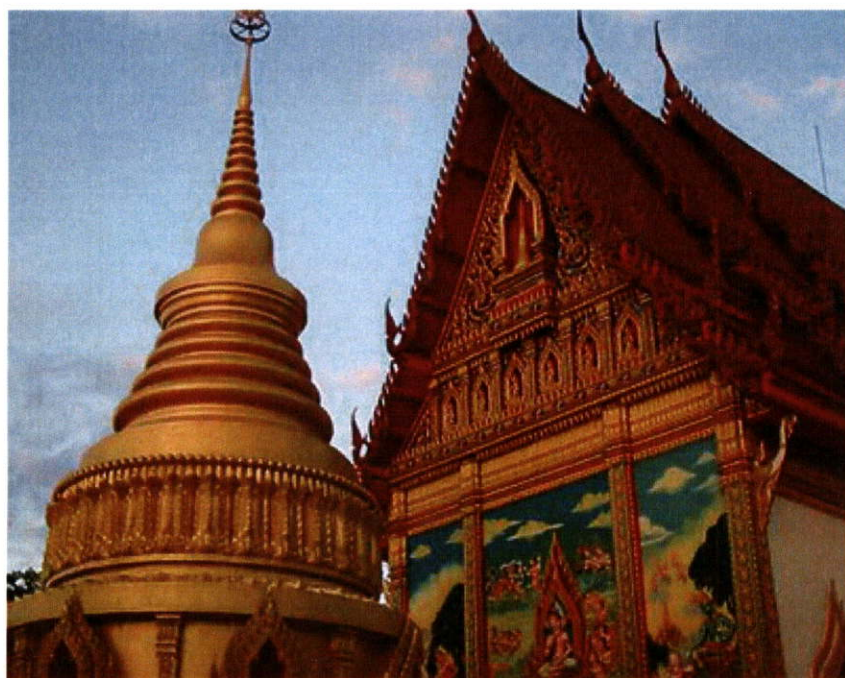
วัดโอกาสศรีบัวบาน

ภาพที่ 2.11 แสดงภาพวัดโอกาสศรีบัวบาน

ตั้งอยู่ริมฝั่งโขงเขตเทศบาลเมืองนครพนม เป็นวัดคู่บ้านคู่เมืองมาแต่โบราณ บริเวณกลางวัด มีหอประดิษฐานพระติ้วกับพระเทียมอยู่คู่กัน พระติ้วประทับอยู่ด้านขวาของพระเทียม พระติ้วเป็น พระพุทธรูปปางเพชรมารวิชัย ทำด้วยไม้ติ้ว บุทองคำ ขนาดหน้าตักกว้าง 30 เซนติเมตร สูง 60 เซนติเมตร สร้างโดยเจ้าผู้ครองนครศรีโคตรบูร เมื่อ พ.ศ.1328 ส่วนพระเทียม มีลักษณะและขนาด เดียวกับพระติ้ว สร้างในสมัยพระเจ้าขัติยวงศา และมีการสมโภชให้พระติ้วพระเทียม เป็นพระ คู่บ้านคู่เมืองสืบมาจนถึงปัจจุบัน

วัดศรีเทพประดิษฐาราม

ภาพที่ 2.12 แสดงภาพวัดศรีเทพประดิษฐาราม

ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง ถนนศรีเทพ เยื้องโรงเรียนชุมชนเทศบาล 3 สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ.2402 ภายในโบสถ์มีจิตรกรรมฝาผนัง รูปพุทธประวัติที่สวยงาม และยังมีประดิษฐานพระพุทธรูปสำคัญ คือ พระแสง ตำนานกล่าวว่า สร้างขึ้นพร้อมกับพระสุก และหลวงพ่อพระใส (วัดโพธิ์ชัย จังหวัดหนองคาย) ข้างๆโบสถ์มีเจดีย์บรรจุอัฐิของหลวงปู่จันทร์ (พระเทพสิทธิจารย์) พระเกจิอาจารย์ที่ ชาวนครพนมเคารพนับถือ ส่วนรูปปั้นนั้นจะอยู่ในตึกเทพสิทธิธาราม และที่น่าชมอีกอย่างหนึ่งคือ อาคารที่สร้างขึ้นใน พ.ศ.2464 ได้รับรางวัลอนุรักษ์ศิลปะสถาปัตยกรรมในด้านปูชนียสถานและวัดวาอาราม จากสมาคมสถาปนิกสยาม

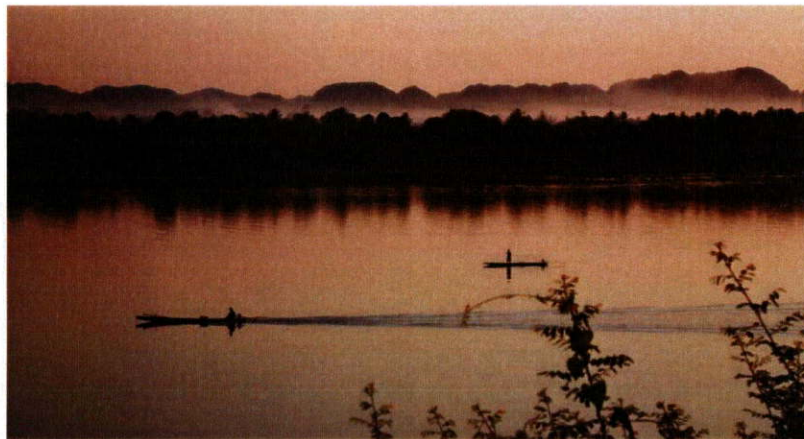
โบสถ์นักบุญอันนา หนองแสง

ภาพที่ 2.13 แสดงภาพโบสถ์นักบุญอันนา หนองแสง

ตั้งอยู่บนถนนสุนทรวิจิตร เลียบเขื่อนหน้าเมืองนครพนม สร้างขึ้นเมื่อ ค.ศ.1926 โดย คุณพ่อ เอทวร์ร์ นำลาม อธิการโบสถ์วัดนักบุญอันนาหนองแสงนี้ เป็นสัญลักษณ์ของเมืองนานาชาติ ที่มีคนหลายเชื้อชาติอาศัยอยู่ สถาปัตยกรรมสวยงามแปลกตา ในช่วงก่อนวันคริสต์มาส ชาวคริสต์แต่ละชุมชนจะประดิษฐ์ดาวรูปแบบต่างๆ แล้วแห่มารวมกันไว้ที่นี่

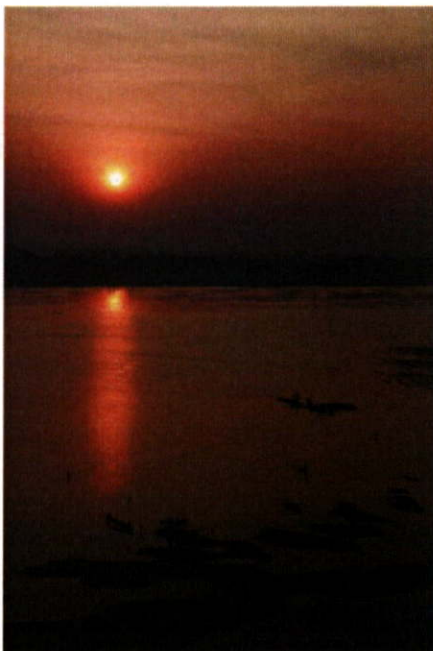
เขื่อนหน้าเมืองนครพนม

ภาพที่ 2.14 แสดงภาพริมเขื่อนหน้าเมืองนครพนม

เป็นสถานที่พักผ่อนของชาวเมืองนครพนม และเป็นจุดชมทิวทัศน์พระอาทิตย์ขึ้นและตกที่สวยงามริมแม่น้ำโขง บริเวณเขื่อนหน้าเมืองนครพนม อยู่ตรงข้ามกับเมืองท่าแขก แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

หาดทรายทองศรีโคตรบูร

ภาพที่ 2.15 แสดงภาพหาดทรายทองศรีโคตรบูร

เป็นหาดทรายน้ำจืดที่สวยงามมากแห่งหนึ่งในภาคอีสานในฤดูแล้ง (ราวเดือนกุมภาพันธ์-พฤษภาคม) หาดทรายจะยื่นออกไปกลางลำน้ำโขง หาดทรายนี้อยู่ตรงข้ามกับที่ทำการแขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เหมาะสำหรับเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจและชมความงามของธรรมชาติ

บ้านนาจอก (บ้านท่านโฮจิมินห์)

ภาพที่ 2.16 แสดงภาพจำลองบ้านท่านโฮจิมินห์

เป็นหมู่บ้านเก่าแก่ ที่อดีตประธานาธิบดีสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม นายโฮจิมินห์ได้เข้ามาพำนักพระบรมโพธิสมภารพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวแห่งราชอาณาจักรไทย เพื่อกอบกู้เอกราชของเวียดนาม ระหว่างปี พ.ศ.2467-2475

หอนาฬิกาเวียดนามอนุสรณ์

ภาพที่ 2.17 แสดงภาพหอนาฬิกาเวียดนามอนุสรณ์

เป็นหอนาฬิกาที่ชาวเวียดนามได้สร้างขึ้นเพื่อเป็นอนุสรณ์แก่ชาวนครพนมเมื่อคราวย้ายกลับปิตุภูมิประเทศเวียดนาม สร้างเมื่อ พ.ศ.2503 สูงประมาณ 50 เมตร อยู่ติดริมแม่น้ำโขง

สวนชมโขง

ภาพที่ 2.18 แสดงภาพสวนชมโขง

อดีตสวนแห่งนี้เคยเป็นที่ตั้งของเรือนจำจังหวัดนครพนม ตึกที่ใช้เป็นเรือนจำนักโทษปรับเปลี่ยนเป็นพิพิธภัณฑ์แสดงวิถีชีวิตนักโทษ มีหุ่นจำลองสภาพนักโทษ ภายนอกเป็นสวนสาธารณะ รมรื่น สวยงาม ด้านหลังเป็นลานเอนกประสงค์สำหรับออกกำลังกายแก่ชาวเมืองนครพนม

สวนหลวง ร.9 จังหวัดนครพนม

ภาพที่ 2.19 แสดงภาพสวนหลวง ร.9 จังหวัดนครพนม

สร้างขึ้นเพื่อถวายเป็นพระราชสักการะ เนื่องในวโรกาสเฉลิมพระชนมพรรษาครบ 5 รอบ เพื่อให้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจแก่ประชาชน
สถานที่จัดแสดงโลกของปลาแม่น้ำโขง

ภาพที่ 2.20 แสดงภาพสถานที่จัดแสดงโลกของปลาแม่น้ำโขง

ตั้งอยู่ที่อ่างเก็บน้ำบ้านหนองญาติ เป็นแหล่งรวบรวมพันธุ์ปลาน้ำจืดของกลุ่มน้ำโขง และแม่น้ำสงคราม ที่หาได้ยาก เช่น ปลาบึก ปลาเลิม ปลากระเบนน้ำจืด ปลาเสือดอ ปลาแซ่
การแข่งขันเรือ (ส่วงเฮือ)

ภาพที่ 2.21 แสดงภาพประเพณีการแข่งขันเรือ

เป็นประเพณีที่ปฏิบัติสืบทอดกันมาช้านาน โดยจัดขึ้นระหว่างงานบุญออกพรรษา มีความมุ่งหมายให้ชาวบ้านได้สนุกสนานร่วมกันก่อให้เกิดความสามัคคีความเสียสละ และเป็นการเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนลาวและชาวไทย จัดขึ้นในลำน้ำโขงบริเวณหน้าเขื่อนนครพนม มีระยะทางแข่งขัน 3 กิโลเมตร

ประเพณีแสกเต็นสาก

ภาพที่ 2.22 แสดงภาพประเพณีแสกเต็นสาก

เป็นประเพณีของชนเผ่าแสกที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านอาจสามารถ ห่างจากตัวเมืองนครพนมราว 4 กิโลเมตร ประเพณีแสกเต็นสากเป็นการเดินบวงสรวงเจ้า ซึ่งจะเต็นสากเป็นประจำทุกปีในเดือน 3 ขึ้น 2-3 ค่ำ การแสกเต็นสากนอกเทศกาลจะต้องทำพิธีขอขมาเสียก่อน ของที่ใช้ได้แก่ หัวหมู

เงิน 20 บาท และเหล้า ซึ่งจะทำพิธีที่ศาลเจ้าประจำหมู่บ้าน โดยการเสี่ยงทายไม้สี ถ้าได้สีเดียวกัน แสดงว่าเจ้าไม่อนุญาตการเดิน “แสกเดินสาก” ใช้ไม้สีแดงสลักขาวเรียก “สาก” นำด้วยเสียงกลอง จังหวะเร็ว ผู้เดินจะขอยเท้าถี่ๆ ลงไปตามจังหวะการกระทบไม้คล้ายการเดินลาวกระทบไม้ แต่จะเร็วกว่ามาก

ประเพณีโสทั้งบั้ง

ภาพที่ 2.23 แสดงภาพประเพณีโสทั้งบั้ง

เป็นพิธีกรรมของชาวไทยโส้หรือไทยกะโซ่ เพื่อบวงสรวงวิญญาณของบรรพบุรุษประจำปี การเดินรำมี ทั้งชายและหญิงพวกชาวไทยโส้หรือไทยกะโซ่ เป็นชนเผ่าชาพวกหนึ่ง ลักษณะผิวคล้ำ มีภาษาเป็นของตนเองและภาษาที่ใช้คล้ายภาษามอญปนเขมร หมู่บ้านชาวไทยโส้ที่ตั้งอยู่ที่บริเวณ อำเภอน้ำอูเทิน อำเภอน้ำสรวร์คและอำเภอน้ำศรีสงคราม

การฟ้อนภูไทย

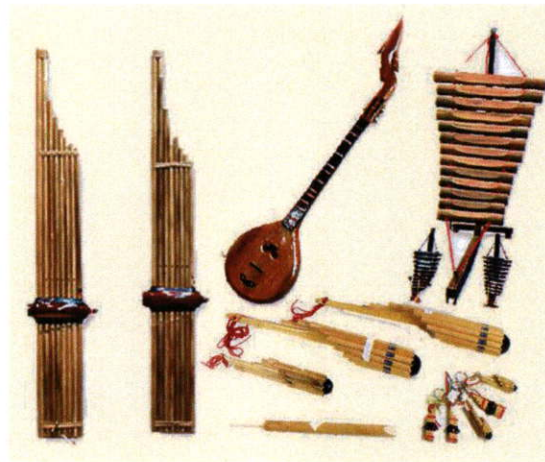

ภาพที่ 2.24 แสดงภาพการฟ้อนภูไทย

เป็นการแสดงออกให้เห็นถึงความสามัคคีของหมู่ชาวยุโรป โดยจะพ้องในงานบุญมหาชาติ งานนมัสการพระธาตุเรณูและเทศกาลอื่นๆ (เดือน 5 และ เดือน 6) สมัยก่อนพ้องกันตามความถนัดและความสามารถแต่ละบุคคล ไม่ได้เน้นความเป็นระเบียบหรือความพร้อมเพรียงกัน แต่เน้นลีลาการพ้องรำของชายหญิงคู่กัน ยึดการรำแบบดั้งเดิมเป็นหลัก นับเป็นศิลปะที่สวยงามหาชมได้ยากในปัจจุบัน นอกจากนี้ชาวไทยยังมีการต้อนรับด้วยการบายศรีสู่ขวัญ การเลี้ยงอาหารแบบพาแลง การชวนดูดู

สินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึก

สินค้าผลิตภัณฑ์หัตถกรรมพื้นเมืองที่สำคัญและมีชื่อเสียงของจังหวัดนครพนม ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ประเทศเครื่องดนตรีพื้นเมือง

ภาพที่ 2.25 แสดงภาพเครื่องดนตรีพื้นเมือง

แหล่งผลิตอยู่ที่บ้านท่าเรือ ต.ท่าเรือ อ.นาหว้า เครื่องดนตรีที่ผลิตส่วนใหญ่ คือ พิณ แคน โหวด โปงกลางและได้กล่าวขานกันว่า เป็นหมู่บ้านแห่งเสียงดนตรี
ผลิตภัณฑ์ประเภทผ้าฝ้ายและไหม

ภาพที่ 2.26 แสดงภาพผ้าฝ้ายและไหม

แหล่งผลิตอยู่ในอำเภอเรณูนคร อำเภอปลาปาก อำเภอธาตุพนม อำเภอศรีสงครามและ
อำเภอนาหว้า โดยทำการผลิตผ้าชิ้นใหม่ ผ้าฝ้ายมัดหมี่ จะทอกันเฉพาะในฤดูแล้ง สำหรับหมู่บ้าน ที่มี
ชื่อเสียงได้แก่ บ้านหนองย่างชิ้น ตำบลหนองย่างชิ้น อำเภอเรณูนคร

ผลิตภัณฑ์ประเภทเครื่องปั้นดินเผา

ภาพที่ 2.27 แสดงภาพการปั้นเครื่องปั้นดินเผา

แหล่งผลิตส่วนใหญ่อยู่ในอำเภอท่าอุเทนผลิตสินค้าจำพวกครก ไท บรรจุน้ำขนาดต่างๆ

ผลิตภัณฑ์ประเภทงานตีเหล็ก

แหล่งผลิตอยู่ในอำเภอธาตุพนม ที่บ้านนาถ่อนทุ่ง ตำบลนาถ่อน อำเภอธาตุพนม โดยผลิตมีด
โต้ ขวาน เลียม จอบ เป็นต้น

ผลิตภัณฑ์ประเภทเครื่องจักรสาน

ภาพที่ 2.28 แสดงภาพผลิตภัณฑ์ประเภทเครื่องจักรสาน

แหล่งผลิตอยู่ในอำเภอเมือง อำเภอปลาปาก อำเภอเรณูนคร อำเภอศรีสงคราม โดยผลิตสินค้า จำพวกกระต๊อบข้าว กระจ่าง เสื้อเตย ทำการผลิตตลอดปีพร้อมกับการทำนา หมู่บ้านที่มีชื่อเสียงได้แก่ บ้านชะงอม และบ้านนาคอกควาย อำเภอเมืองจะทำการผลิตเฉพาะฤดูแล้ง

ตัวอย่างรายการนำเที่ยว

เส้นทางเสริมมงคลชีวิต “ไหว้พระ 7 พระธาตุประจำวันเกิด”

ภาพที่ 2.29 แสดงภาพองค์พระธาตุประจำวันเกิด 7 วัน

วันอาทิตย์ พระธาตุพนมวรมหาวิหาร อ.ธาตุพนม

วันจันทร์ พระธาตุเรณู อ.เรณูนคร

วันอังคาร พระธาตุศรีคุณ อ.นาแก

วันพุธ พระธาตุมหาชัย อ.ปลาปาก

วันพฤหัสบดี พระธาตุประสิทธิ์ อ.นาหว้า

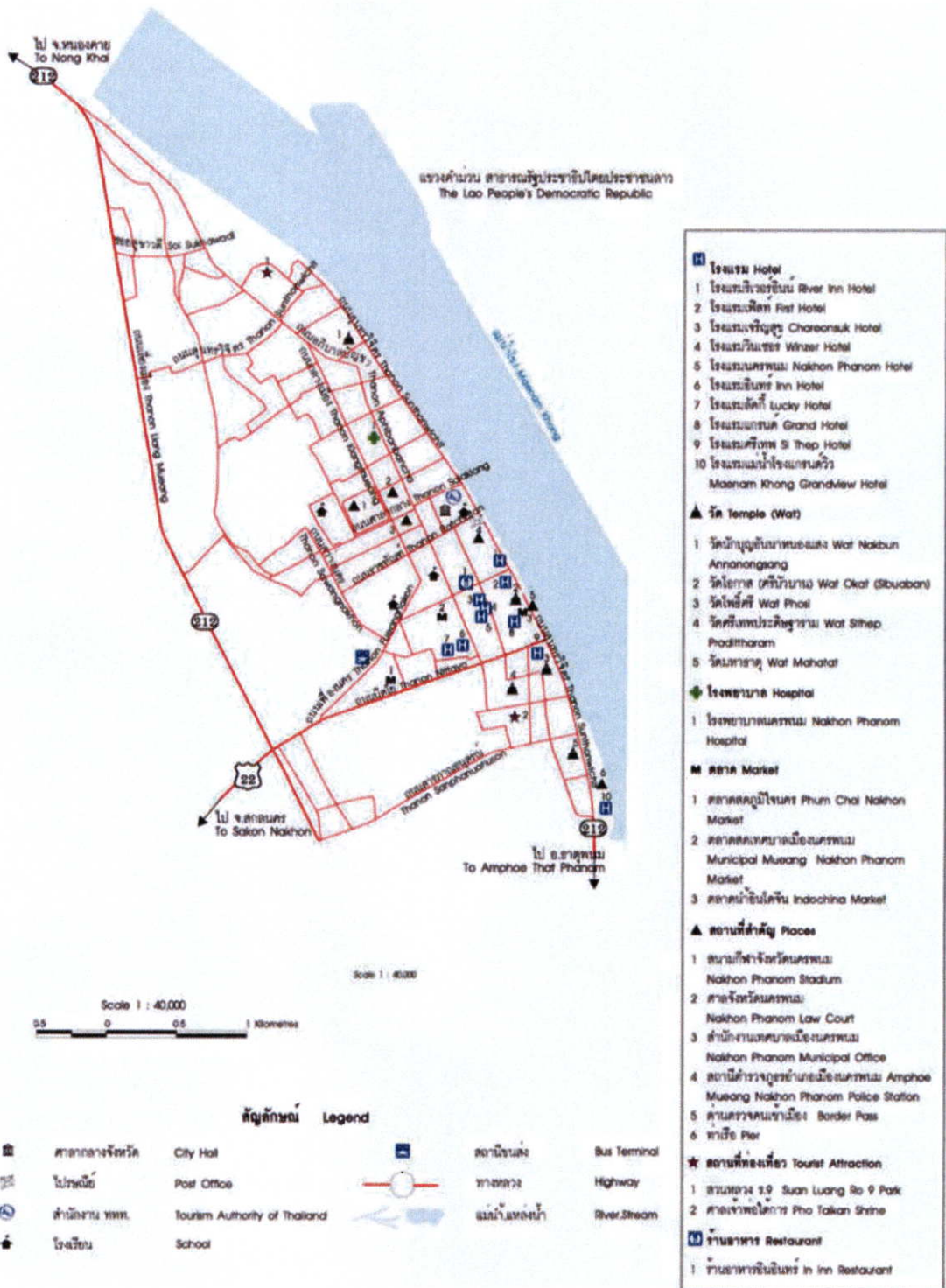
วันศุกร์ พระธาตุท่าอุเทน อ.ท่าอุเทน

วันเสาร์ พระธาตุนคร วัดมหาธาตุ อ.เมืองนครพนม

เส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงประเทศเพื่อนบ้าน

เส้นทางวันเดียวกันกินข้าวสามแผ่นดิน (ท่องเที่ยวอินโดจีน เส้นทางหมายเลข 8 และหมายเลข 12) เริ่มต้นด้วยการชมเมืองนครพนม ชมแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญในตัวเมืองนครพนม อาทิ หอนาฬิกา เวียดนามอนุสรณ์, หมู่บ้านมิตรภาพไทย-เวียดนาม, บ้านโฮจิมินห์ หรือ เส้นทางไหว้พระธาตุประจำวันเกิดเสริมมงคลชีวิต เดินทางไปยังแขวงคำม่วน สปป.ลาว ชมแหล่งท่องเที่ยว สปป.ลาว ในเส้นทางหมายเลข 8 อาทิ กำแพงหินยักษ์, ภูผาม่าน, วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวลาว รับประทานอาหารเที่ยง

สถานที่สำคัญในจังหวัดนครพนม

ภาพที่ 2.31 แสดงภาพแผนที่ สถานที่สำคัญในจังหวัดนครพนม

2.1.2 สภาพโดยทั่วไปของเทศบาลตำบลหนองญาติ

ประวัติความเป็นมา (เทศบาลตำบลหนองญาติ. 2552 : 1-18)

หนองญาติ เกิดจากหนองน้ำต่างๆ รวมกัน ดังนี้ คือ หนองอุมคุม หนองหวาย หนองกุลา หนองหุหมาน หนองสร้าง หนองแป้น หนองสร้างแป้นน้อย หนองเป่า หนองบัว หนองแวง หนองสองห้อง หนองเขื่อนช้าง หนองหว้า หนองสงยาง หนองบ่อแก หนองสายทองคำตากัว หนองถ่มโนนกลางหรือลาดนกระซุม เมื่อรวมกันแล้วชื่อว่าหนองยาด (ยาด หมายถึง แอ่งกัน)

เรื่องราวของหนองญาติ ชาวบ้านดงโชคเล่าว่า หนองญาตินั้น แต่ก่อนรอบๆ หนองมีต้นไม้ มีความอุดมสมบูรณ์ ในหนองน้ำมีปลาและสัตว์น้ำต่างๆ ชุกชุมมาก การหาอาหารจากหนองน้ำเพื่อยังชีพก็เป็นที่ไปโดยความสะดวกง่ายดาย เพราะผู้คนยังมีน้อยมาก ต่อมาเมื่อมีประชากรมากขึ้นจึงเกิดการแย่งชิงแหล่งทำมาหากินจึงได้ชื่อว่า หนองยาด

ในระหว่างปี พ.ศ.2454 - 2468 พระยาพนมนครานุรักษ์ (อ้าย นาคทรกรม) ผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนมคนแรก ได้กำหนดให้หนองยาด เป็นหนองน้ำสาธารณประโยชน์ ประเภทราษฎรใช้ร่วมกัน และให้ชื่อใหม่ว่าหนองญาติ

ที่ตั้งและอาณาเขต (เทศบาลตำบลหนองญาติ. 2554 : 4-13)

เทศบาลตำบลหนองญาติ เป็นหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง มีพื้นที่ 55.7 ตารางกิโลเมตร อยู่ในเขตการปกครองของอำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม และตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ ห่างจากตัวจังหวัดประมาณ 7 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับตำบลต่างๆ ดังนี้

ทิศเหนือ	จด	ตำบลนาราชควาย	อำเภอเมืองจังหวัดนครพนม
ทิศใต้	จด	ตำบลคำเตย	อำเภอเมืองจังหวัดนครพนม
ทิศตะวันออก	จด	ตำบลท่าค้อ	อำเภอเมืองจังหวัดนครพนม
ทิศตะวันตก	จด	ตำบลนาทราย	อำเภอเมืองจังหวัดนครพนม

สภาพภูมิประเทศ

สภาพพื้นที่ภายในเขตเทศบาลส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูง มีลำห้วยเล็กๆ ไหลผ่านเขตเทศบาลตำบลหนองญาติ ลำห้วยที่สำคัญได้แก่ ลำห้วยฮ่องฮา ลำห้วยบังกอ แหล่งน้ำที่สำคัญ คือ อ่างเก็บน้ำหนองญาติ

การประปา

การประปาที่ให้บริการแก่ประชาชนในเขตเทศบาล ดำเนินการบางส่วนโดยการประปาส่วนภูมิภาค โดยให้บริการประชาชนในเขตหมู่ที่ 2,3,4,5,6,12 และบางส่วนดำเนินการโดยเทศบาลตำบลหนองญาติ โดยให้บริการในหมู่ที่ 2,6 และบางส่วนดำเนินการโดยคณะกรรมการหมู่บ้าน บ้านคำพอก หมู่ที่ 9,11 โดยยังมีหมู่บ้านที่ยังไม่มีระบบประปาคือ หมู่ที่ 1 บ้านดงโชค หมู่ที่ 7,13 บ้านเหล่าภูมิ หมู่ที่ 8 บ้านคำธาตุ

การไฟฟ้า

ดำเนินการโดยการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค สามารถให้บริการแก่ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองญาติ ได้ 2,963 ครั้วเรือน แต่ก็ยังไม่ถือว่าไม่ทั่วถึง โดยเฉพาะชุมชนที่อยู่รอบนอก สำหรับไฟฟ้าสาธารณะเทศบาลจะเป็นผู้รับผิดชอบในการติดตั้ง จัดซื้ออุปกรณ์ และบำรุงรักษา

โทรคมนาคม

อยู่ในความรับผิดชอบของศูนย์บริการลูกค้า ทีโอที สาขานครพนม มีผู้บริการสาธารณะทางไกล ติดต่อกันในจังหวัดและต่างจังหวัด เป็นเครื่องหยอดเหรียญ เครื่องใช้บัตร ครอบคลุมหมู่บ้าน

การสาธารณสุข

มีหน่วยงานให้บริการ คือ สถานีอนามัยบ้านหนองญาติ มีเจ้าหน้าที่สาธารณสุขให้บริการจำนวน 5 คน และ สถานีอนามัยบ้านคำพอก มีเจ้าหน้าที่สาธารณสุขให้บริการจำนวน 3 คน

การสุขาภิบาล และขยะ

ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองญาติ มีน้ำสะอาดสำหรับผู้อุปโภค บริโภค พอเพียงตลอดปี 2,963 ครั้วเรือน การกำจัดขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลหนองญาติ ดำเนินการจัดเก็บขยะมูลฝอย โดยใช้รถบรรทุกขยะมูลฝอย จำนวน 2 คัน บริการได้ประมาณ 1,500 ครั้วเรือน มีพนักงานทำความสะอาดทั้งสิ้น 8 คน ทำการวิ่งขนขยะมูลฝอย วันละ 1 เที่ยว ต่อวัน ปริมาณขยะที่เทศบาลสามารถขนเก็บได้ประมาณ 3 ตันต่อวัน เป็นขยะรวม นำไปกำจัดโดยวิธีฝังกลบ ณ ที่กำจัดขยะเทศบาลเมืองนครพนม

การระบายน้ำ

พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นเขตเกษตรกรรม มีการระบายน้ำทิ้งจากครั้วเรือนและน้ำฝนสู่ราง หรือคูระบายน้ำสาธารณะ และถูกปล่อยทิ้งลงสู่ทางสาธารณะ ซึ่งได้แก่ ลำห้วยฮ่องฮอ ลำห้วยบังกอ ซึ่งระบบระบายน้ำเหล่านี้ มิได้ผ่านการบำบัดน้ำเสียก่อน และจากการที่ยังไม่มีการวางระบบระบายน้ำที่ดี จึงทำให้เกิดน้ำท่วมขังในบางพื้นที่ เช่น บ้านหนองญาติ หมู่ที่ 2 และ 6

การป้องกันและการบรรเทาสาธารณภัย

พนักงานทั้งหมดของงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย คือ เจ้าหน้าที่ป้องกัน 1 นาย อปพร. 201 นาย อาสาสมัครกู้ชีพกู้ภัย 30 นาย อาสาสมัครตำรวจชุมชน 40 นาย รถยนต์ดับเพลิงจำนวน 1 คัน จุมน้ำได้ 6,000 ลิตร แหล่งน้ำที่ใช้ดับเพลิง นำมาจากประปาและแม่น้ำลำคลอง ในกรณีที่ต้องการกำลังสนับสนุนสามารถขอความช่วยเหลือ ได้จากเทศบาลเมืองนครพนม องค์การบริหารส่วนตำบลนาราชควาย องค์การบริหารส่วนตำบลนาทราย และองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ตาก

การคมนาคมขนส่ง

การคมนาคมขนส่งระหว่างเทศบาลตำบลหนองญาติกับพื้นที่อื่น มีความสะดวกพอสมควรสามารถใช้เส้นทางหลักได้ 2 ทางคือ ทางหลวงสายสกลนคร-นครพนม และทางหลวงสายหนองญาติ-นาแก และมีถนนสายรองในการเดินทางระหว่างหมู่บ้านและตำบลอื่นๆ คือ ถนนสายบ้านเหล่าภูมิ-บ้านหนองเสา สายบ้านดงโชค-บ้านหนองจันทร์ สายบ้านภูเขาทอง-บ้านดงโชค

ด้านเศรษฐกิจ

สภาพเศรษฐกิจทั่วไป ประชาชนประกอบอาชีพเกษตรกรรม อาชีพค้าขาย รับราชการ และอื่นๆ พื้นที่สำหรับการเพาะปลูกจะอยู่บริเวณรอบเขตเมือง ประชาชนที่ประกอบอาชีพค้าขายจะมีแหล่งประกอบการอยู่ในแหล่งชุมชน ตามแนวถนน สกลนคร-นครพนม การพาณิชย์กรรมและบริการ สถานประกอบการด้านการพาณิชย์กรรมในเขตเทศบาลมีสถานประกอบการ การค้าและบริการ ส่วนใหญ่เป็นกิจการค้าปลีก รองลงมาเป็นกิจการค้าบริการ ประเภทกิจการค้าที่มีมากที่สุด คือ ร้านขายอาหาร ร้านขายของชำ หาบเร่ แผงลอย ร้านเสริมสวย ร้านค้าทั่วไป 290 แห่ง สถานบริการน้ำมัน 2 แห่ง รีสอร์ท 2 แห่ง โรงงานอุตสาหกรรมในเขตเทศบาลมีทั้งสิ้น 1 แห่ง

ประชากร

ประชากรของเทศบาลตำบลหนองญาติ ทั้งสิ้น 11,746 คน ชาย 5,858 คน หญิง 5,929 คน มีความหนาแน่นเฉลี่ย 151 คน/ตารางกิโลเมตร

ตารางที่ 2.1 แสดงจำนวนหมู่บ้านและประชากร เขตเทศบาลตำบลหนองญาติ

เลขที่-หมู่บ้าน	จำนวนครัวเรือน	ชาย (คน)	หญิง (คน)	จำนวน (คน)
หมู่ที่ 1 ดงโซค*	158	522	513	1191
หมู่ที่ 2 หนองญาติ*	160	869	910	1935
หมู่ที่ 3 ภูเขาทอง	138	372	358	886
หมู่ที่ 4 ดอนโมง*	138	445	458	1059
หมู่ที่ 5 นาจอก*	102	570	584	1310
หมู่ที่ 6 หนองญาติ*	292	837	738	1731
หมู่ที่ 7 เหล่าภูมิ	158	309	359	824
หมู่ที่ 8 คำธาตุ	228	579	567	1302
หมู่ที่ 9 คำพอก	132	383	406	945
หมู่ที่ 10 หนองบัว*	56	160	170	486
หมู่ที่ 11 คำพอก	124	360	375	891
หมู่ที่ 12 ภูเขาทอง	65	138	151	445
หมู่ที่ 13 เหล่าภูมิ	151	309	347	812
รวม	1902	5853	5936	13817

ที่มา : เทศบาลตำบลหนองญาติ. 2552 : 5

หมายเหตุ : * หมู่บ้านที่อยู่ในเขตพื้นที่ รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ

ศาสนา

มีวัด / สำนักสงฆ์ 11 แห่ง ศาลเจ้า 2 แห่ง ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ อุบาสิกของคนที่ส่วนใหญ่ มีจิตใจเมตตา โอบอ้อมอารีย์ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ สามัคคี ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และให้ความร่วมมือต่อหน่วยงานราชการเป็นอย่างดี

การศึกษา

ประชากรส่วนใหญ่ จบการศึกษาระดับประถมศึกษา สำหรับสถานศึกษาในเขต มีดังนี้

1. วิทยาลัยเทคนิคนครพนม มหาวิทยาลัยนครพนม
2. โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 มี 5 แห่ง คือ โรงเรียนบ้านหนองญาติ สอนตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงชั้นประถมศึกษา โรงเรียนบ้านดงโชค สอนตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงชั้นประถมศึกษา โรงเรียนเมืองนครพนม สอนตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงชั้นประถมศึกษา โรงเรียนบ้านเหล่าภูมิม้าธาตุ สอนตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านคำพอก สอนตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับประถมศึกษา
3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 5 แห่ง ซึ่งอยู่ในความดูแลของเทศบาล ดังนี้ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองญาติ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดเทพพนมสุธาवास ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดศรีชมชื่น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดศรีบุญเรือง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดจอมแจ้ง

ลักษณะการใช้ที่ดิน

ที่ดินส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทราย เหมาะแก่การเพาะปลูกพืชต่างๆ ที่สำคัญ คือ ข้าว ยางพารา และผลไม้ต่างๆ โดยพื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ในการเกษตร รองลงมาคือ ที่อยู่อาศัย ซึ่งส่วนมากจะตั้งอยู่ตามแนวถนน สกลนคร-นครพนม และถนนหนองญาติ-นาแก

สิ่งอำนวยความสะดวกด้านอื่นๆ

สถานีวิทยุตำบลหนองญาติ เป็นที่ตั้งของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดนครพนม ภาคว. ความถี่ 981 MHz และ F.M. ความถี่ 90.25 MHz. อีกทั้งสมาชิกชุมชนตำบลหนองญาติ สามารถรับฟังข่าวสารจากสถานีวิทยุ ส.ท.ร.7 ภาคว. F.M. ความถี่ 97.5 MHz. สถานีวิทยุ อ.ส.ม.ท. นครพนม ภาคว. F.M. ความถี่ 93.50 MHz. และสถานีวิทยุกองทัพภาคที่ 2 ค่ายพระยอดเมืองขวาง ภาคว. F.M. ความถี่ 98.75 MHz. ภาคว. A.M. ความถี่ 1440 MHz. และสถานีวิทยุชุมชน บริเวณใกล้เคียง

หอกระจายข่าว

มีประจำทุกหมู่บ้าน เพื่อใช้ประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่างๆ ทั้งภายในชุมชนและภายนอกชุมชน รวมทั้งการประกาศนัดหมายประชุม การทำกิจกรรมต่างๆ ของสมาชิกชุมชนตำบลหนองญาติ

ที่จอดรถ

บริเวณแหล่งท่องเที่ยว สามารถจอดรถได้รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ

ศาลาที่พัก

ริมทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 22 และบริเวณแหล่งท่องเที่ยวทุกพื้นที่นักท่องเที่ยวสามารถนั่งพักผ่อน หรือกำหนดเป็นจุดพักคอย จุดสังเกตได้

แหล่งดึงดูดใจด้านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของชาวไทยเชื้อสายเวียดนาม

ตำบลหนองญาติ เป็นตำบลที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ วัฒนธรรมของคนไทยและชาวเวียดนาม ที่มาพำนักอาศัยอยู่ ก่อปรกับประวัติศาสตร์ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม อันเนื่องมาจากการมาพำนัก ณ บ้านนาจอก ของอดีตประธานาธิบดีโฮจิมินห์ พร้อมด้วยผู้ร่วมอุดมการณ์ เพื่อหาทางกอบกู้เอกราช ทำให้เกิดเอกลักษณ์และการผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรมระหว่างไทยและเวียดนาม ในขณะที่ชาวไทยยังคงรักษาประเพณี “ฮึดสู้สอง” ส่วนคนไทยเชื้อสายเวียดนาม ก็ยังคงลักษณะเด่นที่เป็นเอกลักษณ์และคุณลักษณะของความเป็น “ชาวเหวียดเกี้ยว”

ด้านวิถีชีวิตความเป็นอยู่ คือ บ้านของคนไทยเชื้อสายเวียดนาม เป็นบ้านที่ปล่อยใต้ถุนให้โล่งไว้สำหรับผูกเปลญวน ช่างบนตัวบ้านจะโปร่ง และที่พบเห็นได้ทุกบ้านคือ ที่วางหิ้งบูชาบรรพบุรุษที่ล่องลับไปแล้ว ส่วนบริเวณพื้นที่บ้าน มักนิยมปลูกต้นหมากและต้นพลูไว้เพื่อขาย และไว้ใช้ในการประกอบพิธีกรรมแบบเวียดนาม ส่วนพื้นที่ว่างที่เหลือ ก็จะเป็นแปลงผักที่สามารถปลูกได้ตลอดปี ไม่ว่าจะเป็น ข้าวโพด ผักกาด ผักชี คื่นช่าย ต้นชวา เป็นต้น

ด้านวัฒนธรรมการบริโภคอาหาร คนไทยเชื้อสายเวียดนามนั้น มักจะปลูกพืชผักไว้บริโภคเอง อาหารเช้าและเที่ยงยอดนิยม คือ “เผอ” หรือ ก๋วยเตี๋ยวเนื้อ กินกับผักสด ส่วนเมนูอาหารเย็น คือ “แกงจืด” สำหรับอาหารเวียดนามที่พบในหมู่บ้าน ได้แก่ แกงยุดโมน น้ำพริกกะปิ กากคองเห่ง ส่วนอาหารอื่นๆ ที่คนนิยมรับประทาน คือ ขนมปากหม้อ แบ่งหัจจิง ก๋วยจั๊บญวน แหนมเนือง ฯลฯ

ด้านการรักษาสุขภาพ มักนิยมใช้สมุนไพรในการรักษาโรคต่าง ๆ เช่น อาการท้องอืด นำถั่วไพรมควันไฟ จากนั้นนำกระเทียมมาตำให้ละเอียด ใส่ลงไปในถั่วทิ้งไว้สักครู่ แล้วนำมาทาที่ท้อง

ประเพณีคนไทยเชื้อสายเวียดนาม ได้แก่

ประเพณีเต็ด คือ ตรุษญวน จัดปีละ 1 ครั้ง โดยส่วนใหญ่อยู่ในช่วงเดือนมกราคม - กุมภาพันธ์ ซึ่งมีพิธีการไหว้บรรพบุรุษทั้งที่บ้านและ ที่ศาลเจ้า

ประเพณีวันไหว้ จะตรงกับวันช่วงเข้าพรรษา โดยจะมีพิธีกรรมการไหว้เจ้าที่ศาลตายเวียงของหมู่บ้านนาจอก และศาลเจ้าแก่งห้วย หว่าง ของหมู่บ้านดอนโมง

พิธีบูชาดวงวิญญาณของบรรพบุรุษ (พิธีโฮย) จะกระทำเมื่อครบรอบวันตายของบรรพบุรุษในแต่ละปี

พิธีกรรมการเฉลิมฉลองวันครบรอบวันเกิดโฮจิมินห์ เพื่อระลึกถึงคุณความดีของอดีตประธานาธิบดี และเพื่อเป็นการเชื่อมสัมพันธ์ไมตรีระหว่างสองประเทศด้วย

ความดึงดูดใจทางธรรมชาติ

อ่างเก็บน้ำหนองญาติ เป็นอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ มีน้ำขังตลอดปี ส่งผลให้เกิดการพัฒนาส่งเสริมพื้นที่เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ ศูนย์กลางการท่องเที่ยวอีกแห่งหนึ่งของจังหวัดนครพนม และด้านกิจกรรม เส้นทางจักรยานเพื่อการท่องเที่ยว ซึ่งได้รับความสนใจอย่างมาก

แหล่งท่องเที่ยวภายในตำบลหนองญาติ

1. พิพิธภัณฑ์หมู่บ้านมิตรภาพไทย-เวียดนาม และบ้านอดีตประธานาธิบดีโฮจิมินห์

ภาพที่ 2.32 แสดงสถานที่จำลอง บ้านอดีตประธานาธิบดีโฮจิมินห์

ซึ่งอดีตประธานาธิบดีโฮจิมินห์ เป็นเหมือนจุดรวมใจของชาวไทยเชื้อสายเวียดนาม การพัฒนาพื้นที่หมู่บ้านนาจอก นอกจากจะส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวแล้ว จะเป็นการส่งเสริมมิตรภาพไทย-เวียดนาม ปัจจุบันนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ โดยเฉพาะชาวเวียดนามจำนวนมาก สนใจจะมาท่องเที่ยวในบริเวณดังกล่าว ซึ่งมีมากขึ้นทุกปี

2. วัดพุทธบาทสี่รอย

ตั้งอยู่ที่บ้านดอนโมง บนพื้นที่ 18 ไร่ ภายในวัดมีรอยพระพุทธรบาทจำลองและพระพุทธรูปที่สวยงาม เป็นที่เคารพสักการบูชา แก่สมาชิกชุมชนหนองญาติ และประชาชนทั่วไป

3. สนามกอล์ฟภูกระแต

เป็นสนามกอล์ฟธรรมชาติ ที่สวยงาม อยู่ล้อมรอบอ่างเก็บน้ำภูกระแต มีบรรยากาศร่มรื่น

ภาพที่ 2.33 แสดงภาพสนามกอล์ฟภูกระแต

4. พิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำ สถานที่จัดแสดงโลกของปลาแม่น้ำโขง จังหวัดนครพนม Mekong Underwater World

ภาพที่ 2.34 แสดงภาพพิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำ สถานที่จัดแสดงโลกของปลาแม่น้ำโขง จังหวัดนครพนม

จังหวัดนครพนม มีแม่น้ำที่สำคัญคือ แม่น้ำโขง ลำน้ำก่ำ แม่น้ำสงคราม จึงทำให้จังหวัดนครพนม มีสัตว์น้ำมากมาย ทั้งชนิดที่หายาก และใกล้สูญพันธุ์ในประเทศไทย จึงกลายเป็นแหล่งน้ำที่สำคัญ ในการขยายพันธุ์สัตว์น้ำ ซึ่งในพิพิธภัณฑ์แบ่งออกเป็น สถานที่จัดแสดงพันธุ์ปลาน้ำจืด ลุ่มแม่น้ำโขง ซึ่งเป็นชนิดที่หายากและใกล้สูญพันธุ์ ซึ่งจุดเด่นคือ มีอุโมงค์ลอดใต้ตู้ปลา สามารถชม

การเคลื่อนไหวของปลา และยังมีตู้ปลาขนาดและรูปร่างต่างๆ อีกมากมาย และอีกส่วนเป็นจุดแสดง นิทรรศการเกี่ยวกับปลาแม่น้ำโขง ห้องโสตทัศนศึกษาสำหรับฉายวีดิทัศน์ที่ทันสมัย 50 ที่นั่ง และ สถานที่จำหน่ายของที่ระลึก จึงนับเป็นสถานที่ที่มีประโยชน์ เหมาะแก่การศึกษาหาความรู้ ความเพลิดเพลิน เปิดให้บริการทุกวัน จันทร์-ศุกร์ เวลา 9.00-17.00 น. วันเสาร์-อาทิตย์ เวลา 10.00-18.00 น. อัตราค่าเข้าชม เด็ก 10 บาท ผู้ใหญ่ 30 บาท

5. หอเฉลิมพระเกียรติพระราชวงศ์จักรี

ภาพที่ 2.35 แสดงภาพหอเฉลิมพระเกียรติพระราชวงศ์จักรี

พ.ศ. 2505 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ ได้ เสด็จปฏิบัติภารกิจ เยี่ยมราษฎร จังหวัดนครพนมเพื่อเป็นการเปิดหู ต่พระบรมมหาราชวงศ์จักรี และความทราบซึ่งต่อพระกรณียกิจ และพระมหากรุณาธิคุณ จึงได้เกิดโครงการก่อสร้างอาคารเฉลิม พระเกียรติราชวงศ์จักรี เพื่อจัดแสดงนิทรรศการเฉลิมพระเกียรติราชวงศ์จักรี อีกทั้งภายในยังมี หอประชุมซึ่งสามารถใช้จัดแสดง หรือรองรับกิจกรรมสัมมนาของหน่วยงานต่างๆ

6. อาคารหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

ภายในนอกจากมีกิจกรรมส่งเสริมอาชีพแก่ประชาชนทั่วไปแล้ว ยังเป็นอาคารจัดแสดง สาธิต และจำหน่ายสินค้าที่ระลึก สินค้าโอท็อป

ภาพที่ 2.36 แสดงภาพอาคารหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

7. อาคารหอประชุมนานาชาติ อินโดจีน

เปิดให้เป็นหน่วยงานราชการและเอกชนเข้ามาใช้พื้นที่เพื่อการประชุมสัมมนา ฝึกอบรม

ภาพที่ 2.37 แสดงภาพอาคารหอประชุมนานาชาติ อินโดจีน

8. ศูนย์กิจกรรมธรรมชาติดุ่มโฮม

ตั้งอยู่บ้านดอนโมง หมู่ที่ 4 เป็นศูนย์ที่มุ่งเน้นกิจกรรมเพื่อลดต้นทุน เช่น ปุ๋ยชีวภาพ ใช้อเอง ทำอาหารสัตว์ การปลูกผักปลอดสารพิษ (ใช้ระบบน้ำสปริงเกอร์) การผลิตอาหารสัตว์จากวัสดุในฟาร์ม การขยายพันธุ์พืชโดยการตอน/การติดตา/การต่อกิ่ง/การเสียบยอด การเพาะและการ

ขยายพันธุ์ปลา การเลี้ยงหมูลุ่มเพื่อผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ การเผาเตาถ่านขนาดเล็ก เพื่อผลิตน้ำส้มควันไม้และถ่านอิวาเตะ การทำน้ำมันสบู่ดำ การผลิตไบโอดีเซล รวมทั้งเป็นสถานที่ฝึกอบรมและให้ความรู้แก่เกษตรกรในจังหวัดนครพนม และจังหวัดใกล้เคียง มีหลักสูตรการฝึกอบรมจำนวนมาก เช่น หลักสูตรการทำเกษตรแบบผสมผสาน การผลิตปุ๋ยชีวภาพ เป็นต้น

9. ที่พักสัมพัทธ์วัฒนธรรมคนไทยเชื้อสายเวียดนาม บ้านนาจอก

จังหวัดนครพนมส่งเสริมให้หมู่บ้านนาจอก เป็นหมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ จึงเกิดการรวมตัวกันของสมาชิกชุมชนคนไทยเชื้อสายเวียดนาม เพื่อจัดทำ “นาจอกโฮมสเตย์” เพื่อรองรับนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะชาวเวียดนามที่เดินทางมาเยี่ยมชม บ้านพักของท่านประธานาธิบดีโฮจิมินห์ และขณะนี้ “นาจอกโฮมสเตย์” เป็น 1 ใน 19 แห่งของภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ได้ผ่านการประเมินมาตรฐาน โฮมสเตย์ไทย จากสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยวประจำปี 2552

กิจกรรมการท่องเที่ยว

1. บายศรีสู่ขวัญต้อนรับนักท่องเที่ยว โดยผู้อาวุโสของชุมชนจะร่วมกันทำพิธีการบายศรีสู่ขวัญ เพื่อแสดงการยินดีต้อนรับและอวยพร ในการมาเยือนของนักท่องเที่ยว ให้มีความสุข ความเจริญ ปราศจากโรคภัย ภัยอันตราย ผ่านพิธีการจะมีการผูกข้อมือ ซึ่งถือว่าเป็นการให้เกียรตินักท่องเที่ยว และยังรู้สึกถึงความเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนด้วย
2. ศึกษาประวัติศาสตร์ วิถีชีวิตของชาวไทยเชื้อสายเวียดนาม เพื่อความรู้ความเข้าใจ และสร้างสัมพันธ์อันดีต่อชาวไทยเชื้อสายเวียดนาม ผ่านการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ เรื่องราวและวิถีชีวิต
3. ศึกษาและเรียนรู้ภูมิปัญญาชุมชน ผ่านผลิตภัณฑ์ชุมชน ซึ่งนักท่องเที่ยวจะได้เดินทางไปยังแหล่งผลิตของชุมชนนั้น พบครูภูมิปัญญาชุมชนที่มีความรู้ และได้ทราบขั้นตอน กระบวนการผลิต และส่งผลให้เกิดความตระหนัก และเล็งเห็นถึงคุณค่าของภูมิปัญญาไทย
4. ชมการแสดงวัฒนธรรมชาวยไทยเชื้อสายเวียดนาม ซึ่งบ่งบอกถึงอัตลักษณ์ ผ่านการแสดงชุดระบำออบ รำชุดประจำชาติ และการเล่นดนตรีพื้นบ้านเต้า ซึ่งเป็นเครื่องดนตรีพื้นบ้านของชาวยเวียดนาม
5. เรียนรู้วิถีชีวิตประมงแถบลุ่มน้ำโขง ในพิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำ สถานที่จัดแสดงโลกของปลาแม่น้ำโขง
6. เรียนรู้ภูมิปัญญาแพทย์แผนโบราณของชาวยเวียดนาม
7. ปั่นจักรยานเสือภูเขา เพื่อสัมผัสกับภูมิทัศน์ และธรรมชาติ อย่างใกล้ชิด
8. กีฬาอล์ฟ เชื่อมความสัมพันธ์
9. กิจกรรมแข่งเรือ กิจกรรมประจำปี ซึ่งเป็นการจัดแข่งขันเรือยาวและเรือพาย เป็นกิจกรรมซึ่งทั้งนักท่องเที่ยวและประชาชนให้ความสนใจอย่างมาก เพราะได้รับความร่วมมือ จากทั้งผู้แข่งขัน ซึ่ง มาจากจังหวัดใกล้เคียง รวมถึงประเทศเพื่อนบ้าน
10. ศึกษาระบบนิเวศน์รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ
11. เรียนรู้ชุมชนต้นแบบกิจกรรม “ศูนย์ตุ้มโฮม”
12. เรียนรู้ภูมิปัญญาเศรษฐกิจพอเพียง

13. ศึกษากระบวนการแปรรูปชาเวียดนามแบบครบวงจร
14. เรียนรู้การทำข้าวต้มจักรพรรดิ
15. เรียนรู้ภาษาเวียดนาม

ที่พักในตำบลหนองญาติ

ซิกแซกรีสอร์ท จำนวนห้องพัก 11 ห้อง ราคาห้องละ 350/คืน

หนองญาติรีสอร์ต จำนวนห้องพัก 10 ห้อง ราคาห้องละ 200-300/คืน

นาจอกโฮมสเตย์ จำนวนบ้านพัก 25 หลัง ราคาห้องละ 200-300/คืน

ตำนานหนองญาติ

ในอดีตกาล ยาวนานกว่า 2500 ปี ณ ดินแดนสุวรรณภูมิ นี้คือ นครศรีโคตรบูร เป็นเมืองใหญ่อยู่ฝั่งซ้ายของแม่น้ำโขง ใต้ลำน้ำปากเซบั้งไฟ ซึ่งต่อมาย้ายมาทางฝั่งขวา เรียกว่า “เมืองนคร” ต่อมาจึงได้นำนามขององค์พระธาตุพนม มาต่อเข้าจึงกลายเป็น “เมืองนครพนม” มีหัวเมืองหน้าด่านอยู่ 3 เมือง คือ “เมืองนา เมืองฮาม” ตั้งอยู่บ้านคำธาตุปัจจุบัน “เมืองกุสุมาร” คืออำเภอกุสุมาร จังหวัดสกลนครปัจจุบัน “เมืองรามราช” คือ ตำบลรามราช อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนมในปัจจุบัน มีเรื่องเล่ากันว่า สาวสวยงามหนึ่งนามว่า “สาวเขียวค่อม” ลูกสาวจ้าวเมืองนา เมืองฮาม เป็นผู้มียุโรปโฉมงดงาม เพียบพร้อมด้วยคุณสมบัติกุลสตรีทุกด้าน อีกทั้งความรู้ ความสามารถ วิชาอาคม สามารถแปลงร่างได้หลากหลายแบบ มีลักษณะนิสัยชอบท่องเที่ยว เพื่อชมความงดงามของธรรมชาติตามหัวเมืองต่างๆ เป็นประจำ เช้าวันหนึ่งอากาศแจ่มใส นางจึงแปลงกายเป็น “นางกวางคำ” ออกเที่ยวชมธรรมชาติเช่นเคย จนล่องเลยเข้าถึงอาณาเขตเมืองกุสุมาร ซึ่งขณะที่นางกวางคำ กำลังเพลิดเพลินอยู่นั้น มีชายหนุ่มรูปงามแอบมอง จนเกิดความเสนาหา ติดตราตรึงใจ จึงสะกดรอยตามนางกวางคำ จนล่องกลับมาเข้าเขตเมืองนา เมืองฮาม ซึ่งเป็นมาตุภูมิของนาง ซึ่งนางเองก็รู้ว่ามีคนสะกดรอยตามมา จึงเข้าไปหลบริมห้วย อาศัยกอไผ่เป็นที่กำบังหลบซ่อน ภายหลังเรียกลำห้วยแห่งนี้ว่า “ห้วยบังกอ” และด้วยความรักเสนาหา ท้าวกุสุมารจึงติดตามไปอย่างไม่ลดละ จนล่องเข้าไปในเขตนครศรีโคตรบูร บริเวณ”ทุ่งดงดอนหางวาง” นางกวางคำจึงกลายร่างกลับมาเป็น สาวเขียวค่อม และเดินเข้าไปทักทายปราศรัย ก็เกิดความรู้สึกชอบพอถูกใจพลัน แต่ในเพลเดียวกันนั่นเอง “ท้าวคำแดง” ลูกชายเจ้าเมืองศรีโคตรบูร ซึ่งเป็นชายหนุ่มที่มีความพร้อม ทั้งรูปและความฉลาดแก่งกาจ เช่นเดียวกับท้าวกุสุมาร ได้เดินทางมาท่องเที่ยวและบังเอิญได้พบเห็น หญิงชายทั้งคู่ที่กำลังพูดคุยกันอยู่ ก็บังเกิดความรู้สึกหลงใหลสาวเขียวค่อม จึงได้เข้าไปทักทายด้วยเช่นกัน ส่วนสาวเขียวค่อมนั้นก็บังเกิดความรู้สึก ชอบพอ ชื่นชม เช่นเดียวกัน ซึ่งยากต่อการตัดสินใจ และเพื่อให้เป็นไปตามจารีต นางจึงเสนอแนะว่า หนุ่มทั้งสองแสดงความเก่งกล้าสามารถต่อหน้าประชาชนให้หัวเมืองทั้ง 4 มาเป็นสักขีพยาน โดยมีการตีฆ้องร้องป่าวให้ประชาชนมาร่วมชมการประลองเป็นที่โจษจัน การประลองกันที่บริเวณทุ่งดงดอนหางวาง ซึ่งเป็นหนองน้ำ ชาวบ้านทั่วไปจึงเล่าลือกันว่า “หนองยาด” ซึ่งหมายถึง หนองน้ำที่แสดงการ ยื้อ แย่ง แข่งขัน เมื่อการประลองมาถึง เป็นการแข่งขันทียากต่อการตัดสินใจเนื่องจาก ลูกชายจ้าวเมืองทั้งสองนั้น มีความทัดเทียมกันทุกด้าน สุดท้ายนางสาวเขียวค่อมจึงตัดสินใจนำพวงมาลัยไปมอบให้แก่ท้าวคำแดง ลูกชายจ้าวเมืองศรีโคตรบูร

แม้เจ้าเมืองกุสุมาวดีที่มาชมการประลองนั้นก็ประทับใจต่อผลการแข่งขันและการตัดสินใจของนางสาวเขียวค่อมด้วย จึงเข้าไปจับมือกับเจ้าเมืองทั้งสี่ และประกาศต่อหน้าประชาชนว่า จากนี้ขอให้เจ้าเมืองทั้งสี่ จงรักสามัคคี ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ให้เหมือนญาติพี่น้อง ให้สนิทสนมแนบแน่น และเปลี่ยนชื่อเรียก “หนองยาด” มาเป็น “หนองญาติ” นับแต่นั้นสืบมา

2.2 ศึกษาด้านนโยบาย แผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ระยะที่ 4 (พ.ศ. 2555-2556)

แผนพัฒนาจังหวัดนครพนม ระยะ 4 ปี (พ.ศ. 2553 – 2556) (จังหวัดนครพนม. 2553 : 3-5) ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดนครพนมโดยเฉพาะประเด็นการสนับสนุนการพัฒนากระบวนโลจิสติกส์และการส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดบทบาทของจังหวัดให้สามารถรองรับปริมาณการขนส่ง การค้าระหว่างประเทศ และการท่องเที่ยว รวมทั้งการเคลื่อนย้ายแรงงาน ภายใต้อุตสาหกรรมกลุ่มจังหวัด “Cluster 6.2” คือ จังหวัดสกลนคร นครพนม และมุกดาหาร ซึ่งมีวิสัยทัศน์ของกลุ่ม คือ “สะพานการค้า และการท่องเที่ยวอินโดจีน” ดังนั้น การก่อสร้างสะพานมิตรภาพ 3 (นครพนม – คำม่วน) จะเป็นปัจจัยหนึ่งของการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จะสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจ และส่งเสริมการค้าขนานข้ามขนส่ง การค้า การท่องเที่ยวระหว่างประเทศ โดยเฉพาะในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนของไทย ภาคกลางของ สปป. ลาว และภาคกลางของเวียดนามตลอดจนเชื่อมโครงข่ายถึงประเทศจีน

การสนับสนุนโครงข่ายที่สั้นที่สุด เชื่อมต่ออนุภาคอินโดจีนสู่ท่าเรือน้ำลึก สะพานข้ามแม่น้ำโขง แห่งที่ 3 (นครพนม – คำม่วน) มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2550 อนุมัติให้ก่อสร้างสะพานมิตรภาพ 3 ที่จังหวัดนครพนม และได้มีการลงนามในสัญญาแล้ว เมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม 2552 งบประมาณ 1,723 ล้านบาท ระยะเวลาก่อสร้างรวม 30 เดือน เป็นโครงข่ายเปิดประตูสู่อนุภาคอินโดจีน โดยเชื่อมโครงข่ายจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยที่จังหวัดนครพนม ซึ่งเดิมเป็นเมืองชายแดนลักษณะเมืองปิด สู่เส้นทางหมายเลข 12 และเส้นทางหมายเลข 8 ใน สปป. ลาว และเวียดนาม ถึงท่าเรือน้ำลึกห้วงอ่าง กวางบินท์ เพื่อเชื่อมโยงระบบขนส่งในระยะทางรวมที่สั้นที่สุด กล่าวคือ ประมาณ 300 กิโลเมตร (จากชายแดนไทยที่นครพนม ถึงชายแดนลาว/เวียดนาม ประมาณ 150 กิโลเมตร และถึงท่าเรือน้ำลึกอีกประมาณ 150 กิโลเมตร) จึงเป็นโครงข่ายที่สนับสนุนระบบโลจิสติกส์ที่สำคัญในภูมิภาคอินโดจีนและประเทศอื่นๆ ในเชิงการค้าการลงทุน

สะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 3 (นครพนม - คำม่วน) นอกจากเป็นโครงข่ายที่สั้นที่สุดดังกล่าวแล้วยังเป็นการสนับสนุนระบบการขนส่งที่ส่งเสริมการพัฒนากระบวนโลจิสติกส์ให้สมบูรณ์ทั่วถึง และยั่งยืน เนื่องจากเป็นโครงข่ายที่เชื่อมสู่ภาคกลางของ สปป. ลาว และเวียดนาม ซึ่งทั้งสองประเทศนี้มีลักษณะภูมิประเทศเป็นแนวตามความยาว เหนือ - ใต้ ในขณะที่ระบบการขนส่งภายในประเทศยังมีโครงข่ายยังไม่ครอบคลุม ทั่วถึงและสะดวก ประกอบกับการกระจายตัวของชุมชน ตลาดการค้า ประชาชน โดยเฉพาะ ทรัพยากรต่างๆ ด้าน มีความหนาแน่น โดยทั่วไปรวมถึงในภาคกลางของกลุ่มประเทศ ดังนั้น โครงการนี้จึงมีความเหมาะสมจำเป็นต้องพัฒนาระบบโลจิสติกส์ที่สำคัญเกี่ยวกับ

ต้นทุนหลักในภาคการขนส่ง จึงจำเป็นต้องดำเนินการโครงการนี้ควบคู่พร้อมกับโครงการในภาคเหนือ และภาคใต้ ซึ่งดำเนินการไปแล้วและกำลังดำเนินการตามลำดับ

ในด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวในเชิงระบบ ลักษณะ Package Tours กลุ่มประเทศจีน - เวียดนาม - ลาว - ไทย ซึ่งจะรองรับนักท่องเที่ยวจากทั่วโลก ซึ่งเป็นเส้นทางท่องเที่ยวที่สำคัญ Package หนึ่งประกอบด้วยปัจจุบันใน สปป. ลาว กำลังดำเนินการก่อสร้างโครงการเขื่อนน้ำเทิน 2 ซึ่งเป็นเขื่อนผลิตกระแสไฟฟ้าที่ใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่ง ตั้งอยู่ระหว่างเส้นทางหมายเลข 8 และหมายเลข 12 ซึ่งผลพลอยได้ที่สำคัญของโครงการ คือ การท่องเที่ยว ที่จะเชื่อมโยงถึงการท่องเที่ยวในประเทศไทย ซึ่งเป็นการท่องเที่ยวเชิงศาสนา และประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณี

2.4 ศึกษาสถิตินักท่องเที่ยว

ตารางที่ 2.2 แสดงข้อมูลสถิตินักท่องเที่ยว ปี 2009-2010

Internal Tourism in Nakhon Phanom	January-December		
	2010	2009	%
Visitor	599,246	579,637	+ 3.38
Thai	577,173	555,979	+ 3.81
Foreigners	22,073	23,658	- 6.70
Tourist	255,611	263,736	- 3.08
Thai	251,498	259,840	- 3.21
Foreigners	4,113	3,896	+ 5.57
Excursionist	343,635	315,901	+ 8.78
Thai	325,675	296,139	+ 9.97
Foreigners	17,960	19,762	- 9.12
Average Length of Stay (Day)	2.29	2.13	+ 0.16
Thai	2.29	2.13	+ 0.16
Foreigners	2.54	2.02	+ 0.52
Average Expenditure (Baht/Person/Day)			
Visitor	868.97	836.46	+ 3.98
Thai	866.08	832.50	+ 4.03
Foreigners	961.01	959.25	+ 0.18
Tourist	987.00	941.66	+ 4.81
Thai	982.36	938.20	+ 4.71
Foreigners	1,241.15	1,184.53	+ 4.78
Excursionist	668.07	649.45	+ 2.87
Thai	660.89	634.78	+ 4.11
Foreigners	797.88	869.35	- 8.22
Revenue (Million Baht)			
Visitor	806.98	734.07	+ 9.93
Thai	779.67	707.55	+ 10.19
Foreigners	27.31	26.52	+ 2.98

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

Internal Tourism in Nakhon Phanom	January-December		
	2010	2009	%
Accommodation Establishments			
Rooms	908	822	+ 10.46
Occupancy Rate (%)	45.71	38.59	+ 7.15
Number of Guest Arrivals	161,884	135,889	+ 19.13
Thai	159,962	134,342	+ 19.07
Foreigners	1,922	1,547	+ 24.22

หมายเหตุ :

1. ปี 2009 มีอัตราการตอบกลับแบบสอบถามเฉลี่ยของสถานประกอบการพักรแรมทั้งประเทศ ร้อยละ 35.19
2. ปี 2010 มีอัตราการตอบกลับแบบสอบถามเฉลี่ยของสถานประกอบการพักรแรมทั้งประเทศ ร้อยละ 49.09

ตารางที่ 2.3 แสดงรายได้จากการท่องเที่ยวจังหวัดนครพนม ปี พ.ศ. 2552 – 2553

ข้อมูลพื้นฐานประกอบตัวชี้วัด	หน่วยวัด	ผลการดำเนินงาน ปี		ร้อยละที่เพิ่มขึ้น (%)
		งบประมาณ พ.ศ. 2552	2553	
รายได้จากการท่องเที่ยว จังหวัดนครพนม	ล้านบาท	800.95	594.51	n/a
อัตราการเปลี่ยนแปลง	(+/-)	+2.73	-25.77	

2.5 ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

2.5.1 ประเภทของทรัพยากรท่องเที่ยว

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548 : 46-50) กล่าวถึงการท่องเที่ยวนั้น จำเป็นต้องใช้ทรัพยากรท่องเที่ยวเป็นสินค้าทางการท่องเที่ยว พร้อมทั้งพัฒนาการเข้าถึง และสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวให้สามารถเดินทางเข้ามายังแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างสะดวกสบาย และได้รับความสุขระหว่างการท่องเที่ยว ซึ่งนักท่องเที่ยวแต่ละคนหรือแต่ละกลุ่ม

จะเข้ามาเยี่ยมเยือนทรัพยากรท่องเที่ยวตามประเภทที่ตนชื่นชอบ ซึ่งอาจแบ่งประเภททรัพยากรท่องเที่ยวตามการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ได้ 3 ประเภท ดังต่อไปนี้

1. ทรัพยากรท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ โดยเกิดจากสภาพแวดล้อมทางกายภาพตามธรรมชาติที่มีความสวยงาม น่าสนใจต่อการเดินทางเยี่ยมชม ซึ่งรวมถึงบริเวณที่มนุษย์เข้าไปปรุงแต่งเพิ่มเติมจากสภาพธรรมชาติในบางส่วนสามารถแบ่งแยกย่อยได้อีก 3 ประเภท คือ

1.1 ทรัพยากรท่องเที่ยวประเภทภูมิอากาศ เป็นสถานที่ที่มีลักษณะอากาศที่เกิดขึ้นตามสภาพธรรมชาติของแต่ละภูมิภาคของโลก ซึ่งลักษณะอากาศที่ปรากฏในพื้นที่หนึ่งๆ มักประกอบด้วยองค์ประกอบเบื้องต้น 4 ชนิด คือ อุณหภูมิ ความกดอากาศ ลม และความชื้นในบรรยากาศ โดยภูมิอากาศของแต่ละพื้นที่ทั่วโลก จะแตกต่างกันไปตามที่ตั้งของเส้นละติจูด ความสูงของพื้นที่ กระจกน้ำและพายุ จึงทำให้ประเทศต่างๆ มีความสวยงามทางธรรมชาติตามลักษณะภูมิอากาศแตกต่างกันในแต่ละช่วงฤดูกาล เป็นเหตุให้ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตภูมิอากาศหนึ่งอยากเดินทางไปเยี่ยมเยือนภูมิอากาศเขตอื่นๆ เพื่อสัมผัสภูมิอากาศที่แตกต่างกัน

1.2 ทรัพยากรท่องเที่ยวประเภททิวทัศน์สวยงาม เป็นสถานที่ที่มีวิวทิวทัศน์ทางธรรมชาติสวยงามและแปลกประหลาด สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทางเข้าไปเยี่ยมชม เช่น ป่า เขา เกาะแก่ง ชายหาด ถ้ำ ทะเล แม่น้ำ ทะเลสาบ อ่างเก็บน้ำ ถ้ำน้ำ น้ำตก น้ำพุร้อน พืชหายาก พืชดอกไม้ ลานหิน เนินดิน เสาหิน ถ้ำน้ำแข็ง เป็นต้น

1.3 ทรัพยากรท่องเที่ยวประเภทสัตว์ป่า เป็นสถานที่ที่มีความงามตามธรรมชาติ สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้มากเช่นกัน เพราะนักท่องเที่ยวจำนวนมากมีความคิดว่าสัตว์ป่า เป็นสิ่งมีชีวิตตามธรรมชาติที่น่าศึกษาหาความรู้ และนับวันจะสูญหายหมดไป แต่ยังคงมีที่ให้ท่องเที่ยวศึกษาได้ตามแหล่งอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่าและสวนสัตว์เปิด ในขณะที่นักท่องเที่ยวบางกลุ่ม กลับเห็นว่าสัตว์ป่าเป็นเกมส์ที่น่าตื่นเต้นในการล่า นอกจากนี้ นักท่องเที่ยวบางกลุ่มยังถูกดึงดูดใจให้เดินทางไปชมแหล่งที่มีสัตว์อาศัยอยู่เองตามธรรมชาติเป็นจำนวนมาก เช่น เดินทางไปชมนกปากห่างที่วัดไร่ล้อม เดินทางไปชมฝูงนกเพนกวินที่บริเวณทวีปแอนตาร์กติกา เดินทางไปชมหมีขาวขั้วโลกในเขตนาร์คติก เดินทางไปชมสัตว์บางชนิดในฤดูอพยพ เป็นต้น

2. ทรัพยากรท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ โบราณสถาน และโบราณวัตถุ เป็นทรัพยากรท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้นตามประโยชน์ของมนุษย์เอง ทั้งที่เป็นมรดกในอดีตและได้สร้างเสริมขึ้นในสมัยปัจจุบัน ซึ่งมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ โบราณคดี และศาสนา เป็นสิ่งที่แสดงถึงอารยธรรมและความเจริญก้าวหน้าของท้องถิ่นนั้นๆ ในสมัยโบราณมีความเจริญด้านไต่บั้ง และเหลือเป็นมรดกตกทอดมายังชนรุ่นหลังอย่างไรบ้าง จึงมีผลดึงดูดให้นักท่องเที่ยวไปเยือนพื้นที่นั้น ซึ่งสามารถแบ่งแยกย่อยออกได้อีก 2 ประเภทสำคัญคือ

2.1 ประเภทโบราณสถาน เป็นสถานที่ที่มีอายุนับร้อยปี หรือโดยลักษณะแห่งการก่อสร้าง หรือโดยหลักฐานเกี่ยวกับประวัติของสถานที่นั้น เป็นประโยชน์ในทางประวัติศาสตร์หรือโบราณคดี เช่น ศาสนสถาน อุทยานประวัติศาสตร์ กำแพงเมือง คูเมือง พระราชวัง พระตำหนัก

บ้านโบราณ อนุสาวรีย์ อนุสรณ์สถาน ชุมชนโบราณ เป็นต้น สำหรับโบราณสถานของไทยนั้น กรมศิลปากร ได้แบ่งประเภทโบราณสถานไว้เป็น 7 ประเภทคือ

1. โบราณสถานสัญลักษณ์แห่งชาติ หมายถึง โบราณสถานที่มีความสำคัญสูงสุด หากชาติชาติซึ่งโบราณสถานนั้นไป จะเป็นการสูญเสียอย่างใหญ่หลวง เช่น พระบรมมหาราชวัง พระธาตุดอยสุเทพ พระธาตุพนม เป็นต้น

2. อนุสาวรีย์แห่งชาติ หมายถึง อนุสรณ์สถานที่ได้สร้างเพื่อบุคคลหรือเรื่องราวที่สำคัญยิ่งในประวัติศาสตร์ หรือเป็นที่เคารพอย่างสูงในชาติ ซึ่งประชาชนจะต้องร่วมรำลึกถึงด้วย เช่นกัน เช่น ศาลหลักเมือง เจดีย์ยุทธหัตถี พระบรมรูปทรงม้า เป็นต้น

3. อาคารสถาปัตยกรรมแห่งชาติ หมายถึง อาคารสิ่งก่อสร้างทางสถาปัตยกรรม และวิศวกรรมอันทรงไว้ซึ่งคุณค่าอย่างสูงทางศิลปะ อันแสดงถึงการประดิษฐ์คิดค้นใหม่ๆ ในยุคอดีตที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน หรือเกี่ยวข้องกับบุคคลสำคัญ หรือเหตุการณ์สำคัญของชาติ เช่น พระที่นั่งอนันตสมาคม สะพานพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก สนามหลวง เป็นต้น

4. ย่านประวัติศาสตร์ หมายถึง พื้นที่ที่มีความหนาแน่นทางสถาปัตยกรรม เรื่องราวทางประวัติศาสตร์ การวางผังเมือง และสภาพแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น โดยมีอาคารสิ่งก่อสร้าง ถนนหนทางและองค์ประกอบอื่นๆ ในพื้นที่รวมอยู่ด้วย ทำให้พื้นที่นั้นจัดอยู่ได้หนึ่งในลักษณะดังต่อไปนี้ คือ ย่านประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรม ย่านประวัติศาสตร์การพาณิชย์ ย่านประวัติศาสตร์อุตสาหกรรม ย่านประวัติศาสตร์ท้องถิ่น และย่านโบราณคดี เช่น ย่านประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรมรัตนโกสินทร์ ย่านประวัติศาสตร์การพาณิชย์ภูเก็ต ย่านโบราณคดีแห่งภาพเขียนสีอ่าวพังงา เป็นต้น

5. อุทยานประวัติศาสตร์แห่งชาติ หมายถึง พื้นที่ที่มีเนื้อหาทางประวัติศาสตร์ องค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมและวิศวกรรมรวมกับสภาพแวดล้อม ทั้งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น อันทำให้สาระทางประวัติศาสตร์ยังคงดำรงไว้ได้ เช่น อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร เป็นต้น

6. นครประวัติศาสตร์แห่งชาติ หมายถึง เมืองหรือนครที่มีแบบอย่างทางวัฒนธรรม การวางผังเมือง สาระสำคัญทางประวัติศาสตร์ และองค์ประกอบของเมืองสถาปัตยกรรม วิศวกรรม หรือชีวิตความเป็นอยู่ เช่น เมืองสุโขทัย เมืองอยุธยา เมืองเชียงใหม่ เมืองเชียงแสน เป็นต้น

7. ซากโบราณสถานและแหล่งโบราณคดีประวัติศาสตร์แห่งชาติ หมายถึง แหล่งโบราณคดีประวัติศาสตร์ และซากโบราณสถาน ซึ่งเป็นหลักฐานแสดงถึงประวัติศาสตร์อันสำคัญยิ่งของชาติในอดีต เช่น ซากโบราณสถานเวียงกุมกาม เป็นต้น

2.2 ประเภทโบราณวัตถุ เป็นวัตถุโบราณไม่ว่าจะเป็นสิ่งประดิษฐ์หรือสิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติหรือที่เป็นส่วนหนึ่งของโบราณสถาน ซึ่งโดยอายุหรือโดยลักษณะแห่งการประดิษฐ์หรือ โดยหลักฐานเกี่ยวกับประวัติของวัตถุนั้น เป็นประโยชน์ในทางประวัติศาสตร์หรือโบราณคดี ในแต่ละจังหวัดหรือแต่ละประเทศอาจเก็บสะสมไว้ในพิพิธภัณฑสถานหรือสถานที่เก็บแบบอื่นๆ เพื่อให้ประชาชนเข้าชม อันเป็นเครื่องมือชี้ให้เห็นถึงประวัติศาสตร์อันยาวนานของประเทศนั้น และเป็นความ

ภาคภูมิใจของประชาชนในท้องถิ่น ที่ได้พบโบราณวัตถุล้ำค่าเหล่านั้น เช่น ภาพเขียนโบราณ วัตถุโบราณ สมบัติโบราณ พระพุทธรูปโบราณ รูปปั้นโบราณ เป็นต้น

3. ทรัพยากรท่องเที่ยวเชิงประเพณีศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และกิจกรรม เป็นทรัพยากรท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้นในรูปแบบของการดำเนินชีวิตของผู้คน ในสังคมแต่ละกลุ่มชนที่มีความแตกต่างกันไปตามสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ โดยยึดถือสืบทอดต่อกันมา ตลอดจนกิจกรรมต่างๆ ของสังคมที่มีผลต่อการดึงดูดนักท่องเที่ยวเดินทางไปเยือน อาจแยกเป็นประเภทย่อยๆ ได้อีก 3 ประเภท ดังต่อไปนี้

1. ประเภทศิลปวัฒนธรรม ได้แก่ ชุมชน หมู่บ้าน เรือนแพ ตลาด ตลาดน้ำ ศูนย์วัฒนธรรมการละเล่นพื้นบ้าน ดนตรีพื้นเมือง สินค้าพื้นเมือง ไร่สวน เหมือง วิถีชีวิต อัยาศัยไมตรีของประชาชน เป็นต้น

2. ประเภทประเพณี ได้แก่ ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีแห่เทียนพรรษา เทศกาลกินเจ ประเพณีลอยกระทง งานบุญบั้งไฟ งานพิธีโยนบัว ประเพณีอินทิล เป็นต้น

3. ประเภทกิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมแข่งขันกีฬา กิจกรรมบันเทิง สวนสนุก สวนสาธารณะเฉพาะทาง สนามกอล์ฟ สนามแข่งรถ เขื่อนพลังไฟฟ้า เป็นต้น สำหรับกิจกรรมการท่องเที่ยวควรเป็นกิจกรรมที่เน้นการศึกษาหาความรู้ในแหล่งธรรมชาติ และวัฒนธรรมท้องถิ่นควบคู่ไปกับการได้รับความเพลิดเพลิน ซึ่งมีกิจกรรมการท่องเที่ยวอยู่หลายกิจกรรม เช่น การเดินป่า การศึกษาธรรมชาติ การเลี้ยงสัตว์ การดูนก การพายเรือ การดำน้ำ การตั้งแคมป์ การล่องแพ การขี่ช้าง การถ่ายรูป การขี่จักรยาน การไต่เขา การตกปลา การแสวงบุญ การนมัสการสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เป็นต้น

นิตา ชัชกุล (2550 : 262-265) กล่าวถึงประเภทของทรัพยากรท่องเที่ยวว่า ทรัพยากรท่องเที่ยว หรือสิ่งแวดล้อมทางการท่องเที่ยวแบ่งออกเป็นประเภท 2 ประเภท คือ

1. ประเภทธรรมชาติ หรือสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ (Natural Environment) จำแนกย่อยได้ 2 ชนิด คือ

1.1 สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ (Physical Environment) เช่น ลักษณะทางภูมิศาสตร์ ธรณีวิทยา ทัศนียภาพ ได้แก่ ชายหาดโค้ง เว้า ระดับความลาดชันของใต้ทะเลที่เหมาะสมกับการเล่นน้ำ มีทะเลสาบ ภูเขา ภูเขาไฟ น้ำพุร้อน เป็นต้น

1.2 สิ่งแวดล้อมทางชีวภาพหรือชีวภูมิศาสตร์ (BIO-GEO-Graphical Environment) เช่น ป่าไม้ สัตว์ป่า สัตว์น้ำ และพืชพันธุ์ธรรมชาติ เป็นต้น

2. ประเภทวัฒนธรรม (Natural Environment) หรือสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น แบ่งได้เป็น 2 ชนิด คือ

2.1 ประวัติศาสตร์โบราณวัตถุสถานและศาสนสถานเป็นสิ่งก่อสร้างที่เกี่ยวข้องหรือเป็นหลักฐานสำคัญทางประวัติศาสตร์โบราณคดีและศาสนา เช่น อุทยานประวัติศาสตร์ ชุมชนโบราณ กำแพงเมือง พิพิธภัณฑสถาน วัด ศาสนสถานและสิ่งก่อสร้างที่มีคุณค่าทางศิลปะและสถาปัตยกรรม ได้แก่ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติในจังหวัดต่างๆ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม พระบรมมหาราชวัง อุทยานประวัติศาสตร์ เป็นต้น

2.2 ศิลปวัฒนธรรมประเพณี เทคโนโลยีและกิจกรรมต่างๆ เช่น วิธีชีวิต งานประเพณี การแสดงศิลปะและวัฒนธรรม สินค้าพื้นเมือง สวนสนุก เทศกาลประเพณีของจังหวัดต่างๆ เป็นต้น ประเภทของทรัพยากรการท่องเที่ยว (วิชาทรัพยากรการท่องเที่ยว. 2555)[online]

ทรัพยากรการท่องเที่ยวเป็นมรดกที่ทรงคุณค่าของประเทศเป็นสิ่งดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว ทั้งสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติและทางวัฒนธรรม การแบ่งประเภทของทรัพยากรท่องเที่ยวที่มีหลายลักษณะขึ้นอยู่กับเกณฑ์ที่ใช้ในการแบ่ง และการนำทรัพยากรท่องเที่ยวไปใช้ประโยชน์ แบ่งประเภททรัพยากรท่องเที่ยวตามลักษณะคุณค่า และความสนใจของนักท่องเที่ยว การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้แบ่งประเภทของทรัพยากรท่องเที่ยวที่มีทั้งหมดออกเป็น 3 ประเภท ประกอบด้วย

1. ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ หมายถึง ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติมีความสวยงาม และนับว่าทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทนี้เป็นสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยวได้มากที่สุด โดยแบ่งย่อยออกได้เป็น 4 ประเภท คือ

1.1 ทิวทัศน์ (Scenery) ทิวทัศน์ต่างๆ ทางธรรมชาติทั้งที่สวยงามและแปลกประหลาดจะเป็นสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยวให้เข้าไปเยี่ยมชม เช่น แกรนด์แคนยอนในประเทศสหรัฐอเมริกา ภูเขาไฟวิสซูเวียสในประเทศอิตาลีหรือสภาพที่เปลี่ยนแปลงไปตามฤดูกาล เช่น ในฤดูหนาวดอกทิวลิปหรือดอกซากุระจะบาน เป็นต้น

1.2 สัตว์ป่าและพรรณไม้ (Wildlife and Flora) สัตว์ป่าและพรรณไม้เป็นส่วนหนึ่งของความงามตามธรรมชาติที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวได้มาก เพราะชีวิตความเป็นอยู่ของสัตว์ป่าเป็นสิ่งที่น่าศึกษาหาความรู้ รวมทั้งความหลากหลายของพรรณไม้ในป่าประเภทต่างๆ ซึ่งนับวันจะหมดไป แต่ยังคงมีที่ให้ท่องเที่ยวได้ เช่น อุทยานแห่งชาติ แหล่งอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่า สวนสัตว์เปิด สวนพฤกษศาสตร์ สวนรุกขชาติ เป็นต้น

1.3 สภาพภูมิอากาศ (Climate) สภาพภูมิอากาศโดยทั่วไป เช่น แสงแดด สายลม อากาศอบอุ่น หรือหิมะตกในฤดูหนาว ตลอดจนลักษณะอากาศที่แตกต่างไปจากถิ่นเดิมของตน จะเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดการท่องเที่ยวขึ้นมาได้ เช่น ฤดูร้อนนักท่องเที่ยวนิยมเดินทางไปยังชายฝั่งทะเล หรือ ฤดูหนาวชาวยุโรปนิยมเดินทางมาท่องเที่ยวประเทศแถบตะวันออกซึ่งมีอากาศที่อบอุ่นกว่า เป็นต้น

1.4 ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ (Natural Phenomenon) เป็นลักษณะของปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เช่น พระอาทิตย์เที่ยงคืน การเกิดสุริยุปราคา การเกิดฝนดาวตก เป็นต้น

2. ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุ โบราณสถาน และศาสนา หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวหรือสถานที่ท่องเที่ยวที่มีความเกี่ยวข้องในฐานะที่เป็นหลักฐานสำคัญทางประวัติศาสตร์ โบราณคดีและศาสนา ซึ่งได้แก่

2.1 โบราณสถาน หมายถึง สิ่งของโบราณที่เคลื่อนที่ไม่ได้ เช่น โบสถ์ วิหาร วัง โดยมีอายุเก่าแก่กว่า 100 ปีขึ้นไป เช่น อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย วัดไชยวัฒนาราม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นต้น

2.2 โบราณวัตถุ หมายถึง สิ่งของโบราณที่เคลื่อนย้ายได้ เช่น พระพุทธรูป เทวรูป ศิลาจารึก มีอายุเก่าแก่กว่า 100 ปีขึ้นไป

2.3 ศาสนสถานหรือปูชนียสถาน หมายถึง สถานที่ควรแก่การนับถือหรือควรแก่การบูชา เช่น พระปฐมเจดีย์ จังหวัดนครปฐม วัดพระศรีรัตนศาสดาราม กรุงเทพมหานคร และวัดพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี เป็นต้น

2.4 ศาสนวัตถุหรือปูชนียวัตถุ หมายถึง วัตถุที่ควรแก่การบูชา เคารพนับถือ เช่น พระพุทธรูป เทพเจ้า เป็นต้น

2.5 แหล่งประวัติศาสตร์ หมายถึง สถานที่ที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ เช่น สถานที่กระทำพุทธหัตถ์ของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช จังหวัดสุพรรณบุรี สุสานสัมพันธมิตร จังหวัดกาญจนบุรี ชุมชนโบราณ พิพิธภัณฑ์ กำแพงเมือง คูเมือง อนุสาวรีย์ อนุสรณ์สถาน เป็นต้น

3. ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และกิจกรรม หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวหรือทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มีคุณค่าทางศิลปะ และขนบธรรมเนียมประเพณีที่บรรพบุรุษได้สร้างสมและถ่ายทอดเป็นมรดกสืบทอดกันมา ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทนี้ประกอบด้วยงานประเพณี วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คน การแสดงศิลปวัฒนธรรม สินค้าพื้นเมือง การแต่งกาย ภาษาชนเผ่าต่างๆ สวนสนุก สวนสัตว์ กิจกรรม เช่น การพายเรือ ขี่จักรยานภูเขา และล่องแก่ง เป็นต้น

2.5.2 พฤติกรรมของนักท่องเที่ยว

พฤติกรรมของนักท่องเที่ยว (กองวางแผนโครงการ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2540 : 13) ได้จำแนกพฤติกรรมนักท่องเที่ยวออกได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ และนักท่องเที่ยวชาวไทย นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศจะเป็นกลุ่มที่มีความกระตือรือร้นในการท่องเที่ยว มีความสนใจด้านศิลปวัฒนธรรม และมีความสามารถในการถ่ายภาพเป็นที่ระลึก ลักษณะของการเที่ยวชมเมืองที่มีความแตกต่างทางด้านศิลปวัฒนธรรม มีความคาดหวังในเรื่องการกำหนดทิศทาง (Orientation) ของตัวเอง ความสะอาด ความสะดวกสบาย และเอกลักษณ์มากกว่ากลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทย กลุ่มของนักท่องเที่ยวสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่มหลัก คือ นักท่องเที่ยวที่มาโดยลำพัง และนักท่องเที่ยวที่มาเป็นกลุ่ม ซึ่งสามารถจำแนกพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในเมืองได้ออกเป็นพฤติกรรมต่างๆ คือ

1. การชมเมืองโดยรวม
2. การเข้าชมสถานที่สำคัญและสถานที่ที่น่าสนใจ
3. การขึ้นที่สูงเพื่อชมเมือง
4. การชมการละเล่นพื้นเมือง หรือชวบนในงานเทศกาล
5. การจับจ่ายซื้อของ
6. การนมัสการสิ่งศักดิ์สิทธิ์

ปัญหาและอุปสรรคในการท่องเที่ยว (กองวางแผนโครงการ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2540 : 14) จากการรวบรวมความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวและผู้นำทางท่องเที่ยวในเมืองต่างๆ พบว่าการท่องเที่ยวในเมืองปัจจุบัน นักท่องเที่ยวมักประสบปัญหาต่างๆ ดังนี้

1. ขาดการบอกทิศทาง ในบริเวณที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวและส่วนบริการต่างๆ ในแหล่งท่องเที่ยวควรมีการบอกทิศทางที่ชัดเจน การบอกทิศทางนี้อาจเป็นรูปของป้ายบอกทางด้วยตัวอักษรด้วยรูปแผนที่ รูปภาพหรือการออกแบบสถานที่ให้สามารถสื่อเข้าถึงจุดต่างๆ ได้โดยง่าย จึงควรมีการวางแผน โดยรวมว่าจุดใดควรใช้สื่ออย่างไร และจัดให้สิ่งนั้นๆ อยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสม
2. ขาดความสะดวกสบายในบริเวณ ในกิจกรรมการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวต้องการสิ่งบริการอื่นๆ ด้วย เช่น บริเวณที่พักหรือคอกกลุ่ม บริการด้านห้องน้ำ ห้องส้วม
3. การที่เอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยววันนั้นถูกทำลาย ในบริเวณที่มีสถานที่ที่มีความสำคัญสำหรับการเข้าชมที่ปล่อยให้นักท่องเที่ยวเข้าชมได้ตามใจชอบ หรือผู้ประกอบการในแหล่งท่องเที่ยว นั้นประพฤติตามใจชอบ อาจเป็นการทำลายบรรยากาศของแหล่งท่องเที่ยวได้
4. ความไม่สะดวกในการเข้าถึงจุดต่างๆ ส่วนใหญ่เป็นเพราะสภาพถนนคับแคบเกินไป เกรงจะเกิดอันตราย
5. มีความแออัดหรือขาดการระบายอากาศที่ดี ความแออัดมักเกิดจากการที่มีนักท่องเที่ยวเข้าไปใช้สถานที่เกินกว่าที่สถานที่นั้นจะรองรับได้
6. ขาดความต่อเนื่องของเส้นทาง สำหรับบางบริเวณ การเดินชมตามถนนสายสำคัญๆ มีความน่าสนใจ แต่ไม่อาจกระทำได้นี้เนื่องจากไม่มีทางเดินต่อเนื่อง
7. สภาพอากาศร้อนและมีฝุ่นมาก เสียงดังหนวกหูจากยวดยาน
8. ขาดกิจกรรมในเวลาว่างกลางคืน ในบางเมืองนักท่องเที่ยวจำเป็นต้องอยู่ในที่พักซึ่งที่ต้องการออกไปสัมผัสชีวิตชาวเมืองกิจกรรมในเวลาว่างกลางคืน ไม่จำเป็นต้องเป็นบาร์หรือไนต์คลับ แต่อาจหมายถึง ตลาดร้านค้าที่เปิดในเวลาว่างกลางคืน หรือการแสดงวัฒนธรรมต่างๆ

2.5.3 ปัจจัยที่ส่งเสริมการท่องเที่ยว

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548 : 139-141) ได้สรุปมูลเหตุหรือปัจจัยที่อยากได้เดินทางท่องเที่ยวไว้ 8 ประการ ดังต่อไปนี้

1. ความต้องการผจญภัย เมื่อมีกิจกรรมท่องเที่ยวใหม่ๆ เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการล่องแพ ปีนเขา ขี่ช้าง เป็นต้น ย่อมมีการประชาสัมพันธ์ ทำให้อยากลองผจญภัยกิจกรรมท่องเที่ยวใหม่ๆ เหล่านั้น
2. ความต้องการค้นพบสิ่งใหม่ๆ ในตัวเอง ถ้ามองเห็นได้ว่าการเดินทางเป็นการทำลายความจำเจในชีวิตประจำวัน โดยออกเดินทางไปค้นหาสิ่งแปลกใหม่ในชีวิต
3. ความต้องการคุณค่าในการเดินทางท่องเที่ยว เป็นผลที่เกิดขึ้นหลังจากการเดินทางท่องเที่ยวซึ่งผู้เดินทางท่องเที่ยวจะรู้สึกถึงความสนุกสนาน หรือความประทับใจในขณะที่ท่องเที่ยวแต่

ละครึ่ง โดยปกติผู้เดินทางท่องเที่ยวต้องการได้รับความสนุกสนานตื่นเต้น หรือประทับใจจากการเดินทางเท่ากับเกิดคุณค่าในการเดินทางหรือมีคุณค่าเป็นกำไรชีวิตในการท่องเที่ยว

4. ความต้องการค้นคว้าทางวัฒนธรรม จะเห็นว่า การเดินทางท่องเที่ยวเป็นการเรียนรู้วัฒนธรรมของประเทศที่ตนไปเที่ยว เช่น ประเพณี เทศกาล พิธีการต่างๆ หรือศาสนาที่แตกต่างกัน ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่นนั้น นอกจากนี้ยังได้ศึกษาภาษาต่างประเทศที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยวอีกด้วย

5. ความต้องการเห็นความเป็นอยู่ของเพื่อนร่วมโลก คนทั่วไปมีความต้องการเห็นความเป็นอยู่ของเพื่อนร่วมโลกว่า ผู้ที่อยู่ในประเทศที่ร่ำรวยกับในประเทศที่ยากจน มีความเป็นอยู่แตกต่างกันอย่างไร หรือผู้ที่อยู่ในประเทศในเขตหนาวกับในเขตร้อนมีความเป็นอยู่แตกต่างกันอย่างไร นอกจากนี้ ยังต้องการเที่ยวชมสิ่งก่อสร้าง สถาปัตยกรรม และพฤติกรรมของคนในท้องถิ่น

6. ความต้องการในการยอมรับของสังคม ผู้เดินทางท่องเที่ยวจะเกิดความพอใจมาก ถ้าคนที่เขากำลังติดต่อหรือคนที่เขาคำนึงถึงยอมรับนิสัยบางอย่างของเขา บ่อยครั้งที่นักท่องเที่ยวมีความรู้สึกเหมือนคนแปลกหน้า ทำให้เขาต้องเลือกเดินทางไปท่องเที่ยวในประเทศที่เขาารู้สึกชื่นชอบและได้รับการยอมรับในตัวเขา ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีการจูงใจของ Abraham H.Maslow ที่ว่า มนุษย์มีความต้องการที่จะได้รับการยกย่องและยอมรับในสังคม

7. ความต้องการความภาคภูมิใจ การที่คนต้องการเดินทางไปท่องเที่ยวยังต่างประเทศ เนื่องจากต้องการให้ผู้อื่นเห็นว่าตนได้ไปท่องเที่ยวสถานที่แปลกๆ แตกต่างจากผู้อื่น ยังเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ญาติมิตรของเขาไม่เคยไป ก็จะเป็นผู้พิสูจน์ว่า ได้ไปก่อนญาติมิตร ถือว่าเป็นความภาคภูมิใจของตนเองในการท่องเที่ยว ญาติมิตรอาจจะมาขอคำแนะนำเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวที่เขาได้ไปมา

8. ความต้องการยกฐานะและเกียรติภูมิ การที่ได้มีโอกาสเดินทางไปท่องเที่ยว ไม่ว่าจะไปเพื่อวัตถุประสงค์ใด เช่น ทำธุรกิจ เข้าร่วมประชุม แข่งขันกีฬา ประกอบศาสนกิจ เยี่ยมญาติมิตร เป็นต้น ล้วนแต่ทำให้ผู้เดินทางไปท่องเที่ยวเป็นคนมีเกียรติในสังคม อันเป็นการยกฐานะและเกียรติภูมิของตนให้สูงขึ้นด้วย

จิตราณูช รักสัจจา (2555) [online] กล่าวถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยว แบ่งได้เป็น 2 ปัจจัยหลัก คือ

1. ปัจจัยภายใน

1.1 ทรัพยากรการท่องเที่ยว (Tourism Resources) เป็นสิ่งดึงดูดใจให้ผู้คนเดินทางมาเยือนท้องถิ่นนั้นๆ มีทั้งสิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ สิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น และงานประเพณีต่างๆ

1.2 ความปลอดภัย (Security) โดยนักท่องเที่ยวจะคำนึงถึงความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินเป็นประการสำคัญ มาตรการรักษาความปลอดภัยจึงต้องมีประสิทธิภาพ

1.3 โครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructures) โดยปกติแล้วรัฐจะเป็นผู้ลงทุน เช่น ถนน สนามบิน สถานีรถไฟ ไฟฟ้า ระบบการสื่อสาร ฯลฯ

1.4 สิ่งอำนวยความสะดวก (Facilities) เช่น การคมนาคม พิธีการเข้า-ออกเมือง ฯลฯ

1.5 สินค้าของที่ระลึก (Souvenirs) ต้องมีการควบคุมคุณภาพ กำหนดราคา การส่งเสริมการใช้วัสดุพื้นบ้าน การออกแบบสินค้าให้มีเอกลักษณ์ รวมทั้งการบรรจุหีบห่อที่สวยงาม

1.6 การโฆษณาและประชาสัมพันธ์ (Advertising and Public Relation) เป็นปัจจัยสำคัญต่อการขยายตัวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ทำให้แหล่งท่องเที่ยวเป็นที่รู้จักและสนใจของนักท่องเที่ยว

1.7 ภาพลักษณ์ (Image) เป็นตัวกำหนดค่านักท่องเที่ยว เช่น หากประเทศใดมีภาพลักษณ์ว่า เป็นดินแดนแห่งความฝันของผู้ชาย นักท่องเที่ยวที่สนใจก็จะเป็นกลุ่มชายรักสนุก

2. ปัจจัยภายนอก

2.1 สภาวะเศรษฐกิจและการเมืองของโลก การฟื้นตัวทางเศรษฐกิจและสภาพความมั่นคงทางการเมือง จะเป็นตัวกระตุ้นกระแสการเดินทางให้ขยายตัวอย่างกว้างขวาง

2.2 ความนิยมในการท่องเที่ยว ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา มีองค์ประกอบหลายประการที่ช่วยให้รายได้ของครอบครัวสูงขึ้น ในขณะที่ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวลดต่ำลง ทำให้ผู้ที่รักการเดินทางท่องเที่ยวสามารถจัดการรายได้เพื่อการท่องเที่ยวได้ดีขึ้น

2.3 การขยายเส้นทางคมนาคม การคมนาคมขนส่งที่มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้การเดินทางท่องเที่ยวเป็นไปด้วยความสะดวก รวดเร็ว ปลอดภัย และประหยัด

2.4 การแลกเปลี่ยนนโยบายทางการเมือง ซึ่งเป็นผลให้เกิดการแข่งขัน ทั้งด้านการตลาดและการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว

ชวัลนุช อุทยาน (2555) [online] แบ่งปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวไว้ 2 ประการ คือ

1. ปัจจัยภายในที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยว

1.1 การรับรู้ คือ กระบวนการที่บุคคลใช้เพื่อทำความเข้าใจถึงสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเขา โดยการเลือก การจัดแจง และการแปลความหมายจากข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากสิ่งแวดล้อม

1.2 แรงจูงใจ หมายถึง แรงผลักดันที่เกิดจากภายในหรือภายนอกตัวบุคคลซึ่งสร้างความกระตือรือร้นและไม่ย่อท้อต่อการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

1.3 ทักษะคิดเป็นความรู้สึกและการแสดงออกต่อสิ่งต่าง ๆ ได้แก่ สิ่งของ บุคคล เหตุการณ์ ในลักษณะของการชื่นชมหรือไม่ชื่นชม ทักษะคิดเป็นผลของความรู้สึกที่มีต่อสิ่งใด ๆ อย่างแรงกล้า และด้วยความเชื่อมั่น

1.4 บุคลิกภาพ หมายถึง คุณลักษณะทางจิตวิทยาภายในตัวของบุคคลซึ่งเป็นตัวกำหนดและสะท้อนให้เห็นว่าบุคคลสนองต่อสิ่งแวดล้อมรอบตัวเขาอย่างไร

1.5 การเรียนรู้ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมอันเนื่องมาจากประสบการณ์ในอดีต ดังนั้น การเรียนรู้เป็นการเปลี่ยนแปลงในเนื้อหาความรู้ในความทรงจำถาวรของมนุษย์ และเป็นผลมาจากกระบวนการประมวลข้อมูลข่าวสาร ซึ่งเป็นสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงในความทรงจำ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมของมนุษย์

2. ปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยว

2.1 กลุ่มอ้างอิง(Reference Group) หมายถึง กลุ่มซึ่งทำหน้าที่เป็นกรอบในการอ้างอิงหรือเป็นแนวทางให้แก่บุคคลในการตัดสินใจในการซื้อสินค้าและบริการใด ๆ

2.2 ครอบครัวหมายถึง การที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปซึ่งอาศัยอยู่ด้วยกันและมีความเกี่ยวพันกันโดยสายเลือด หรือการแต่งงานระหว่างชายหญิง หรือการรับเด็กมาเป็นบุตรบุญธรรม

2.3 ชั้นทางสังคมหมายถึง การแบ่งบุคคลในสังคมออกตามลำดับชั้นให้เห็นได้อย่างชัดเจน โดยสมาชิกของชั้นทางสังคมใด ๆ จะมีสถานภาพทางสังคมเดียวกัน ขณะที่บุคคลที่เป็นสมาชิกของชั้นทางสังคมอื่นจะมีสถานภาพทางสังคมที่สูงหรือต่ำกว่า

2.4 วัฒนธรรม วัฒนธรรมในมุมมองของพฤติกรรมผู้บริโภค หมายถึง ผลรวมของความเชื่อ คุณค่า และขนบธรรมเนียมที่เกิดจากการเรียนรู้ซึ่งทำหน้าที่ในการกำหนดพฤติกรรมการบริโภคของสมาชิกในสังคมหนึ่ง

2.5.4 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับภูมิทัศน์เมือง

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับภูมิทัศน์เมือง (กองวางแผนโครงการ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2540 : 15) กล่าวถึง องค์ประกอบหลักของเมืองในเมืองแต่ละเมืองที่มองเห็นได้ และเป็นส่วนสำคัญในการสร้างเมืองให้สวยงามมีความน่าประทับใจต่อนักท่องเที่ยวและผู้ที่อยู่อาศัย ดังนี้

1. ธรรมชาติ ได้แก่ สิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติที่ยังคงอยู่ในเมือง เช่น แม่น้ำ คลอง บึง ภูเขา น้ำพุ ฯลฯ

2. อาคารและส่วนประกอบอาคาร ได้แก่ บ้านอาคาร ตึกแถว อนุสาวรีย์ รวมถึงส่วนประกอบของอาคาร เช่น ป้าย กันสาด ลานทางเข้าอาคาร

3. ที่เว้นว่างต่างๆ ได้แก่ สวนสาธารณะ สนามเด็กเล่น ลานเอนกประสงค์ของเมือง ลานเชื่อมระหว่างอาคาร

4. ถนน ทางเดิน ทางสัญจรต่างๆ ได้แก่ ถนน ทางเท้า ทางจักรยาน ทางรถไฟ รวมถึง แม่น้ำ ลำคลองที่ใช้ในการสัญจร นับเป็นส่วนประกอบของเมืองที่เชื่อมโยงส่วนต่างๆ เข้าด้วยกัน โดยที่ส่วนประกอบของเมืองเหล่านั้นจะเรียงรายและเข้าถึงได้จากแนวทางสัญจรเหล่านี้

5. มนุษย์และการประกอบกิจกรรมต่างๆ ได้แก่ ชาวเมืองที่อยู่อาศัยในเมือง ประกอบกับการเคลื่อนไหวทำกิจกรรมในส่วนต่างๆ ของเมืองเป็นส่วนประกอบที่ทำให้เมืองมีชีวิตมีการเคลื่อนไหว บางกิจกรรมทำให้ผู้มาเยี่ยมชมเมืองนั้นเกิดความสนใจที่เข้าไปสัมผัสและเข้าร่วมในกิจกรรมนั้นๆ ด้วย กิจกรรมนี้มีได้หมายถึงเฉพาะงานเทศกาลพิเศษ แต่หมายถึงกิจกรรมประจำวันของชาวเมืองด้วย เช่น กิจกรรมค้าขาย กิจกรรมพักผ่อน การรอรถประจำทาง เสียงหัวเราะ การพูดคุย เป็นต้น

2.5.5 รายละเอียดองค์ประกอบภูมิทัศน์เมือง

องค์ประกอบภูมิทัศน์เมือง (กองวางแผนโครงการ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2540 : 33-44) ประกอบด้วย

ทางสัญจรและที่จอดรถ

ทางสัญจรและที่จอดรถได้มีการนำเสนอในส่วนต่างๆ ดังนี้

1. ถนน ในการออกแบบจะต้องคำนึงถึงหลักกว้างๆ อยู่ 2 ประการ คือ ความสวยงามและขนาดมาตรฐานต่างๆ ในทางวิศวกรรม

องค์ประกอบของถนน ประกอบด้วย

1. ความกว้างของถนน
2. ระยะเว้นว่างเพื่อความปลอดภัย
3. เกาะกลางถนน
4. วงเวียน
5. ขอบคัน (CURB)
6. พื้นผิวถนน

2. ทางเท้า ในการออกแบบทางเท้ามีสิ่งที่จะต้องคำนึงถึง คือ

1. ขนาดร่างกายของมนุษย์ที่สัมพันธ์กับขนาดทางเท้า
2. ความต้องการทางด้านพื้นที่
3. อัตราความเร็วในการเดินทางและปริมาณการเคลื่อนไหวของการสัญจร
4. การเลือกใช้วัสดุผิวพื้น

3. ทางจักรยานและที่จอดรถจักรยาน ในการออกแบบทางจักรยานและที่จอดรถจักรยานมีสิ่งที่จะต้องคำนึงถึงคือ

1. ขนาดและระยะที่จำเป็นสำหรับทางจักรยาน
2. รัศมีโค้งสำหรับทางจักรยาน
3. ความลาดชันของทางจักรยาน
4. ระดับของการติดตั้งป้ายในทางจักรยาน
5. วัสดุปูพื้น
6. ไฟแสงสว่างสำหรับทางจักรยานและที่จอดรถ
7. การจัดบริเวณและขนาดที่จอดรถจักรยาน
8. การจัดบริเวณช่องทางเข้า - ออก ของลาดจอดรถและทางจักรยาน

อาคารและสิ่งก่อสร้าง

อาคารบริการนักท่องเที่ยว

ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ได้แก่ อาคารที่ให้ข้อมูลต่างๆ แก่นักท่องเที่ยวต้องอยู่ในทำเลที่มองเห็นได้ง่ายและอยู่ในทำเลที่นักท่องเที่ยวผ่านเป็นจำนวนมาก

ศูนย์บริการที่สมบูรณ์ จะประกอบด้วยส่วนต่างๆ เช่น

1. ส่วนบริการ เช่น การแลกเปลี่ยนเงินตรา
2. ที่ทำการตำรวจท่องเที่ยว
3. ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก
4. ห้องน้ำ ห้องส้วม
5. บริเวณที่นักพักคอย ที่นัดพบ

6. อื่นๆ เช่น ห้องนิทรรศการ ห้องแสดงงาน

ศาลาที่พัก เป็นอาคารโล่ง สำหรับนักท่องเที่ยวที่นั่งพักคอยหรือเป็นที่ร่มหลบแดด หลบฝน หรือเป็นจุดชมทิวทัศน์พิเศษ

ห้องน้ำ ห้องน้ำสำหรับบริการนักท่องเที่ยวมักจัดให้มีเพียงห้องส้วมและส่วนที่ล้างมือเท่านั้น แต่ไม่มีส่วนอาบน้ำ

เกณฑ์ในการออกแบบ

1. ที่ตั้งไม่โดดเด่นจนเกินไป
2. ควรให้มีการระบายอากาศที่ดี
3. ทางเข้าออกของน้ำหญิงและชายควรแยกจากกัน
4. วัสดุอุปกรณ์มีความทนทานกับการใช้งานสาธารณะ
5. ขนาดและระยะที่พอเหมาะ
6. มีห้องเก็บของสำหรับอุปกรณ์ทำความสะอาด
7. มีการจัดบริเวณสำหรับเจ้าหน้าที่เก็บเงิน และดูแลรักษาความสะอาด

ร้านขายของ ร้านขายอาหาร เครื่องดื่ม

ร้านขายของอาจเป็นโครงสร้างอาคารที่ถาวร หรือเป็นซุ้มที่มีขนาดเล็กลงมา โครงสร้างเบา และไม่เป็นอาคารถาวร หรืออาจเป็นรถเข็นก็ได้ โดยมากจะเป็นการขายของเล็กๆ น้อยๆ ที่นักท่องเที่ยวจำเป็นต้องใช้ เช่น फिल्मถ่ายรูป โปสการ์ด หนังสือพิมพ์ เป็นต้น

สิ่งก่อสร้างและสิ่งประกอบบริเวณ

ได้แก่ ม้านั่ง โต๊ะ เก้าอี้ ที่ใช้งานสาธารณะ โดยมีหลักเกณฑ์ในการออกแบบ ดังนี้ สิ่งที่ต้องคำนึงถึงในการออกแบบม้านั่งและโต๊ะ เก้าอี้ มีหลักเกณฑ์เช่นเดียวกับการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกสาธารณะทั่วไป กล่าวคือ ตรงตามการใช้สอยมีความทนทานต่อการใช้สอยและสภาพอากาศ มีสภาพที่กลมกลืนกับสภาพภูมิทัศน์โดยรอบ และนอกจากนี้ยังต้องคำนึงถึงการกำหนดตำแหน่ง การจัดวางระยะห่าง และลักษณะของสภาพแวดล้อม

ป้าย

หน้าที่หลักของป้าย คือ การสื่อสารข้อมูล ซึ่งข้อมูลดังกล่าวอาจเป็นเรื่องราว เป็นป้ายชี้ทาง ป้ายบอกกฎเกณฑ์หรืออื่นๆ ที่คนที่ใช้บริเวณหรือสัญจรไปมาควรรู้

ป้ายสามารถจำแนกออกได้เป็นหลายประเภท ได้แก่ ป้ายบอกสถานที่ (Identification Sign), ป้ายบอกทิศทาง(Direction Sign), ป้ายบอกกฎบังคับ(Regulation Sign), ป้ายข้อมูล (Demonstration Sign) ซึ่งป้ายต่างๆ มีหลักเกณฑ์ในการออกแบบคือ

1. ความชัดเจน
2. ตำแหน่งของป้าย
3. ความสวยงาม
4. ความแข็งแรงทนทาน

การวางแผนการจัดระบบป้าย

ป้ายที่ติดตั้งตามสถานที่สาธารณะต่างๆ ในเมืองมักมีผู้รับผิดชอบในการติดตั้งหลายหน่วยงาน จึงควรมีการวางแผนการจัดระบบป้ายก็เป็นที่น่าจะกระทำ เพื่อให้ได้รับทราบว่าจะควรทำป้ายอะไร ติดตั้งที่ตำแหน่งใดบ้าง

การวางแผนการจัดระบบป้าย ประกอบด้วย

1. การเก็บข้อมูล ได้แก่ การพิจารณาว่าในบริเวณที่กำลังวางแผนอยู่นั้น มีความต้องการในด้านข้อมูลในจุดใดบ้าง ทำการรวบรวมกำหนดลงในผัง

2. กำหนดรูปแบบ ข้อกำหนด ข้อความ และรูปสัญลักษณ์ที่จะปรากฏในป้ายแต่ละชุด

3. ทำการออกแบบแผ่นป้าย การติดตั้งพร้อมระบุตำแหน่งที่แน่นอนของป้ายลงในผัง

การใช้รูปสัญลักษณ์ในแผ่นป้ายแทนตัวอักษร

บางครั้งการใช้ตัวอักษรเขียนลงบนแผ่นป้าย อาจมีข้อเสียเปรียบอยู่หลายประการ เช่น มีความยาวทำให้ป้ายต้องใช้ป้ายขนาดใหญ่ อ่านยาก หรืออ่านได้เฉพาะผู้ใช้ภาษานั้นๆ การใช้รูปสัญลักษณ์แทนจึงมักได้ความหมายชัดเจนดี โดยที่ได้ขนาดป้ายกะทัดรัด มีรูปแบบที่ดูสวยงาม

รูปสัญลักษณ์ที่ใช้ในแผ่นป้ายที่ควรมีเส้นชัดเจน สื่อความหมายได้ในลักษณะสากลและควรมีขนาดใหญ่พอที่จะเห็นได้ชัดเจน

ซุ้มโฆษณา (KIOSK)

ซุ้มประชาสัมพันธ์ หรือซุ้มติดประกาศโฆษณาต่างๆ หมายถึง สิ่งก่อสร้างที่จัดทำขึ้นเพื่อการสื่อสารการให้ข้อมูลต่างๆ ทั้งสำหรับผู้สัญจรโดยทางรถยนต์และผู้สัญจรด้วยเท้า

ข้อมูลที่น่าสนใจจะเป็นกิจกรรมที่หมุนเวียนกันไป เช่น กิจกรรมการแสดงละคร การแสดงดนตรีนิทรรศการการประกวด ในบางเวลาอาจเป็นการประชาสัมพันธ์สำหรับการรณรงค์ต่างๆ การหาเสียงเลือกตั้ง รวมทั้งอาจเป็นการโฆษณาสินค้า เป็นต้น

เกณฑ์การออกแบบ

1. ซุ้มโฆษณา สำหรับการสื่อสารชั่วคราวบางชนิดหรือในบางบริเวณ อาจมีการให้แสงสว่างติดประกอบอยู่ด้วยก็ได้ โดยเป็นการใช้ไฟส่องจากภายนอกหรือแสงไฟจากภายในป้ายประชาสัมพันธ์ ซึ่งเป็นแผ่นพลาสติก

2. ซุ้มโฆษณามักจะยึดติดอยู่กับที่ เคลื่อนย้ายไม่ได้ และอาจเป็นสิ่งก่อสร้างลอยตัวอยู่จุดเดียว ประกอบกันหลายจุด เป็นกลุ่ม 2-3 ซุ้ม หรือประกอบอยู่กับส่วนของอาคารก็ได้

3. ตำแหน่งของซุ้มนี้ควรจะอยู่ในจุดบริเวณที่มีผู้คนผ่านไปมาเป็นจำนวนมาก เช่น บริเวณทางเข้าด้านหน้าอาคารที่มีความสำคัญเป็นที่รวมผู้คน บริเวณจุดทางร่วมทางแยก เป็นต้น

ถังขยะและตัวรองรับขยะมูลฝอย

ถังขยะและถังรองรับขยะมูลฝอยเป็นสิ่งหนึ่งในส่วนประกอบภูมิทัศน์เมืองที่จำเป็นจะต้องมี เพื่อช่วยในการเก็บรวบรวมสิ่งปฏิกูล หรือสิ่งเหลือใช้จากการใช้งานของคนในเมือง ยิ่งบริเวณที่มีคนเข้าไปใช้มากยิ่งจำเป็นต้องมี โดยต้องมีการคำนึงถึงรูปแบบและลักษณะให้เหมาะสมในแต่ละบริเวณนั้นด้วย

เกณฑ์การออกแบบ

1. รูปแบบที่กลมกลืนกับสภาพภูมิทัศน์
2. ตำแหน่งและจำนวนของถังขยะ
3. ความสะดวกในการใช้ การดูแลรักษา และความแข็งแรงทนทาน
4. ความสะอาดและสุขอนามัย

กระบะต้นไม้กระถางต้นไม้

กระบะต้นไม้ คือ ภาชนะสำหรับดินเพื่อปลูกต้นไม้ อาจเป็นกระบะถาวรที่ก่อสร้างลงกับที่ เช่น ก่ออิฐ ก่อหินหล่อคอนกรีต หรือเป็นกระบะชั่วคราวก็สามารถเคลื่อนย้ายได้โดยสะดวกด้วยคน 1-2 คน โดยไม่ต้องใช้เครื่องมือประกอบ

กระบะต้นไม้จะมีประโยชน์ใช้สอยสามารถใช้เป็นตัวแบ่งกั้นทางรถยนต์และทางคนเดินได้ดี และต้นไม้ยังช่วยเพิ่มความสวยงามเป็นการตกแต่งเมือง

เกณฑ์การออกแบบ

1. กระบะต้นไม้จะต้องจัดทำระบายน้ำไว้สำหรับการระบายน้ำภายหลังการรดน้ำ
2. ตำแหน่งกระบะต้นไม้ควรตั้งอยู่ลอยตัว โดยสามารถทำความสะอาดได้ง่าย
3. ความสูงของกระบะ โดยทั่วไปจะไม่เกิน 0.80 เมตร แต่ทั้งนี้ความสูงจะขึ้นอยู่กับการใช้งานอื่นประกอบด้วย
4. ความลึกของชั้นดินในกระบะสำหรับการปลูกต้นไม้จะมีความแตกต่างกันไปตามประเภทของต้นไม้ที่ปลูก

ที่ติ่มน้ำ

ที่ติ่มน้ำเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกที่ควรจัดเตรียมไว้สำหรับผู้สัญจรไปมาโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเมืองที่มีอาคารซ้อน โดยตำแหน่งที่ติ่มน้ำมักจะต้องมีในบริเวณที่ผู้คนผ่านไปมา เช่น ทางเข้า - ออก อาคารใกล้ที่พักรถประจำทาง

เกณฑ์ในการออกแบบ

1. เกณฑ์ที่สำคัญของที่ติ่มน้ำสาธารณะ คือ เรื่องของขนาด ความแข็งแรง และความง่ายต่อการบำรุงรักษาความสะอาดของผู้ติ่มและบริเวณโดยรอบ
2. ขนาดควรมีความสูงพอเหมาะกับผู้ใช้และมีที่ยึดจับแข็งแรง
3. ภายในภาชนะที่รองรับควรมีลักษณะที่ล้นลาดเอียงมากเพื่อระบายน้ำได้เร็ว เพื่อป้องกันการเกิดตะไคร่
4. ที่ตั้งไม่ควรอยู่ใต้ร่มไม้ เนื่องจากใบไม้ที่ร่วงลงมาอาจอุดตันระบบระบายน้ำ เป็นเหตุให้เกิดความสกปรกไม่น่าดูและเกิดตะไคร่
5. บริเวณรอบที่ติ่มน้ำควรมีการลาดผิวเพื่อการระบายน้ำและการรักษาความสะอาด
6. ควรมีถังขยะอยู่ใกล้บริเวณที่ติ่มน้ำ เพื่อป้องกันการที่ผู้ใช้ที่รองรับน้ำเป็นที่ทิ้งขยะ รั้ว กำแพง และเสกั้นการจราจร

1. รั้วสำหรับคนเดิน รั้วหรือราว หมายถึง ที่กั้นแนวระหว่างถนนกับทางเดิน หรือกั้นมิให้คนเดินเข้าไปในบริเวณที่ไม่ต้องการ ได้แก่ ไม้ อลูมิเนียม เหล็ก เหล็กหล่อ เป็นต้น โดยมากมักจะโปร่ง มองผ่านได้

2. รั้วสำหรับรถยนต์ ใช้สำหรับเป็นแนวเพื่อความปลอดภัย สำหรับการขับขี่ยอดยานในบริเวณเกิดอันตราย เช่น บริเวณทางโค้ง บริเวณที่มีความลาดชันมาก

3. เสากั้นการจราจร (Bollard) หมายถึง เสาที่แสดงขอบเขตของการสัญจร เช่น แยกการสัญจรทางรถยนต์ หรืออาจเป็นการแบ่งแยกพื้นที่เพื่อไม่ให้จักรยานเข้าไปรบกวนกับการเดินเท้าก็ได้ ในบางครั้งแทนการใช้เสาแสดงอาณาเขต อาจเป็นการใช้กระบะต้นไม้ กระถางต้นไม้ หรือปลูกไม้ยืนต้นลงเป็นระยะๆ ก็ได้เช่นกัน

- วัสดุที่ใช้ เช่น ไม้ เหล็กทาสี หรือคอนกรีตที่จัดทำผิดต่างๆ ให้ยึดติดกับพื้นอย่างแน่นหนา โดยเฉพาะถ้าใช้เพื่อกั้นเขตแนวรถยนต์ ควรมีความมั่นคงแข็งแรงและให้ดูหนักแน่น ถ้าจะอยู่ในตำแหน่งที่คนเดินผ่านอยู่เสมอควรเป็นวัสดุที่ผิวเรียบ ไม่ขรุขระหรือหยาบเกินไป ไม่มีมุมแหลมคมที่จะเป็นอันตรายได้

- ขนาด ความสูง ถ้าจะให้กั้นแสดงแนวสำหรับผู้ขับขี่ยอดยาน ควรมีความสูงไม่น้อยกว่า 0.80 เมตร จึงจะสามารถมองเห็นได้ชัดเจนจากภายในรถยนต์ นอกจากนั้นบางครั้งยังมีการใช้เสาแสดงอาณาเขตนี้ประกอบกับไฟให้แสงสว่าง หรือป้ายบอกสัญญาณจราจร หรือใช้เป็นที่นั่งได้ด้วย ดังนั้น ความสูงจึงขึ้นอยู่กับการใช้งานอื่นประกอบด้วย

- ระยะห่าง ถ้าต้องการกั้นมิให้รถยนต์แล่นผ่านเข้าไปได้ ควรตั้งวางห่างกันอย่างน้อย 1.30 เมตร ถ้าต้องการกั้นมิให้จักรยานผ่านเข้าไปได้ ควรตั้งวางห่างกันอย่างน้อย 0.60 เมตร หรือในบางครั้งอาจออกแบบห่วงหรือตะขอเตรียมสำหรับการใช้โซ่หรือเชือกคล้องอีกทีหนึ่ง เพื่อช่วยกั้นบริเวณในโอกาสที่ต้องการเป็นครั้งคราวไป

- การใช้งาน เสาแสดงอาณาเขตที่ใช้ชั่วคราวอาจทำได้ 2 แบบ คือ แบบเคลื่อนย้ายได้ เสากั้นการจราจรอาจวางให้มีระยะห่างจากกันที่พอเหมาะ หรือใช้เชือกโซ่คล้องอีกชั้นหนึ่งก็ได้

บ่อน้ำ สระน้ำ น้ำพุ น้ำตก

น้ำที่ใช้สำหรับภูมิทัศน์เมืองที่มนุษย์ขุดสร้างทำขึ้น มิใช่เป็นบ่อน้ำ สระน้ำธรรมชาตินี้มักจะเป็นการใช้ในลักษณะที่เพิ่มความสวยงาม เพิ่มความน่าสนใจ และคุณค่าทางด้านอารมณ์มองเห็นมากกว่า จะเพื่อประโยชน์ใช้สอยอื่น เช่น เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ

เกณฑ์การออกแบบ

1. พื้นผิวของน้ำก่อให้เกิดบรรยากาศ อารมณ์ และความรู้สึกที่แตกต่างกัน
2. ความปลอดภัย
3. ระบบการไหลเวียนของน้ำ
4. ระบบการระบายน้ำและการทำความสะอาด
5. วัสดุปูพื้น
6. การตกแต่งประดับด้วยไฟฟ้าเพื่อเพิ่มสีสันในเวลากลางคืน

7. การออกแบบให้กลมกลืนกับธรรมชาติ
8. ขอบของบ่อน้ำต้องรองรับน้ำหนักไม่ให้กระเซ็นออกมาได้
9. ส่วนประกอบอื่นๆ เช่น ม้านั่ง พืชน้ำบางชนิด
10. ตำแหน่งที่ตั้งที่เหมาะสมของบ่อน้ำ สระน้ำ น้ำตก

ไฟฟ้าแสงสว่าง

ไฟฟ้าภายนอก (Exterior Lighting) นอกจากจะทำหน้าที่ให้แสงสว่างในเวลากลางคืนเพื่อความปลอดภัยในการสัญจรและสวัสดิภาพของผู้สัญจรแล้ว ยังทำหน้าที่เป็นสิ่งประกอบสถานที่ เช่น ถนน ทางเดิน ที่จอดรถ เพื่อช่วยในการแสดงสัดส่วนของพื้นที่ รูปแบบของลักษณะพื้นที่ดังกล่าว และส่งเสริมให้เกิดความสวยงามขึ้นอีกด้วย

เกณฑ์ในการออกแบบและการเลือกใช้ไฟฟ้า

1. เลือกชนิดของไฟให้เหมาะสมกับการใช้งานและมีความกลมกลืนกับสภาพภูมิทัศน์
2. องค์ประกอบของไฟซึ่งประกอบด้วย หลอดไฟฟ้า เสาไฟฟ้า การติดตั้ง ควรมีการออกแบบให้กลมกลืนกับสภาพแวดล้อมและความปลอดภัย
3. เสาไฟฟ้าอาจจะออกแบบให้ใช้ประโยชน์ร่วมกับอย่างอื่นได้
4. การออกแบบต้องให้มีความประหยัดและดูแลรักษาได้ง่าย

ทางเดินมีหลังคา

ทางเดินในบางช่วงที่มีการใช้งาน และใช้งานอย่างสม่ำเสมอตลอดเวลา มีระยะทางเดินไกล มีความเหมาะสมที่จะจัดทำหลังคาคลุม เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวให้หลบแดด หลบฝนได้ นอกจากนั้นยังอาจช่วยชี้นำทิศทางการเดินให้ชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น นำนักท่องเที่ยวจากลานที่จอดรถไปยังบริเวณทางเข้า

เกณฑ์ในการออกแบบ

1. รูปแบบ สี สัน และวัสดุ ควรให้กลมกลืนกับส่วนประกอบอื่นๆ ของบริเวณ และให้เข้ากับเอกลักษณ์ของบริเวณนั้น
2. ความสูงของหลังคาในจุดต่ำสุด โดยที่ไม่ควรจะให้ต่ำกว่า 2.30 เมตร
3. ความกว้างของทางเดินมีหลังคาให้มีความเหมาะสมกับการใช้งาน
4. ตำแหน่งที่มีการติดตั้งป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ ให้ติดตั้งในตำแหน่งเสาหรือผนังด้านหลัง เพราะเป็นจุดที่นักท่องเที่ยวผ่านไปมา

ซุ้มทางเข้า

ได้แก่ สิ่งก่อสร้างซึ่งจัดทำขึ้นเพื่อเสมือนเป็นที่หมายตาให้ผู้สัญจรไปมาโดยทางรถยนต์ และทางเท้าหรืออย่างใดอย่างหนึ่ง สามารถกำหนดตำแหน่งการเข้าออกได้ง่ายขึ้น ชัดเจนขึ้น โดยมากจึงมักจะเป็นการเน้นในทางความสูง เพื่อให้มองเห็นได้จากระยะไกล

เกณฑ์การออกแบบ

1. ส่วนประกอบของซุ้มทางเข้า ซุ้มทางเข้านี้อาจมีเพียงซุ้มที่เป็นโครงสร้างและโดยมากมักจะประกอบอยู่กับป้ายชื่อด้วยเพื่อให้สื่อสารได้ชัดเจนมากขึ้นหรือมีตัวหนังสือแสดงการต้อนรับ

2. ความสูงของซุ้ม จะต้องคำนึงถึงประเภทของการสัญจรประกอบด้วย โดยถ้าเป็นทางคนเดิน ความสูงอย่างน้อยที่สุดคือ 2.30 เมตร ถ้าเป็นทางสำหรับรถยนต์โดยทั่วไป ความสูงอย่างน้อยที่สุด คือ 3.00 เมตร ถ้าเป็นทางสำหรับรถยนต์บรรทุก รถโดยสารขนาดใหญ่ของเมืองผ่านไปมาด้วยความสูงอย่างน้อยที่สุด 5.00 เมตร เป็นต้น

3. โครงสร้างของซุ้มทางเข้า ซุ้มทางเข้านี้อาจเป็นเพียงแค่โครงสร้างโปร่ง หรือเป็นโครงสร้างที่มีหลังคาเพื่อกันแดดกันฝนได้ เป็นโครงสร้างสำหรับไม้เลื้อยเกาะขึ้นไปเป็นซุ้มต้นไม้ก็ได้ หรืออาจจะมีประโยชน์การใช้งานอื่นประกอบอยู่ด้วย เช่น ป้อมยาม ป้อมเก็บเงิน เป็นต้น

4. ซุ้มประตูนี้อาจเป็นโครงสร้างอิสระหรือยึดอยู่กับโครงสร้างอาคารข้างเคียงในบริเวณนั้นก็ได้

5. รูปแบบที่กลมกลืน ซุ้มทางเข้านี้ก็เช่นเดียวกับสิ่งก่อสร้างอย่างอื่นๆ

6. การออกแบบต้องคำนึงถึงบริเวณโดยรอบประกอบด้วย เช่น ทางเท้า สวนหย่อม

ส่วนประกอบอื่นๆ

นอกจากจะมีส่วนประกอบ ดังที่ได้กล่าวมาทั้งหมดในข้างต้นแล้ว ยังมีสิ่งประกอบบริเวณอื่นๆ อีก เช่น รูปปั้นประติมากรรม อนุสาวรีย์ หอนาฬิกา หรือแม้แต่สิ่งที่เกิดจากวิถีชีวิตคนในเมือง เช่น หาบเร่แผงลอย เป็นต้น

เกณฑ์การออกแบบ

1. รูปปั้น อนุสาวรีย์ หอนาฬิกา เหล่านี้เป็นสวนประดับประดาเมืองเพื่อความสวยงาม เป็นจุดดึงดูดความสนใจ เป็นที่หมายตาและเป็นสื่อที่ช่วยในการกำหนดทิศทาง ซึ่งในต่างประเทศนิยมใช้กันมากทั้งในบริเวณย่านการค้า สถานที่ราชการ บริเวณทางเข้าหน้าอาคารภายในสวนสาธารณะ เป็นต้น โดยมีการใช้ในลักษณะของงานศิลปะที่มาช่วยปรุงแต่งบ้านเมืองให้สวยงาม นอกจากนั้นยังมีการออกแบบให้มีประโยชน์ใช้สอยด้วยมิใช่เพื่อผลทางการมองเห็นอย่างเดียว เช่น รูปปั้น ประกอบกับน้ำพุ น้ำตกหรือน้ำพุสำหรับดื่ม รูปปั้นซึ่งเด็กสามารถปีนป่ายเป็นอุปกรณ์เครื่องเล่นได้ หรือมีการใช้เสียงประกอบ เช่น เสียงน้ำไหล เสียงใบพัดของกังหันลม หรือมีการให้ข้อมูล เช่น บอกรุ่นหูกมิตี วันที่ เวลา เป็นต้น ในกรณีที่เป็นอนุสาวรีย์มักเป็นสิ่งที่ระลึกถึงบุคคลที่สำคัญ ระลึกถึงเหตุการณ์สำคัญซึ่งประกอบโดยรอบต้องการความสง่างาม ความยิ่งใหญ่ รวมทั้งบริเวณเพื่อการประกอบพิธีกรรมการเฉลิมฉลองต่างๆ เป็นต้น เช่น อนุสาวรีย์ท้าวสุรนารี อนุสาวรีย์ประชาธิปไตย อนุสาวรีย์พระบรมรูปรัชกาลต่างๆ

2. หาบเร่แผงลอย เป็นวิถีชีวิตความเป็นอยู่เป็นระบบการค้าขาย ธุรกิจของเมืองไทย และประเทศทางตะวันออก ที่เป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่ง ซึ่งดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศได้ดี ปัญหาของหาบเร่แผงลอย คือ ความเป็นระเบียบ เกะกะกีดขวางทางเท้าและทางรถยนต์ ก่อให้เกิดความสกปรกกับพื้นที่ทางเท้าและทางรถยนต์ ก่อให้เกิดความสกปรกกับพื้นที่ทางเท้า และอาจเกิดอันตรายได้ถ้ามีการปรุงอาหาร มีเตาไฟและความร้อน เป็นต้น แต่ถ้าได้มีมาตรการที่เข้มงวด ประกอบกับการควบคุมบริเวณขอบเขตที่แน่ชัดว่าบริเวณใดยินยอมให้เป็นที่ตั้ง

หาบเร่แผงลอยพร้อมทั้งกำหนดควบคุมรูปแบบ ขนาดให้เป็นมาตรฐานควบคุมประเภทของสินค้า เช่น กำหนดให้ขายต้นไม้ ดอกไม้ และหนังสือพิมพ์

รายชื่อต้นไม้ที่เหมาะสมสำหรับปลูกในเมือง

ในการศึกษารายชื่อต้นไม้ที่เหมาะสมสำหรับปลูกในเมือง ผู้ศึกษาได้กำหนดและจำแนกประเภทของพันธุ์ไม้ไว้ประเภท คือ

1. รายชื่อของไม้ยืนต้น เช่น กาหลง กระทิง ทองกวาว มะฮอกกานี ศรีตรัง ถั้วลม เป็นต้น
2. รายชื่อไม้พุ่ม เช่น แก้ว โกสน ขบา ยี่โถ เล็บครุฑ เป็นต้น
3. รายชื่อไม้คลุมดินและไม้เลื้อย เช่น กระจูดทองเลื้อย ชุ่มกระต่าย เศรษฐีไฉงอ่อน การะเวก เป็นต้น

สำหรับรายละเอียดทางด้านชื่อทางวิทยาศาสตร์ คุณสมบัติ และรายชื่อต้นไม้ทั้งหมดสามารถศึกษาเพิ่มเติมได้จากคู่มือ การพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยว

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นฤมล โลหะรัตน์ (2550 : 2) แนวทางการพัฒนาชุมชนวัดชะลอ เพื่อการท่องเที่ยว จังหวัดนนทบุรี ศึกษาและพบว่า ชุมชนวัดชะลอมีการตั้งถิ่นฐานมาเป็นระยะเวลาช้านาน มีประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมอยู่มากมาย ซึ่งตั้งอยู่ในบริเวณชุมชน เป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญในลำดับต้นๆ ของจังหวัดนนทบุรี เป็นสถานที่ตั้งของหน่วยงานทางราชการที่สำคัญหลายหน่วยงาน ได้แก่ สถานีตำรวจภูธรอำเภอบางกรวย สถานีอนามัย โรงเรียนประถมศึกษา ห้องสมุดประชาชน และหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลวัดชะลอ โบราณสถานที่สำคัญ คือ พระอุโบสถหลังเก่า ลักษณะทรงไทยรูปเรือสำเภาโบราณ ปัจจุบันเกิดความเสื่อมโทรมของพื้นที่ ขาดการเอาใจใส่ดูแล แต่เนื่องจากพื้นที่ชุมชนวัดชะลอ เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพที่สำคัญ การเสนอแนวทางการพัฒนาชุมชนจึงมีความเหมาะสมอย่างยิ่ง โดยได้เสนอแนวทางการพัฒนาชุมชนวัดชะลอ จ. นนทบุรี ในการพัฒนาก่อให้เกิดการสร้างงานสร้างอาชีพให้แก่คนในชุมชน และยังส่งผลต่อการท่องเที่ยวในชุมชนที่เกิดขึ้นในอนาคต และยังรองรับการขยายตัวของเมืองที่จะเกิดขึ้น รูปแบบของการพัฒนาชุมชน เพื่อการท่องเที่ยวที่เหมาะสมควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ เพื่อให้เกิดการพัฒนาและใช้ประโยชน์พื้นที่ได้อย่างเหมาะสม

ชาติชาย จันทรประทีป (2551 : 2) แนวทางการพัฒนาเขื่อนนเรศวรเพื่อการท่องเที่ยว ศึกษาและพบว่าสภาพพื้นที่ ณ ปัจจุบันบริเวณเขื่อนนเรศวรขาดการดูแลและพัฒนาอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด และศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการเข้ามาใช้พื้นที่ในการทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อเสนอแนวทางปรับปรุงสิ่งปลูกสร้าง และอำนวยความสะดวกอื่นๆ ในการรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นทั้งปัจจุบันและอนาคต โดยสภาพ ณ ปัจจุบันนี้เขื่อนนเรศวรนี้ได้สร้างปิดกั้นแม่น้ำน่านที่บ้านหาดใหญ่ อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก สร้าง พ.ศ. 2520 ตัวเขื่อนเสร็จ พ.ศ. 2523 เพื่อทดและส่งน้ำให้แก่พื้นที่บริเวณฝั่งขวาของแม่น้ำน่าน ในเขต 3 จังหวัด คือ พิษณุโลก พิจิตร และ

ส่วนบนของจังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 572,400 ไร่ และพื้นที่บริเวณฝั่งซ้ายตอนบนของแม่น้ำน่าน บริเวณทุ่งसानใน เขตจังหวัดพิษณุโลกอีกจำนวน 94,700 ไร่ บริเวณพื้นที่ในเขตโครงการฯ เชื่อนนเรศวรนี้ ได้ถูกกำหนดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวแห่งหนึ่งของจังหวัดพิษณุโลก โดยเน้นให้มีบทบาทการท่องเที่ยวในรูปแบบธรรมชาติและการรักษาศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น แต่ในสภาพปัจจุบันพื้นที่ดังกล่าวขาดการพัฒนาปรับปรุงดูแลสถานที่และอาคารต่างๆ มีปัญหาในด้านความทรุดโทรม ซึ่งเมื่อเวลาที่ผ่านมาทางจังหวัดมีเทศกาลสำคัญๆ จะมีนักท่องเที่ยวมากมายเข้ามาเที่ยวเป็นจำนวนมาก จนก่อให้เกิดปัญหาหลายด้าน กล่าวคือ ขาดสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยว อาคารขาดการดูแลและพัฒนาเพื่อรองรับการใช้บริการ พื้นที่บางจุดถูกปล่อยให้กลายเป็นแหล่งเสื่อมโทรมและรกร้าง ทำให้นักท่องเที่ยวที่เดินทางมา เกิดความผิดหวังและส่งผลเสียตามมาอย่างต่อเนื่องโดยตลอด จึงมีการวางแผนคิดเสนอแนวทางการพัฒนาบริเวณเชื่อนนเรศวรเพื่อการท่องเที่ยว โดยผู้วิจัยต้องดำเนินการสร้างแบบสอบถามโดยศึกษาจากทฤษฎีงานวิจัย จากบทความที่เกี่ยวข้อง จากเอกสารต่างๆ มาเป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อนำไปใช้ในการรวบรวมปัญหาและความต้องการของกลุ่มตัวอย่าง โดยจะมีคำถาม 3 ชุด คือ

ชุดที่ 1. คำถามสำหรับประชาชน เป็นคำถามเกี่ยวกับแนวทางในการจัดการท่องเที่ยวและผลกระทบที่ได้รับจากการพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว

ชุดที่ 2. คำถามสำหรับนักท่องเที่ยว เป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะพฤติกรรมการท่องเที่ยวที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

ชุดที่ 3. คำถามสำหรับเจ้าหน้าที่โครงการบำรุงรักษาเชื่อนนเรศวร เป็นคำถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาพื้นที่การดูแลและปกป้องบริเวณพื้นที่ให้คงสภาพที่สมบูรณ์

และเมื่อได้ข้อมูลทั้งหมดมาสรุปวิเคราะห์ เพื่อให้มีการออกแบบกำหนดภูมิทัศน์ส่วนต่างๆ พัฒนาและฟื้นฟูอาคารสาธารณะเดิม รวมถึงการออกแบบอาคารใหม่เพื่อรองรับกิจกรรมต่างๆ ของนักท่องเที่ยวอย่างมีคุณภาพและเหมาะสมกับกิจกรรมต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นในพื้นที่ เพื่อกลับมาเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัด เป็นที่รู้จักแพร่หลายและคงอยู่ต่อไป

นางสาวศิริขวัญ สุทธิกุล (2552 : 2) แนวทางการพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศบึงสีไฟ ศึกษาและพบว่า สภาพปัจจุบันทางกายภาพของบึงสีไฟมีลักษณะประกอบด้วยส่วนที่เป็นแผ่นดินและทะเลสาบน้ำจืด มีความหลากหลายทางชีวภาพทั้งพืช สัตว์ และวิถีชีวิตชาวบ้านซึ่งประกอบอาชีพประมงจับสัตว์น้ำ เป็นสิ่งที่มีความน่าสนใจ แนวทางการใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศบึงสีไฟ จังหวัดพิจิตร มีดังนี้

1. บริเวณภายในพื้นที่ในส่วนศึกษาธรรมชาติ, ทางเดินศึกษาธรรมชาติ ทางเดินเท้า – จักรยาน และบริเวณสวนป่า – สวนหย่อมเฉลิมพระเกียรติมีสภาพความเป็นธรรมชาติ ทั้งพันธุ์พืชและสัตว์ มีความสวยงามน่าสนใจ ควรจัดเป็นเขตศึกษาหาความรู้ ในรูปการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยอนุญาตให้เข้าไปทำกิจกรรมได้ตามขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่และกำหนดกิจกรรมการท่องเที่ยวให้กระจายอยู่ทั่วไปในพื้นที่ตามศักยภาพที่พื้นที่จะรองรับได้

2. บริเวณที่มีสภาพป่า พืชและสัตว์ มีความสวยงามน่าสนใจ จัดเป็นพื้นที่ศึกษาหาความรู้ในรูปการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยอนุญาตให้เข้าไปทำกิจกรรมได้ตามขีดความสามารถในการรองรับพื้นที่ และกำหนดกิจกรรมการท่องเที่ยวให้กระจายอยู่ทั่วไปในพื้นที่ที่จะรองรับได้

3. พื้นที่บึงสีไฟมีโอกาสและมีศักยภาพที่ควรส่งเสริมในการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีทิวทัศน์ทางธรรมชาติสวยงามมาก เป็นบึงน้ำจืดที่ใหญ่เป็นอันดับ 3 มีธรรมชาติที่สมบูรณ์ บริเวณในบึงจะมีพืชพันธุ์ไม้น้ำประเภทต่างๆ นกนานาชนิด และสัตว์น้ำชนิดต่างๆ มากมาย มีความน่าสนใจ เหมาะแก่การทัศนศึกษาทางธรรมชาติ และจัดให้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจสำหรับประชาชน และนักท่องเที่ยวทั่วไป

การออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศบึงสีไฟ จังหวัดพิจิตร มีดังนี้

3.1 เขตสงวนสภาพธรรมชาติ กำหนดเส้นทางเดินเรือเป็นจุดที่ให้นักท่องเที่ยวศึกษาธรรมชาติบึงสีไฟ และใช้กล้องส่องดูนกน้ำ อีกทั้งยังเป็นเขตที่เชื่อมโยงกับเขตบริการ

3.2 เขตฟื้นฟูสภาพธรรมชาติ กำหนดเป็นเส้นทางที่ไม่ให้นักท่องเที่ยวเข้าไปใช้บริการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพราะยังมีสภาพที่ยังเสื่อมโทรม เป็นเขตที่ต้องการการพัฒนาฟื้นฟูสภาพธรรมชาติต่อไป

3.3 เขตเพื่อการพักผ่อนและศึกษาหาความรู้ กำหนดเป็นเส้นทางศึกษาธรรมชาติ โดยเดินเท้า - จักรยาน, สถานที่พักผ่อนกางเต็นท์, บริเวณที่นั่งพักผ่อนหย่อนใจ และมานั่งพักผ่อนรวมทั้งอนุสรณ์สถานสมเด็จพระเจ้า และบริเวณโดยรอบมีจุดพักผ่อนนั่งชมธรรมชาติริมบึงสีไฟ

4. เขตบริการ กำหนดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวก ดังนี้

4.1 สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้มาเยือนในส่วนของนักท่องเที่ยว ได้แก่ ลาดจอดรถยนต์ - จักรยานยนต์, ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว, ศูนย์สื่อความหมายธรรมชาติ, อาคารห้องประชุม, สวนกรงนกน้ำ, ท่าเทียบเรือท่องเที่ยว, ศาลาพักผ่อนริมน้ำบึงสีไฟ, ชุมนั่ง, ทางเดินเท้า และสะพานเดินเท้า, ถังขยะ, ป้ายเขตห้ามล่าสัตว์ป่า, ร้านอาหาร, ห้องน้ำสาธารณะ, ค่ายพักผ่อน และบ้านพักรับรองแขกพิเศษ

4.2 สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับเจ้าหน้าที่ ได้แก่ อาคารที่ทำการสถานแสดงพันธุ์ปลาเฉลิมพระเกียรติและส่งเสริมศึกษาธรรมชาติ, อาคารร้านค้าสวัสดิการ, บ้านพักเจ้าหน้าที่, ป้อมยาม/ด่านตรวจ, ระบบไฟฟ้าส่องสว่าง และระบบแสงสว่างอาคารซ่อมบำรุงเรือ, ระบบกำจัดขยะ, ระบบบำบัดน้ำเสีย, ระบบน้ำใช้และถังเก็บน้ำ

4.3 สิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ธรรมชาติ ได้แก่ ป้ายสื่อความหมายธรรมชาติ, หอดูนก, ทางเดินเท้า, ชุมนั่ง, ศาลาพักผ่อนริมน้ำบึงสีไฟ

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

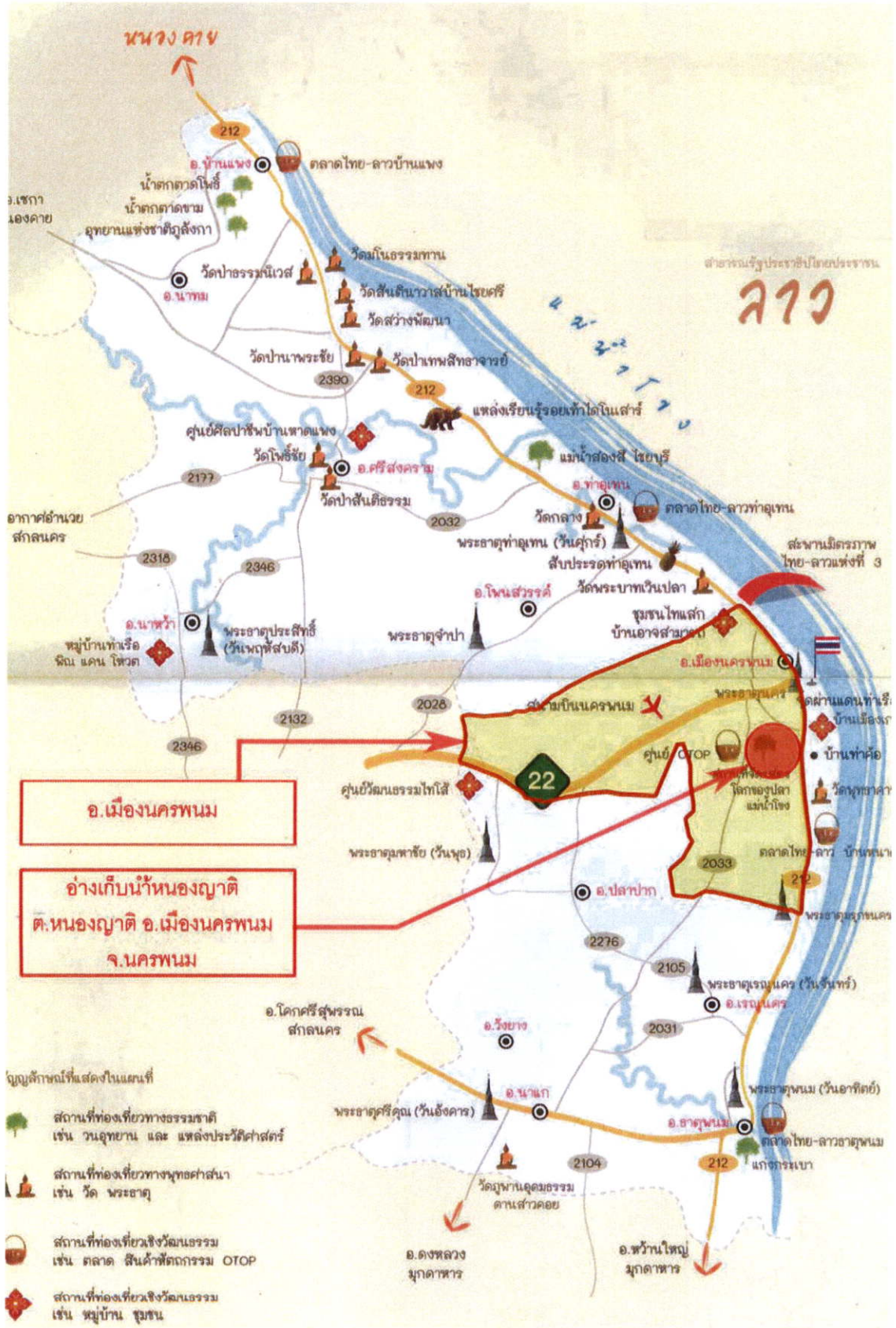
การวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติจังหวัดนครพนม โดยผู้วิจัยมุ่งที่จะศึกษาสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และปัญหาของพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ พฤติกรรม และรูปแบบการสัญจร รวมไปถึงสิ่งอำนวยความสะดวกที่เกี่ยวข้องกับการสัญจรเพื่อการท่องเที่ยว ความต้องการด้านการพัฒนาพื้นที่ของคนในชุมชนและนักท่องเที่ยว เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาปรับปรุงพื้นที่ให้สามารถรองรับการท่องเที่ยว และจัดสรรการท่องเที่ยวบนพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม โดยผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังนี้

- 3.1 พื้นที่ศึกษา ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 พื้นที่ศึกษา ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

3.1.1 พื้นที่ศึกษา

การวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ จังหวัดนครพนม ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลหนองญาติ อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม ดังแสดงในภาพประกอบที่ 3.1 ซึ่งตำบลหนองญาติ เป็นตำบลที่อยู่ชานเมือง ห่างจากอำเภอเมืองนครพนม ไปทางทิศตะวันตก และทิศใต้ ตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 22 ถนนนิตโย รวมระยะทาง 7 กิโลเมตร (จังหวัดนครพนม – จังหวัดสกลนคร) ห่างจากสนามบินจังหวัดนครพนม 5 กิโลเมตร และมีสถานที่ท่องเที่ยวที่ได้รับการสนับสนุนจากเทศบาลเมืองนครพนม คือสถานที่จัดแสดงโลกของปลาแม่น้ำโขง เทศบาลตำบลหนองญาติ เป็นหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง มีพื้นที่ 55.7 ตารางกิโลเมตร อยู่ในเขตการปกครองของอำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม มีอาณาเขตติดต่อกับตำบลต่างๆ ดังนี้ ทิศเหนือ จดตำบลนาราชควาย อำเภอเมืองจังหวัดนครพนม ทิศใต้ จดตำบลคำเตย อำเภอเมืองจังหวัดนครพนม ทิศตะวันออกจดตำบลท่าค้อ อำเภอเมืองจังหวัดนครพนม ทิศตะวันตกจด ตำบลนาทราย อำเภอเมืองจังหวัดนครพนม ดังแสดงในภาพประกอบที่ 3.2 ประชากรของเทศบาลตำบลหนองญาติทั้งสิ้น 11,746 คน ชาย 5,858 คน หญิง 5,929 คน มีความหนาแน่นเฉลี่ย 151 คน/ตารางกิโลเมตร พื้นที่อ่างเก็บน้ำหนองญาตินั้น อยู่ในบริเวณพื้นที่ 5 หมู่บ้าน คือ บ้านนาจอก บ้านดอนโฌง บ้านหนองญาติ บ้านดงโชค และบ้านหนองบัว ซึ่งเชื่อมต่อทางสัญจร การเข้าถึงอ่างเก็บน้ำหนองญาติ ดังแสดงในภาพประกอบที่ 3.2 จึงเป็นพื้นที่ศึกษาที่เหมาะสมแก่การวิจัย

ภาพที่ 3.1 แสดงพื้นที่ศึกษาในเขตเทศบาลตำบลหนองญาติ อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม

3.1.2 ประชากร

เป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เขตเทศบาลตำบลหนองญาติ ทั้งเพศชายและเพศหญิงที่ได้จากการจัดทำข้อมูลตามทะเบียนราษฎร พ.ศ.2552 แยกตามเขตการปกครอง เทศบาลตำบลหนองญาติ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ซึ่งแยกตามขอบเขตพื้นที่ศึกษา 5 หมู่บ้าน ดังแสดงในภาพประกอบที่ 3.2 จำนวนทั้งสิ้น 5,111 คน ดังแสดงในตารางที่ 3.1 และนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในจังหวัดนครพนม จำนวน 1800 คนต่อวัน (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2555)[online] ซึ่งเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับใช้ในการกำหนดกลุ่มตัวอย่างเพื่อการศึกษาต่อไป

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากร ในเขตการปกครองของจังหวัดนครพนม

ระดับการปกครอง	จังหวัดนครพนม	อำเภอเมืองนครพนม	เทศบาลตำบลหนองญาติ	ประชากรในเขตพื้นที่ศึกษา *
จำนวนประชากร (คน)	703,392	115,192	13817	5,111

ที่มา : ข้อมูลตามทะเบียนราษฎร พ.ศ.2552

หมายเหตุ * ประชากรในเขตพื้นที่ศึกษา 5 หมู่บ้านคือ บ้านนาจอก บ้านดอนโฌง บ้านหนองญาติ บ้านดงโคก และบ้านหนองบัว

3.1.3 กลุ่มตัวอย่าง

เป็นประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ศึกษา รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ ซึ่งได้จากการจัดทำข้อมูลตามทะเบียนราษฎร พ.ศ.2552 จำนวนทั้งสิ้น 5,111 คน ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ระดับความคลาดเคลื่อนที่ 10% โดยใช้สมการของ YAMANE จะได้ $n = N / 1 + N (0.10)^2$ โดย n หมายถึง กลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ศึกษา ส่วน N หมายถึงกลุ่มประชากรตามคำจำกัดความในการวิจัย จะได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 98 คน ส่วนประชากรที่เป็นนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในจังหวัดนครพนมจำนวน 1,800 คน/วัน ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ระดับความคลาดเคลื่อนที่ 10% โดยใช้สมการของ YAMANE จะได้ $n = N / 1 + N (0.10)^2$ โดย n หมายถึง กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยว ส่วน N หมายถึงกลุ่มประชากรที่เป็นนักท่องเที่ยวตามคำจำกัดความในการวิจัย จะได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 95 คน ดังแสดงในตารางที่ 3.2 โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ เป็นประชาชนและนักท่องเที่ยวที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป เนื่องจากเป็นวัยที่มีวุฒิภาวะที่สามารถให้คำตอบได้ตามความต้องการที่แท้จริง

ตารางที่ 3.2 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยในเขตพื้นที่ศึกษา

กลุ่มประชากรที่ทำการศึกษา	ประชากร (N)	กลุ่มตัวอย่าง (n)
ประชากรในเขตพื้นที่ศึกษา 5 หมู่บ้าน	5,111 คน	98 คน
นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในจังหวัดนครพนม	1800 คน/วัน	95 คน

จากตารางแสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาวิจัยในเขต เทศบาลตำบลหนองญาติ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม นั้นพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ต้องทำการศึกษาวิจัยโดยแยกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชากรในเขตพื้นที่ศึกษา 5 หมู่บ้าน จำนวน 98 คน และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในจังหวัดนครพนม จำนวน 95 คน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างนี้เป็นข้อมูลสำหรับใช้กำหนดจำนวนแบบสอบถามความคิดเห็นที่ใช้ในการลงพื้นที่ภาคสนามเพื่อทำการศึกษาวิจัยต่อไป

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการสร้างเครื่องมือ เพื่อใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ทำการปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการที่มีประสบการณ์สอนในระดับอุดมศึกษาด้านวิจัย จำนวน 1 ท่าน นักวิชาการที่มีประสบการณ์การสอนทางสถาปัตยกรรมและการออกแบบ จำนวน 1 ท่าน และเจ้าพนักงานในพื้นที่ศึกษา ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว เขตเทศบาลตำบลหนองญาติ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและความเหมาะสมของถ้อยคำสำนวน ภาษาที่ใช้และดำเนินการปรับปรุงแก้ไข ร่วมกับผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม โดยมีรายนามของผู้ทรงคุณวุฒิดังนี้

1. ดร.ศิริรัตน์ เพชรแสงศรี อาจารย์ประจำภาควิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าคุณทหารลาดกระบัง
2. อ.การุณ อินทवास อาจารย์ประจำภาควิชาออกแบบผลิตภัณฑ์และบริหาร งานก่อสร้าง คณะเทคโนโลยีและการจัดการอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ วิทยาเขตปทุมธานี
3. นายภาคิน จันทระเดช เจ้าพนักงานส่งเสริมการท่องเที่ยว เขตเทศบาลตำบลหนองญาติ จังหวัดนครพนม

ซึ่งการสร้างเครื่องมือ การสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยสามารถแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ การใช้แบบสำรวจ และการสัมภาษณ์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.2.1 การสำรวจ

ผู้วิจัยทำการสำรวจ โดยมีการวางแผนการดำเนินงานตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร สิ่งพิมพ์ Website และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. ศึกษาข้อมูลจากสภาพพื้นที่จริง ในเขตพื้นที่การศึกษา

3. ร่างแบบสำรวจ เพื่อการวิจัยโดยครอบคลุมเนื้อหาและข้อมูลลักษณะทางด้านสิ่งแวดล้อม ภายนอก ทรัพยากรและกิจกรรม รูปแบบและพฤติกรรมการสัญจรในพื้นที่และนักท่องเที่ยวใน สภาพการณ์ปัจจุบัน สิ่งอำนวยความสะดวกในเส้นทางสัญจรและแหล่งท่องเที่ยว รวมไปถึง รายละเอียดด้านอื่นๆที่เกี่ยวข้องและจำเป็น

4. นำแบบสำรวจ ไปปรึกษาอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ผู้ควบคุม วิทยานิพนธ์ร่วม เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม แล้วนำไปทดลองใช้ (Pilot Survey) กับพื้นที่ที่ไม่ใช่ กลุ่มตัวอย่างนอกพื้นที่ที่ศึกษา

5. นำแบบสำรวจมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมอีกครั้ง

6. ทำการสำรวจด้วยเครื่องมือที่สมบูรณ์เรียบร้อยแล้ว

7. สรุปผลจากการสำรวจ

สำหรับข้อมูลจากการสำรวจข้างต้น จะเป็นข้อมูลทางด้านกายภาพที่ผู้วิจัย จะนำไปวิเคราะห์ ร่วมกับข้อมูลแบบสัมภาษณ์ แล้วนำไปวิเคราะห์ตามกระบวนการวิจัยต่อไป

3.2.2 การสัมภาษณ์

ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในเขตพื้นที่ศึกษา เทศบาลตำบลหนอง ญาติ อำเภอมือง จังหวัดนครพนม โดยทำการศึกษาและออกแบบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม ข้อมูลตามแผนการดำเนินงานตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร สิ่งพิมพ์ Website และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. ศึกษาข้อมูลจากสภาพพื้นที่จริง ในเขตพื้นที่ศึกษาโดยผสมผสานข้อมูลจากแบบสำรวจ
3. ร่างแบบสัมภาษณ์ตามวัตถุประสงค์การวิจัยแบ่งแบบสัมภาษณ์ออกเป็น 2กลุ่ม คือแบบ สัมภาษณ์แสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนและกลุ่มเจ้าหน้าที่ ในเขตพื้นที่ศึกษา และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวจังหวัดนครพนม โดยแบบสัมภาษณ์มีลักษณะที่ผู้วิจัย เป็นผู้สัมภาษณ์และบันทึกคำตอบ เป็นการสัมภาษณ์แบบมีคำถามแน่นอน (Structured Interview)

3.2.2.1 แบบสัมภาษณ์สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนและกลุ่มเจ้าหน้าที่ ใน เขตพื้นที่ศึกษา ผู้วิจัยแบ่งเป็นข้อมูลที่ศึกษาโดยครอบคลุมเนื้อหาดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา การประกอบอาชีพ และจำนวนปี ที่อยู่อาศัยในพื้นที่ศึกษา

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นด้านการท่องเที่ยว ของสภาพแวดล้อมทางกายภาพใน สภาพการณ์ปัจจุบันในพื้นที่ศึกษา

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการ เพื่อส่งเสริมการ ท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อ่างเก็บน้ำหนองญาติ

3.2.2.2 แบบสัมภาษณ์สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวจังหวัด นครพนม ผู้วิจัยแบ่งเป็นข้อมูลที่ศึกษาโดยครอบคลุมเนื้อหาดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา การประกอบอาชีพ และจำนวนปี

ที่อยู่อาศัยในพื้นที่ศึกษา

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นด้านการท่องเที่ยว ของสภาพแวดล้อมทางกายภาพในสภาพการณ์ปัจจุบันในพื้นที่ศึกษา

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อ่างเก็บน้ำหนองญาติ

4. นำแบบสัมภาษณ์ไปปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมแล้วนำไปทดลองใช้ (Pilot Survey) กับพื้นที่ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างนอกพื้นที่ศึกษา

5. นำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับการเก็บข้อมูลอีกครั้ง

6. ทำการเก็บข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขสมบูรณ์เรียบร้อยแล้วในพื้นที่ศึกษา

7. สรุปผลการเก็บข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

จากข้อมูลแบบสัมภาษณ์ดังกล่าว จะเป็นข้อมูลด้านความคิดเห็นส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อแนวทางการพัฒนาและปรับปรุงพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ จังหวัดนครพนม โดยผู้วิจัยได้นำข้อมูลดังกล่าวไปวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลจากการสำรวจในส่วนแรกตามกระบวนการวิจัยต่อไป

3.2.3 การตรวจสอบเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือที่เป็นแบบสำรวจการสังเกต และแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วไปทำการตรวจสอบตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือไปปรึกษาอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และผู้ทรงคุณวุฒิ

2. การทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างนอกพื้นที่ศึกษา (Pilot Survey) ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือที่ทำการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิและดำเนินการปรับปรุงแก้ไขเสร็จเรียบร้อยแล้วทั้งแบบสำรวจการสังเกต และแบบสัมภาษณ์ นำไปใช้สัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่างนอกพื้นที่ศึกษา เพื่อวัดความเข้าใจของเนื้อหาของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ และนำมาปรับปรุงแก้ไขร่วมกับอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อที่จะใช้เป็นเครื่องมือในการลงพื้นที่สำรวจจริงต่อไป

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือในการศึกษาวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ แบบสำรวจ และแบบสัมภาษณ์ โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1. ผู้วิจัยติดต่อส่วนงานสำนักบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เพื่อจัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยัง สำนักงานเทศบาลตำบลหนองญาติ เพื่อขอข้อมูลที่จำเป็นต่อการวิจัย และข้อมูลทางด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวรวมถึงขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่

2. ผู้วิจัยจัดเตรียมแบบสำรวจ และแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการแก้ไขสมบูรณ์เรียบร้อยแล้ว เพื่อจะไปสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชน กลุ่มเจ้าหน้าที่ในเขตพื้นที่ศึกษา และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในจังหวัดนครพนมตามจำนวนที่ได้กำหนดไว้
3. ผู้วิจัยลงพื้นที่ภาคสนาม โดยใช้การสำรวจ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ การณ์ปัจจุบันของพื้นที่และบันทึกภาพประกอบการสำรวจ
4. ผู้วิจัยลงพื้นที่ภาคสนาม โดยใช้การสัมภาษณ์ ความคิดเห็นกับกลุ่มตัวอย่าง คือประชาชนในเขตพื้นที่ศึกษาและกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในจังหวัดนครพนม เพื่อทำการสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาเส้นทางสัญจรเพื่อการท่องเที่ยวรอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติตามจำนวนที่ได้กำหนดไว้
5. ทำการรวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบสำรวจ และการสัมภาษณ์ในเขตพื้นที่ศึกษา
6. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสำรวจ และการสัมภาษณ์ที่ถูกต้อง ทำการคัดแยกข้อมูลที่สามารถนำไปใช้ประมวลผลได้ กับส่วนที่ต้องทำการเก็บข้อมูลซ่อมแซม
7. ลงพื้นที่ภาคสนาม เก็บข้อมูลส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์อีกครั้ง
8. สรุปผลการเก็บข้อมูลจากแบบสำรวจ และแบบสัมภาษณ์ไปทำการวิเคราะห์ต่อไป

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในส่วนของการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาวิจัยนั้น ผู้วิจัยได้วางแผนในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ออกเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย

3.4.1 ข้อมูลจากแบบสำรวจในพื้นที่ศึกษา

ซึ่งจะนำข้อมูลที่ได้ ได้แก่ แผนที่ แบบแปลน ภาพถ่าย ข้อมูลการปรับปรุง และข้อมูลโครงสร้างพื้นฐาน ฯลฯ มาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง โดยนำเสนอผลการวิจัยในลักษณะเชิงเนื้อหาประกอบภาพบรรยาย

3.4.2 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่าง

ซึ่งเป็นประชากรในเขตพื้นที่ศึกษา และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในจังหวัดนครพนม ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้ไปประมวลผล เพื่อนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย โดยแบ่งดังนี้

1. นำเสนอข้อมูลส่วนบุคคล โดยการแจกแจงความถี่ และการหาค่าร้อยละ
2. นำเสนอข้อมูลความคิดเห็นด้านสิ่งแวดล้อมกายภาพ โดยแจกแจงความถี่ และการหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย
3. นำเสนอข้อมูลด้านรูปแบบพฤติกรรมการสัญจร และข้อมูลที่เกี่ยวข้องต่อการวิจัย โดยการแจกแจงความถี่ การหาค่าร้อยละ และระดับความเหมาะสมของเส้นทางสัญจรในเขตพื้นที่ศึกษา

4. นำเสนอข้อมูลด้านแนวทางการพัฒนาเส้นทางสัญจร รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม พร้อมกับสิ่งอำนวยความสะดวก สิ่งประกอบบริเวณที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยการแจกแจงความถี่ การหาค่าร้อยละ และระดับความเหมาะสมของเส้นทางสัญจรในเขตพื้นที่ศึกษา ทั้งนี้การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมดังกล่าวจะนำไปสู่กระบวนการสรุปผลการวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ จังหวัดนครพนม ต่อไป

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ จังหวัดนครพนม เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว เป็นการดำเนินการด้วยวิธีวิจัยพื้นที่กรณีศึกษา ประชากรในพื้นที่และนักท่องเที่ยว ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ด้วยเครื่องมือวิจัยประเภทแบบสำรวจและสังเกต และจากการตอบแบบสัมภาษณ์ จากนั้นนำผลสำรวจและผลของแบบสัมภาษณ์ มาวิเคราะห์ข้อมูลตามกระบวนการวิจัยซึ่งแบ่งตามหัวข้อดังต่อไปนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจ

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสัมภาษณ์

4.3 บทสรุปการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสำรวจ และจากการตอบแบบสัมภาษณ์ของประชาชน และนักท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจ

4.1.1 ผลการวิเคราะห์จากการสำรวจสภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจ เป็นการรวบรวมข้อมูล ตามลักษณะสภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพในสภาพการณ์ปัจจุบันของพื้นที่ รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ ซึ่งเป็นการศึกษาในพื้นที่ที่มีเรื่องราวศิลปวัฒนธรรม แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและกิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนและพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ซึ่งเป็นการสำรวจสังเกตระยะเวลารวมทั้งสิ้น 2 เดือน ระหว่างวันที่ 1 มีนาคม – 30 พฤษภาคม 2555 รายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1.1.1. รูปแบบการสัญจร และการเข้าถึงพื้นที่

ทางสัญจรหลัก สำหรับเข้าถึงพื้นที่ มี 3 เส้นทาง คือ เส้นทางที่ 1 จากอำเภอนาแก ไปตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2023 (ตำบลหนองญาติ - อำเภอนาแก) ซึ่งเป็นทางสัญจรหลัก ซึ่งเป็นถนนลาดยาง 4 ช่องจราจร มีขอบทางกว้าง 2 เมตร ไม่มีทางเท้า ดังภาพประกอบที่ 4.1(ก) บริเวณ 2 ข้างทางเป็นที่อยู่อาศัย โดยเว้นระยะห่างจากเขตทางเข้ามาอีก 4 - 6 เมตร และมีการประกอบกิจการ ร้านค้า ร้านอาหาร ตลอดเส้นทางประมาณ 1 กม. ดังภาพประกอบที่ 4.1(ข) บริเวณแยกถนนซอยที่ติดกับถนนหลัก พื้นที่เปิดโล่งบริเวณริมถนนจึงไม่เป็นอุปสรรค อันตราย ต่อผู้ใช้รถขับขี่ หรือเดินบนขอบถนน

4.1(ก) ถนนสายหลัก และริมขอบถนน

4.1(ข) อาคารปลูกสร้าง

ภาพที่ 4.1 แสดงทางสัญจรหลัก เส้นทางที่ 1

เส้นทางที่ 2 จากถนนหลัก ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 22 เข้าทางหมู่บ้านนาจอกตัดตรงสู่อ่างเก็บน้ำหนองญาติ ดังภาพประกอบที่ 4.2 (ก) ถนนลาดยาง 2 ช่องจราจร ไม่มีขอบทาง จึงมีต้นหญ้าขึ้นประปราย หากไม่มีขอบทางสำหรับเดิน ก็อาจเป็นอันตรายสำหรับนักท่องเที่ยว หรือผู้ที่ประกอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเดิน เช่นกิจกรรมการออกค่ายลูกเสือ เนตรนารี ระหว่างเส้นทางไม่มีป้ายบอกทางสำหรับการเชื่อมต่อแวะชม แหล่งท่องเที่ยวหรือแหล่งกิจกรรมในแต่ละพื้นที่ค่อนข้างเปลี่ยวหากใช้เส้นทางในยามวิกาล ดังภาพประกอบที่ 4.2 (ข)

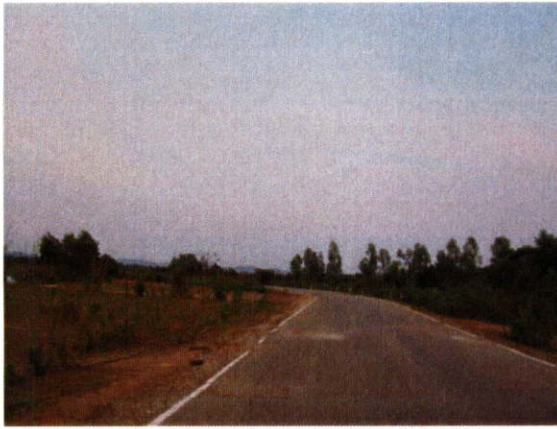

4.2 (ก) ถนนสายหลัก

4.2 (ข) บรรยากาศข้างทาง

ภาพที่ 4.2 แสดงทางสัญจรหลัก เส้นทางที่ 2

4.3 (ก) ถนนสายหลัก

4.3 (ข) ถนนสายรอง

ภาพที่ 4.3 แสดงทางสัญจรหลัก และเส้นทางรอง

เส้นทางที่ 3 คือเส้นทางรอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ ดังภาพประกอบที่ 4.3 (ก) ถนนลาดยาง 2 ช่องจราจร ไม่มีขอบทาง ไม่มีไฟฟ้าแสงสว่าง รอบข้างเป็นทุ่งนา เส้นทางนี้ เป็นเส้นทางของสถานีราชการ ที่ว่าการอำเภอและสนามกีฬาจังหวัด เส้นทางนี้สามารถเชื่อมต่อกับเส้นทางสายรองได้อีกหลายเส้นทางเพราะเป็นทางเชื่อมต่อเข้าสู่หมู่บ้าน 5 หมู่บ้านรอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ ซึ่งได้แก่ บ้านนาจอก บ้านหนองบัว บ้านดอนโมง บ้านหนองญาติ และดงโชค เส้นทางหลักเส้นทางนี้จัดว่าเป็นเส้นทางที่มีความเสื่อมโทรม เพราะมักจะมีรถบรรทุกหนักใช้เป็นเส้นทางในการเลี้ยงเมือง สภาพถนนชำรุด เป็นหลุมบ่อ

ทางสัญจรรอง ในการเชื่อมต่อระหว่างเส้นทางหลัก กับเส้นทางเชื่อมเข้าสู่หมู่บ้านในแต่ละพื้นที่นั้นเป็นทางคอนกรีต มี 2 ช่องจราจร ไม่มีขอบทาง ไม่มีไฟส่องสว่าง และมีความชำรุดเสื่อมโทรม ดังภาพประกอบที่ 4.3 (ข)

4.1.1.2. สถานที่สำคัญด้านการท่องเที่ยวของพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ

อ่างเก็บน้ำหนองญาติ อำเภอเมืองจังหวัดนครพนม เป็นพื้นที่อ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก มีหมู่บ้านล้อมรอบอ่างเก็บน้ำ 5 หมู่บ้าน คือ บ้านหนองบัว บ้านนาจอก บ้านดอนโมง บ้านหนองญาติ และบ้านดงโชค ซึ่งมีทั้งทางหลักและทางรอง เชื่อมโยงถึงกัน ไปมาได้ค่อนข้างสะดวก และเป็นทางเชื่อมไปสู่พื้นที่อื่นของจังหวัดนครพนมได้ ซึ่งแต่ละหมู่บ้านนั้นก็ยังมีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญและมีสถานที่เฉพาะที่สามารถส่งเสริมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว หรือสร้างกิจกรรมให้แก่หมู่บ้านนั้นๆได้

ภาพที่ 4.4 แสดงอาณาเขตของ 5 หมู่บ้านรอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ

บ้านหนองญาติ

สถานที่สำคัญที่อยู่ในเขตพื้นที่บ้านหนองญาตินั้น ส่วนใหญ่เป็นสถานที่ราชการและได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานราชการจังหวัดนครพนม จึงมีการจัดกิจกรรมและมีการใช้งานอย่างต่อเนื่อง จึงเป็นพื้นที่ ที่คนทั่วไปรู้จักกันอยู่แล้ว บริเวณที่ประชาชนนิยมไปกันมากคือ บริเวณอ่างเก็บน้ำหนองญาติ ซึ่งเป็นสถานที่จัดกิจกรรม ตามประเพณี เช่น เทศกาลลอยกระทง งานแข่งเรือ เป็นต้น และเป็นสวนพักผ่อนหย่อนใจ แต่ขาดผู้ดูแลรักษาทั้งต้นไม้ และส่วนอำนวยความสะดวกอื่นๆ จึงชำรุดทรุดโทรม ดังภาพประกอบที่ 4.5 (ก) สถานที่จัดแสดงโลกของปลาแม่น้ำโขง เป็นสถานที่แสดงพิพิธภัณฑ์ปลาแม่น้ำโขง จังหวัดนครพนม และยังมีกิจกรรมเพื่อการศึกษา เช่น สถานที่จำลองการดูดาว เพื่อเป็นพิพิธภัณฑ์ทางการศึกษาให้แก่เยาวชนและผู้สนใจ ดังภาพประกอบที่ 4.5 (ข) หอเฉลิมพระเกียรติราชวงศ์จักรี คืออาคารแสดงนิทรรศการ เกี่ยวกับราชวงศ์จักรี และเป็นอาคารสำหรับให้เข้าพื้นที่เพื่อจัดการประชุม สัมมนา สำหรับหน่วยงานราชการและบุคคลทั่วไป โดยสามารถรองรับความจุได้กว่า 1000 คน ดังภาพประกอบที่ 4.5 (ค) อาคารหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ คืออาคารสำหรับจัดแสดง สาธิต เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์พื้นถิ่น รวมถึงเป็นศูนย์ฝึกอบรมกลุ่มแม่บ้านเพื่อพัฒนาและส่งเสริม ผลิตภัณฑ์พื้นบ้าน ศูนย์ฝึกอาชีพ อีกทั้งยังปรับปรุงให้เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก่อนวัยเรียน ดังภาพประกอบที่ 4.5 (ง) อาคารหอประชุมนานาชาติ อินโดจีน เป็นศูนย์สำหรับการจัดกิจกรรมอบรม สัมมนาไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานราชการ และเอกชน ดังภาพประกอบที่ 4.5 (จ) สิ่งปลูกสร้างต่างๆ ส่วนใหญ่มีการปลูกสร้างมานาน จึงค่อนข้างเสื่อมโทรมแต่ก็ยังสามารถใช้งานได้ดีอยู่ และพื้นที่ส่วนใหญ่ไม่ร่มรื่นเนื่องจากไม่มีต้นไม้ใหญ่

4.5 (ก) อ่างเก็บน้ำหนองญาติ

4.5 (ข) สถานที่จัดแสดงโลกของปลาแม่น้ำโขง

4.5 (ค) หอเฉลิมพระเกียรติราชวงศ์จักรี

4.5 (ง) อาคารหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

4.5 (จ) อาคารหอประชุมนานาชาติอินโดจีน

4.5 (จ) อาคารหอประชุมนานาชาติอินโดจีน

ภาพที่ 4.5 แสดงแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ บ้านหนองญาติ

บ้านนาจอก

สถานที่สำคัญในพื้นที่บ้านนาจอก คือ บ้านท่านโฮจิมินห์ ซึ่งเป็นสถานที่จำลอง บ้านพักของอดีตประธานาธิบดีโฮจิมินห์ ซึ่งภายในได้จัดแสดงสิ่งของ เครื่องใช้ภายในบ้าน ขณะที่ท่านลี้ภัยมาพำนักในเขตพื้นที่ประเทศไทย ซึ่งพื้นที่เขตบ้านนาจอกนั้นเป็นที่อยู่อาศัย ของชาวไทยเชื้อสายเวียดนาม ดังภาพประกอบที่ 4.6 (ก) (ข) พิพิธภัณฑ์หมู่บ้านมิตรภาพไทย-เวียดนาม ซึ่งในอดีตเคยเป็นโรงเรียนประถมของหมู่บ้านนาจอก ปัจจุบันปรับปรุงให้มีการจัดแสดงถึงประวัติความเป็นมาของโครงการความสัมพันธ์ไทย-เวียดนาม ประวัติประธานาธิบดีโฮจิมินห์ พร้อมทั้งรูปจำลองบ้านเกิดและอดีตที่พำนักอาศัยของท่าน ซึ่งได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ และชุมชนยังมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาเวียดนามให้แก่เยาวชนในพื้นที่ เพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมทางด้านภาษาแก่คนคนรุ่นหลัง

ภาพที่ 4.6 แสดงสถานที่ท่องเที่ยว พื้นที่บ้านนาจอก บ้านโฮจิมินห์

ที่มา : <http://www.sadoodta.com>

บ้านดอนโมง

วัดดอนโมง พระพุทธบาทสี่รอย สังกัดคณะสงฆ์มหานิกายประเภทวัดเป็นวัดราษฎร์ ก่อตั้งวัดเมื่อ วันที่ 27 มกราคม 2525 ได้รับวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ 25 กันยายน 2553 ภายในวัดมีสิ่งก่อสร้างและอาคารเสนาสนะ คือ อาคารอเนกประสงค์ 1 หลัง ศาลาการเปรียญ 1 หลัง กุฏิพระ พระอุโบสถ 1 หลัง และที่เด่นของวัดนี้คือ มีประติมากรรมรูปหล่อ รูปปั้นของพระพุทธเจ้ามากมาย มีทุกอิริยาบถทุกปางและวัดนี้เป็นสถานที่ประกอบกิจกรรมทางศาสนา งานบุญงานประเพณีต่างๆของชาวบ้านดังภาพประกอบ ที่ 4.7

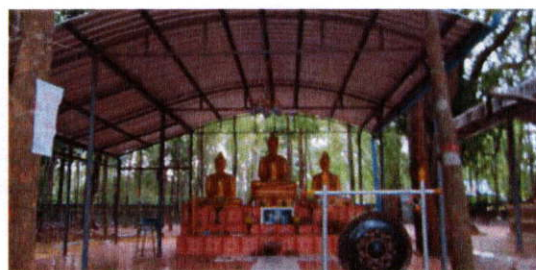
ภาพที่ 4.7 แสดงสถานที่ท่องเที่ยว พื้นที่บ้านดอนโม่ง วัดดอนโม่ง พระพุทธรูป 4 รอย

บ้านดงโซค

จุดเด่นของพื้นที่บ้านดงโซค นั้น คือ เป็นพื้นที่ที่มีการเพาะปลูกแล้วได้พืชผลที่ดี เพราะได้รับการสนับสนุนด้านการเกษตรตามแนวทางเกษตรจังหวัดนครพนม ดังภาพประกอบที่ 4.8 (ก) ซึ่งควรได้รับการส่งเสริมให้มีการศึกษาดูงานหรือรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร อีกทั้งยังมีกิจกรรมทางศาสนา ด้านการปฏิบัติธรรมซึ่งได้รับการสนับสนุน และได้รับความร่วมมือจากประชาชน ทั้งในและนอกพื้นที่เป็นอย่างดี มีการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ที่วัดเทพพระนวมสุทธาวาส ดังภาพประกอบที่ 4.8 (ข)

4.8 (ก) ภาพสวนผลไม้บ้านดงโซค

4.8 (ข) วัดเทพพระนวมสุทธาวาส

ภาพที่ 4.8 แสดงสถานที่ท่องเที่ยว พื้นที่บ้านดงโซค

บ้านหนองบัว

สถานที่สำคัญบริเวณบ้านหนองบัว คือ สนามกีฬาจังหวัดนครพนม มีการจัดกิจกรรมกีฬาขึ้นบ่อย แต่ข้อกีด คือ พื้นที่ค่อนข้างเปลี่ยว ซึ่งไม่ค่อยปลอดภัยนัก อีกทั้งสนามกีฬาแห่งนี้เพิ่งเปิดใช้ได้ไม่นานจึงไม่ค่อยมีต้นไม้ เพื่อทำให้บรรยากาศร่มรื่นน่าอยู่ ข้อดี คือ เขตพื้นที่บ้านหนองบัวนั้นสามารถเชื่อมต่อไปสู่พื้นที่อื่นได้สะดวก จัดว่าเป็นพื้นที่ที่เข้าถึงง่าย ดังภาพประกอบที่ 4.9

ภาพที่ 4.9 แสดงสถานที่สำคัญ พื้นที่บ้านหนองบัว

ที่มา : <http://www.kondivision2.com/content.php?id=2085>

4.1.1.3. สถานที่กิจกรรมหลัก ที่นิยมจัดกันในเขตพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ

บริเวณที่ใช้เป็นที่จัดงาน กิจกรรมประจำปี หรือรวมตัวกันนั้นมักจะใช้พื้นที่ในเขตบ้านหนองญาติ บริเวณลานสาธารณะ เพราะมีความสะดวกสำหรับพื้นที่โล่ง และมีลานจอดรถ กิจกรรมที่นิยมจัดกันคือ กิจกรรมแข่งเรือ ดังภาพประกอบที่ 4.10 สิ่งที่ขาดคือ ร่มเงาให้ประชาชน อยู่จึงเกิดการรวมตัวกันบางจุด บางแห่ง ซึ่งอาจทำให้การดูแลสุขภาพความปลอดภัยยิ่งขึ้น และกิจกรรมที่ได้รับคความนิยม คือ กิจกรรมการขี่จักรยานวิบาก เนื่องด้วยรอบหนองน้ำมีการขุดลอก ดังนั้นจึงมีการลอกดิน มาไว้บริเวณข้างเคียงอ่างเก็บน้ำ ซึ่งจัดว่าเป็นกิจกรรมหนึ่งที่สร้างสรรค์ ต่อประชาชนและเยาวชน

ภาพที่ 4.10 แสดงกิจกรรมในพื้นที่อ่างเก็บน้ำหนองญาติ

ที่มา : <http://www.thaimtb.com/cgi-bin/viewkatoo.pl?id=27844>

4.1.1.4. รูปแบบวิถีชีวิต

แต่เดิมประชาชนที่อาศัยรอบอ่างเก็บน้ำหนองญาตินั้น เป็นเกษตรกร ปลูกผัก ทำสวน ทำนา เลี้ยงสัตว์ โดยอาศัยแหล่งน้ำจากหนองญาติ ผันมาใช้ในการเพาะปลูกพืชต่างๆ สลับกับเลี้ยงสัตว์ วัว หรือ ควาย ปัจจุบันผู้คนได้รับการศึกษา มีวิถีชีวิต การทำงานไม่ว่าจะเป็นค้าขาย หรือ รับราชการ จึงไม่ค่อยมีการต้อนวัว หรือควายไปเลี้ยงกลางทุ่งอีกแล้ว แต่อาชีพปลูกข้าวนั้นยังมีอยู่ และเนื่องด้วยมีสถานที่ราชการอยู่ในเขตอ่างเก็บน้ำหนองญาติ ประชาชนในพื้นที่จึงเริ่มออกมาตั้งร้านค้า ร้านอาหารริมทางมากขึ้น แต่ส่วนใหญ่ก็มักจะตั้งอยู่ในบริเวณหน้าบ้านของตนเอง ส่วนด้านอาชีพที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่เลยนั้น จะเป็นการบริการท่องเที่ยวรายวัน ที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น และบ้านนาจอก ก็มีการสนับสนุนให้จัดตั้ง โฮมสเตย์ เพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวด้วย ดังภาพประกอบที่ 4.11

ภาพที่ 4.11 แสดงภาพประกอบรูปแบบวิถีชีวิตของประชาชนรอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ

4.1.1.5. รูปแบบการเดินทาง

ประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่ นิยมเดินทางด้วยมอเตอร์ไซด์ เพราะมีความคล่องตัว ส่วนนักท่องเที่ยวก็มักจะนำรถส่วนตัวมาใช้ ส่วนนักท่องเที่ยวที่มาเป็นกลุ่มใหญ่ ก็จะมีรถบัสมา ซึ่งพื้นที่อ่างเก็บน้ำหนองญาติ ได้เตรียมพื้นที่ไว้สำหรับบริการจอดรถอย่างพอเพียง แต่ข้อจำกัดคือ แต่ละจุดของสถานที่สำคัญ หรือท่องเที่ยวอยู่น้อยอยู่ห่างกันและถ้านำรถบัส หรือ รถส่วนตัวไปต่อ ที่จอดรถก็จะไม่พอ จึงควรมีการบริการรถ รับ-ส่ง ไปยังจุดต่างๆ ด้วยเพื่อสะดวกในการเข้าถึง และดูแลด้านความปลอดภัยไปด้วย ดังภาพประกอบที่ 4.12

ภาพที่ 4.12 แสดงรูปแบบการเดินทาง

4.1.1.6. ความสวยงามทางธรรมชาติ

เนื่องจากอ่างเก็บน้ำหนองญาติ นั้นนอกจากจะใช้เป็นพื้นที่เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ แล้วหน้าที่หลักก็คือ การกักเก็บน้ำ ดังนั้นปัจจุบันกรมชลประทาน จึงเข้าไปขุดลอกหนองน้ำ การขุดลอกจึงทำให้เกิดฝุ่น และมีกองดิน มากมายอีกทั้ง การสัญจรของรถบรรทุกของหนักเอง เป็นปัญหาให้สภาพความสวยงามทางธรรมชาติ หายไป รวมถึงระบบนิเวศน์ที่ต้องรอเวลาฟื้นตัว และบริเวณรอบอ่างเก็บน้ำนั้นก็ไม่มีต้นไม้ขนาดใหญ่ จึงไม่มีความร่มรื่นในช่วงเวลากลางวัน ดังนั้นผู้คน และประชาชนที่มาใช้พื้นที่จึงมักมา กันตอนเช้าตรู่ หรือ ตอนเย็น เท่านั้น ดังภาพประกอบที่ 4.13

ภาพที่ 4.13 แสดงความสวยงามทางธรรมชาติ

4.1.1.7. ป้ายแสดงข้อมูล เส้นทางและการท่องเที่ยว

พบว่าในเขตพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ นั้น ป้ายแสดงข้อมูล ป้ายบอกเส้นทางยังไม่เพียงพอ ทำให้อาจเกิดความสับสนในการเดินทาง ส่วนที่มีอยู่แล้ว ก็เป็นจุดอับการจีดวางอยู่ในตำแหน่งที่ไม่เหมาะสม อ่านยากและชำรุดเสื่อมโทรม ขาดการดูแล รูปแบบก็ไม่สอดคล้องกับลักษณะการใช้งานในปัจจุบัน ขาดความเป็นเอกลักษณ์ บางป้ายเป็นป้ายแนะนำประวัติ ก็ติดตั้งไว้กลางแจ้งไม่

มีส่วนปกคลุม นักท่องเที่ยวก็ไม่สนใจอยากจะทำน้่านหรือศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมนั้น ดังภาพประกอบที่ 4.14

ภาพที่ 4.14 แสดงป้าย ข้อมูล เส้นทางและการท่องเที่ยว

4.1.1.8. สิ่งอำนวยความสะดวก

จากการลงพื้นที่สำรวจ นั้นพบว่า สิ่งอำนวยความสะดวกบริเวณอ่างเก็บน้ำหนองญาตินั้น ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของชุมชนและนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะในช่วงเทศกาลงานท่องเที่ยวและงานกิจกรรม ขาดสิ่งอำนวยความสะดวกอาทิ เช่น จุดให้บริการนักท่องเที่ยว ห้องน้ำ ที่นั่งพักผ่อน ศาลา ซึ่งที่มีอยู่แล้วก็ค่อนข้างชำรุดทรุดโทรม ขาดการดูแล การจัดวางก็อยู่ในตำแหน่งที่ไม่เหมาะสม และรูปแบบก็ไม่สอดคล้องกับการใช้งานในปัจจุบัน ขาดความเป็นเอกลักษณ์ บริเวณลานจอดรถก็มีความชำรุดทรุดโทรม ดังภาพประกอบที่ 4.15

ภาพที่ 4.15 แสดงสิ่งอำนวยความสะดวก

4.1.1.9. ส่วนการบริการในแหล่งท่องเที่ยว

ร้านค้า หรือร้านอาหาร อยู่ห่างจากพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติไป 1 กม. ซึ่งบริเวณรอบอ่างเก็บน้ำนั้นไม่มีส่วนบริการที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเลย จึงถือว่า มีความจำเป็นอย่างมาก หรือแม้แต่การอำนวยความสะดวกในเรื่องของรถประจำทาง จะกลายเป็นพื้นที่ ที่มีความยากลำบากการเข้าถึงไม่สะดวกสำหรับนักท่องเที่ยวประเภทbackpack หรือผู้ที่ไม่มีรถส่วนตัวใช้ ดังภาพประกอบที่ 4.15

4.1.1.10. ระบบโครงสร้างพื้นฐาน

เกี่ยวกับระบบโครงสร้างพื้นฐานนั้น ในเขตพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ ยังขาดโครงสร้างพื้นฐาน อาทิเช่น สัญญาณไฟ ทางม้าลาย ป้ายเตือน การจัดแบ่งช่องทางสัญจร ทางจักรยาน ทางเท้า ระบบแสงสว่างก็ยังมีไม่ถึงทั่วถึง ถนนหนทางชำรุด ขาดการดูแลรักษา ดังภาพประกอบที่ 4.2 และ 4.13

ผลจากการลงภาคสนามโดยใช้การสำรวจและสังเกตพบว่า ในเขตพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ ระบบนิเวศน์ตามธรรมชาติ ของอ่างเก็บน้ำนั้นหายไป เนื่องมาจากการขุดลอกหนองน้ำ อีกทั้งไม่มีต้นไม้ปกคลุม ทำให้บรรยากาศ มีแต่ความแห้งแล้ง ตอนกลางวันก็ไม่มีที่หลบแดด ไม่สามารถที่จะประกอบกิจกรรมในช่วงเวลากลางวันได้เลย ตำแหน่งแต่ละจุดของสถานที่สำคัญ หรือท่องเที่ยววันนั้น ความเป็นจริงก็อยู่ไม่ไกลกันมากนัก แต่นักท่องเที่ยวอาจจะเกิดความสับสนในการเดินทางได้เนื่องจากไม่มีป้ายบอกทางที่ชัดเจน ถนนหลักที่เป็นหลุมบ่อ และไม่มีขอบทาง ทางจักรยาน ทางเท้า ก็ทำให้ไม่สะดวกสำหรับความต้องการที่อยากจะมาใช้พื้นที่ เที่ยวชม พักผ่อนหรือออกกำลังกาย อย่างต่อเนื่อง ระบบโครงสร้างพื้นฐาน ที่จำเป็นอย่างยิ่งคือระบบแสงสว่าง ซึ่งหากผู้ใช้งาน ใช้ในช่วงเวลาเข้านครุ หรือช่วงเย็นจะได้ปลอดภัย อีกทั้งยังปลอดภัยสำหรับผู้เดินทางยามค่ำคืนด้วย สิ่งอำนวยความสะดวกด้านอื่นๆ เช่น ห้องน้ำ ร้านค้า ร้านอาหาร จุดให้บริการนักท่องเที่ยว อยู่ไกลมาก ควรจะปรับให้มีการกระจายตัวบ้าง และให้มีเอกลักษณ์การออกแบบในทิศทางเดียวกัน เพื่อง่ายต่อการจดจำ

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสัมภาษณ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมรอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ รูปแบบพฤติกรรมของประชาชนในพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ ความต้องการของนักท่องเที่ยว รวมไปถึงการแสดงความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดนครพนม โดยผู้วิจัยได้แบ่งแบบสัมภาษณ์ เป็น 3 ประเภท สำหรับสอบถามประชาชน นักท่องเที่ยวและเจ้าหน้าที่ เทศบาลตำบลหนองญาติ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม โดยแบ่งข้อมูลการสัมภาษณ์ออกเป็น 3 ส่วน คือ การสัมภาษณ์ข้อมูลทั่วไป ความคิดเห็นด้านการท่องเที่ยว และความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการ

4.2.1 สำหรับประชาชนในพื้นที่

ตารางที่ 4.1 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สำหรับประชาชนในพื้นที่

รายการ	ประชาชน (n=108)	
	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	36	40
หญิง	54	60
รวม		100
อายุ		
มากกว่า 20 ปี	24	26.7
29 / 40 ปี	26	28.9
มากกว่า 40 ปี	40	44.4
รวม		100
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	24	26.67
มัธยมศึกษา	29	32.23
อาชีวศึกษาหรือเทียบเท่า	21	23.33
ปริญญาตรี	16	17.77
รวม		100
อาชีพ		
รับจ้าง , พนักงานราชการ	17	18.89
ทำนา	16	17.78
รับราชการ	12	13.33
ทำธุรกิจส่วนตัว	8	8.89
แม่บ้าน	12	13.33
ข้าราชการบำนาญ	12	13.33
ค้าขาย	13	14.45
รวม		100

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

รายการ	ประชาชน (n=108)	
	จำนวน	ร้อยละ
รายได้เฉลี่ย		
5,001-10,000	44	48.89
10,001-15,000	27	30
15,001-20,000	19	21.11
รวม		100
ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่		
น้อยกว่า 10 ปี	18	20
มากกว่า 10-40 ปี	32	35.56
ตั้งแต่เกิด	40	44.44
รวม		100

จากตารางที่ 4.1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิง จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 60 เพศชาย จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 40 อายุมากกว่า 40 ปี จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 44.40 อายุระหว่าง 29-40 ปี จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 28.90 และมากกว่า 20 ปี จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 26.70 ระดับการศึกษา มากที่สุดคือ ระดับมัธยมศึกษา จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 32.23 รองลงมาคือ ระดับประถมศึกษา จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 26.67 และระดับอาชีวศึกษา หรือเทียบเท่า จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 23.33 อาชีพ มากที่สุด คือ รับจ้าง พนักงานราชการ จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 18.89 รองลงมาคือ ทำนา จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 17.78 และค้าขาย จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 14.45 รายได้เฉลี่ย 5,001-10,000 บาท จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 48.89 รายได้ 10,001-15,000 จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 30 และ รายได้ 15,001-20,000 จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 21.11 ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ ตั้งแต่เกิด จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 44.44 รองลงมาคือ มากกว่า 10-40 ปี จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 35.56 และน้อยกว่า 10 ปี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 20

ตารางที่ 4.2 แสดงความคิดเห็นด้านการท่องเที่ยว สำหรับประชาชนในพื้นที่

รายการ	ประชาชน (n=108)	
	จำนวน	ร้อยละ
ความคิดเห็น หากมีการพัฒนาพื้นที่ เห็นด้วย	90	100
รวม		100
ความคิดเห็น ว่าพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาตินั้น เป็น ส่วนหนึ่งของการท่องเที่ยว ได้	90	100
รวม		100
เหตุผล		
จุดแวะพักทานอาหาร	21	19.27
มีจุดชมวิว	14	12.84
มีกิจกรรม ประเพณีประจำปี	13	11.93
มีสวนเกษตร	14	12.84
มีสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ	34	31.19
มีสถานที่สำหรับกิจกรรม ธรรมมะ	13	11.93
รวม		100
การมีส่วนร่วม หากมีการจัดการท่องเที่ยว ร่วมมือ	90	100
รวม		100
การแนะนำสถานที่ท่องเที่ยว		
สถานที่ท่องเที่ยวเดิมบนอ่างเก็บน้ำหนองญาติ	24	26.67
บ้านพัก โฮจิมินห์	16	17.78
วัดดงโชค	14	15.55
ร้านอาหารนาจอกุ้งเผา	21	23.33
สวนเกษตร	15	16.67
รวม		100

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

รายการ	ประชาชน (n=108)	
	จำนวน	ร้อยละ
การเข้าถึงพื้นที่ซึ่งเชื่อมโยง จากพื้นที่ของแต่ละหมู่บ้าน ไปสู่สถานที่ท่องเที่ยวรอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ ได้	90	100
รวม		100
จุดเด่นที่จะทำให้เกิด ความต่อเนื่อง เชื่อมโยงกันระหว่าง พื้นที่ ของการมาสู่สถานที่ท่องเที่ยว		
มีสถานที่ท่องเที่ยว ที่สำคัญ	21	20.8
มีกิจกรรม ทางธรรมชาติ ที่น่าสนใจ	11	10.9
ทางผ่าน ไปยังอ่างเก็บ	26	25.73
มีพื้นที่ขายสินค้า	18	17.82
เป็นจุดแวะพักทานอาหาร	25	24.75
รวม		100

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ความคิดเห็นหากมีการพัฒนาพื้นที่ เห็นด้วย 90 คน คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์ ความคิดเห็นว่าพื้นที่ของท่านสามารถเป็นส่วนหนึ่งของการท่องเที่ยวได้หรือไม่นั้น ได้จำนวน 90 คน คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์ เหตุผลมากที่สุด คือ มีสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ คิดเป็นร้อยละ 31.19 รองลงมาคือ มีจุดแวะพักทานอาหาร คิดเป็นร้อยละ 19.27 และมีจุดชมวิว , มีสวนเกษตร ความคิดเห็นด้านการจะมีส่วนร่วมหรือไม่หากมีการจัดการท่องเที่ยว ให้ความร่วมมือ จำนวน 90 คน คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์ ความคิดเห็นหากท่านเป็นผู้แนะนำการท่องเที่ยว จะแนะนำไปที่ใด มากที่สุด คือ สถานที่ท่องเที่ยวอ่างเก็บน้ำ จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 26.67 รองลงมาคือ ร้านอาหารกึ่งเขานาจอก จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 23.33 และ บ้านพักโฮโฮมินท์ จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 17.78 สถานที่ท่องเที่ยวเดิม สามารถเชื่อมโยงเข้าสู่พื้นที่ของท่านได้หรือไม่ คือ ได้ จำนวน 90 คน คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์ เชื่อมโยงได้อย่างไร มากที่สุดคือ ทางผ่านไปยังอ่างเก็บน้ำ จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 25.73 รองลงมาคือ เป็นจุดแวะพักทานอาหาร จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 24.75 และ มีสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 20.80

ตารางที่ 4.3 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการ สำหรับประชาชนในพื้นที่

รายการ	ประชาชน (n=108)	
	จำนวน	ร้อยละ
ความสะดวกของถนนหนทาง การเข้าถึง		
ไม่สะดวก	12	13.33
สะดวก	78	86.67
รวม		100
สิ่งอำนวยความสะดวก ที่มีความจำเป็น		
ถนน	25	12.5
ห้องน้ำ	24	12
ที่นั่งพัก ศาลา	22	11
ทางรถจักรยาน	14	7
ป้ายบอกทาง ป้ายสัญลักษณ์	21	10.5
ถังขยะ	16	8
สาธารณูปโภค , สาธารณูปการ	20	10
ภูมิทัศน์	16	8
สถานที่ สำหรับปฏิบัติธรรม	14	7
เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย	14	7
ประติมากรรม	14	7
รวม		100
บริการที่คาดหวังเพื่อการท่องเที่ยว		
รถบริการรับ-ส่ง	34	23.94
ร้านขายของที่ระลึก	23	16.2
จุดบริการนักท่องเที่ยว	22	15.49
ลานจอดรถ	15	10.57
ที่พักอาศัย	22	15.49
ศูนย์อาหาร	26	18.31
รวม		100
สิ่งอำนวยความสะดวกที่มีอยู่แล้วและควรได้รับการปรับปรุง		
สิ่งแวดล้อม	90	-
การบริการ	90	-
สิ่งอำนวยความสะดวกสบายต่างๆ	90	-

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

รายการ	ประชาชน (n=108)	
	จำนวน	ร้อยละ
สาธารณูปโภค , สาธารณูปการ	90	-
การให้ความรู้	90	-
รวม		100

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ความสะดวกของถนนหนทาง การเข้าถึง สะดวก จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 86.67 และไม่สะดวก จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 สิ่งอำนวยความสะดวกที่มีความจำเป็น มากที่สุดคือ ถนน คิดเป็นร้อยละ 12.5 รองลงมาคือ ห้องน้ำ คิดเป็นร้อยละ 12 และ ที่พักรถ คิดเป็นร้อยละ 11 บริการที่คาดหวังเพื่อการท่องเที่ยว มากที่สุด คือ รถบริการรับส่ง คิดเป็นร้อยละ 23.94 รองลงมาคือ ศูนย์อาหาร คิดเป็นร้อยละ 18.31 และ ร้านขายของที่ระลึก คิดเป็นร้อยละ 16.20 สิ่งอำนวยความสะดวกที่มีอยู่แล้วและควรได้รับการปรับปรุง คือ สิ่งแวดล้อม การบริการ สิ่งอำนวยความสะดวกสบายต่างๆ สาธารณูปโภค , สาธารณูปการ และการให้ความรู้

4.2.2 สำหรับนักท่องเที่ยว

ตารางที่ 4.4 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สำหรับนักท่องเที่ยว

รายการ	นักท่องเที่ยว (n=98)	
	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	38	42.2
หญิง	52	57.8
รวม		100
อายุ		
มากกว่า 20 ปี	25	27.8
29-40 ปี	25	27.8
มากกว่า 40 ปี	40	44.4
รวม		100
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	17	18.89
มัธยมศึกษา	23	25.56
อาชีวศึกษาหรือเทียบเท่า	35	38.89
ปริญญาตรี	15	16.66
รวม		100

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

รายการ	นักท่องเที่ยว (n=98)	
	จำนวน	ร้อยละ
อาชีพ		
รับจ้าง , พนักงานราชการ	25	27.78
ทำนา	20	22.22
พนักงานบริษัท	21	23.33
ค้าขาย	24	26.67
รวม		100
รายได้เฉลี่ย		
5,001-10,000	46	51.11
10,001-15,000	44	48.89
รวม		100
จำนวนครั้งของการมาเที่ยวพักผ่อน		
มาครั้งแรก	26	28.8
น้อยกว่า 10 ครั้ง	24	26.7
มากกว่า 10 ครั้ง	23	25.6
บ่อยมาก นับครั้งไม่ถ้วน	17	18.9
รวม		100

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ด้านข้อมูลทั่วไป กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 57.80 เพศชาย จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 42.20 อายุมากกว่า 40 ปี จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 44.40 รองลงมาคือ อายุระหว่าง 29-40 ปี จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 27.80 และอายุน้อยกว่า 20 ปี จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 27.80 ระดับการศึกษา ระดับอาชีวศึกษา หรือเทียบเท่า จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 38.89 รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษา จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 25.56 และระดับประถมศึกษา จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 18.89 การประกอบอาชีพ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง พนักงานราชการ จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 27.78 รองลงมาคือ อาชีพค้าขาย จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 26.67 และ อาชีพพนักงานบริษัท จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 23.33 รายได้เฉลี่ย ส่วนใหญ่มีรายได้ 5,000-10,000 บาท จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 51.11 และ รายได้ 10,000-15,000 บาท จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 48.89 จำนวนครั้งของการมาเที่ยวพักผ่อน มากที่สุด คือ มาครั้งแรก จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 28.80 รองลงมาคือ น้อยกว่า 10 ครั้ง จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 26.70 และมากกว่า 10 ครั้ง จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 25.60

ตารางที่ 4.5 แสดงความคิดเห็นด้านการท่องเที่ยว สำหรับนักท่องเที่ยว

รายการ	นักท่องเที่ยว (n=98)	
	จำนวน	ร้อยละ
การมาเที่ยวและพักผ่อนในพื้นที่		
ครอบครัว	80	68.38
เพื่อน	24	20.51
มาคนเดียว	13	11.11
รวม		100
สิ่งจูงใจในการมาเที่ยว		
ชมสถานที่ท่องเที่ยวเดิม ที่มีอยู่	44	16
ชมบรรยากาศ	122	44.36
พักผ่อน	21	7.64
กิจกรรมธรรมชาติ	63	23
ออกกำลังกาย	14	5
รับประทานอาหาร	11	4
รวม		100
กิจกรรม		
การออกกำลังกาย	12	5.94
การขี่จักรยานรอบอ่างเก็บน้ำ	30	14.85
การขี่ม้าชมวิว	4	1.98
การปั่นจักรยานกลางน้ำ	21	10.4
กิจกรรมประจำปี แข่งเรือ ลอยกระทง	53	26.24
ชม ชิม เที่ยว	12	5.94
การปฏิบัติธรรม นั่งสมาธิ	48	23.76
กิจกรรมที่ส่งเสริมการอนุรักษ์ธรรมชาติ	22	10.89
รวม		100
รูปแบบของการจัดการท่องเที่ยว		
เชิงอนุรักษ์ระบบนิเวศ	47	31.54
เชิงวิถีชีวิตชนบท	24	16.12
เชิงเกษตร	22	14.77
เชิงอนุรักษ์วัฒนธรรม	35	23.48
เชิงกิจกรรมพิเศษ	21	14.09
รวม		100

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

รายการ	นักท่องเที่ยว (n=98)	
	จำนวน	ร้อยละ
ความคาดหวัง		
พักผ่อน	37	24.03
รับประทานอาหาร	13	8.44
ออกกำลังกาย	13	8.44
ชมบรรยากาศ	35	22.73
ทำบุญ ทำทาน ปฏิบัติธรรม	28	18.18
ศึกษาหาความรู้	14	9.09
ซื้อของฝาก ของที่ระลึก	14	9.09
รวม		100

จากตารางที่ 4.5 พบว่า การมาเที่ยวพักผ่อนในพื้นที่ มากที่สุด คือ มากับครอบครัว จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 68.38 รองลงมาคือ มากับเพื่อน จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 20.51 และ มาคนเดียว จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 11.11 สิ่งจูงใจในการมาเที่ยว มากที่สุดคือ ชมบรรยากาศ คิดเป็นร้อยละ 44.36 รองลงมา คือ กิจกรรมธรรมชาติ คิดเป็นร้อยละ 23 และ ชมสถานที่ท่องเที่ยวเดิม คิดเป็นร้อยละ 16 กิจกรรมที่อยากให้มี มากที่สุดคือ กิจกรรมประจำปี คิดเป็นร้อยละ 26.24 รองลงมา คือ กิจกรรมปฏิบัติธรรม นั่งสมาธิ คิดเป็นร้อยละ 23.76 และ ชีจรรย์ยานรอบอ่างเก็บน้ำ คิดเป็นร้อยละ 14.85 รูปแบบการจัดการท่องเที่ยว มากที่สุดคือ เชิงอนุรักษ์ระบบนิเวศ คิดเป็นร้อยละ 31.54 รองลงมาคือ เชิงอนุรักษ์วัฒนธรรม คิดเป็นร้อยละ 23.48 และ เชิงวิถีชีวิตชนบท คิดเป็นร้อยละ 16.12 ความคาดหวัง มากที่สุด คือ พักผ่อน คิดเป็นร้อยละ 24.03 รองลงมาคือ ชมบรรยากาศ คิดเป็นร้อยละ 22.73 และ ทำบุญทำทาน คิดเป็นร้อยละ 18.18

ตารางที่ 4.6 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการ สำหรับนักท่องเที่ยว

รายการ	นักท่องเที่ยว (n=98)	
	จำนวน	ร้อยละ
พาหนะ		
รถบัส	12	8.89
รถยนต์	77	57.04
รถจักรยานยนต์	32	23.7
รถจักรยาน	14	10.37
รวม		100

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

รายการ	นักท่องเที่ยว (n=98)	
	จำนวน	ร้อยละ
เหตุผลสำหรับพาหนะ ในการเดินทาง		
สะดวกสบาย	46	39.66
มากันได้หลายคน	47	40.52
แวะไปได้หลายที่	11	9.48
ใกล้	12	10.34
รวม		100
ความสะดวกของถนนหนทาง การเข้าถึง		
ไม่สะดวก	90	81.81
สะดวก	20	18.19
รวม		100
เหตุผลสำหรับทางสัญจร		
ถนนไม่ดี ขรุขระ	70	52.24
ป้ายบอกทางไม่ชัดเจน	33	24.63
ไม่มีขอบทาง	31	23.13
รวม		100
สิ่งอำนวยความสะดวก ที่มีความจำเป็น		
ถนน	44	20.95
ห้องน้ำ	28	13.33
ที่นั่งพัก ศาลา	12	5.72
ทางรถจักรยาน	12	5.72
ป้ายบอกทาง ป้ายสัญลักษณ์	25	11.9
ถังขยะ	13	6.19
สาธารณูปโภค , สาธารณูปการ	23	10.95
ภูมิทัศน์	16	7.61
สถานที่สำหรับปฏิบัติธรรม	12	5.72
เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย	12	5.72
ประติมากรรม	13	6.19
รวม		100

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

รายการ	นักท่องเที่ยว (n=98)	
	จำนวน	ร้อยละ
บริการที่คาดหวังเพื่อการท่องเที่ยว		
รถบริการรับ-ส่ง	63	40.9
ร้านขายของที่ระลึก	16	10.93
จุดบริการนักท่องเที่ยว	15	9.75
ลานจอดรถ	23	14.94
ที่พักอาศัย	21	13.64
ศูนย์อาหาร	16	10.38
รวม		100
สิ่งอำนวยความสะดวกที่มีอยู่แล้ว และควรได้รับการปรับปรุง		
สิ่งแวดล้อม	35	16.13
การบริการ	49	22.58
สิ่งอำนวยความสะดวกสบายต่างๆ	73	33.64
สาธารณูปโภค , สาธารณูปการ	60	27.65
รวม		100

จากตารางที่ 4.6 พบว่า พาหนะสำหรับการเดินทางมากที่สุดคือ รถยนต์ คิดเป็นร้อยละ 57.04 รองลงมาคือ รถจักรยานยนต์ คิดเป็นร้อยละ 23.70 และ รถจักรยาน คิดเป็นร้อยละ 10.37 เหตุผลสำหรับพาหนะในการเดินทาง คือ มากันได้หลายคน คิดเป็นร้อยละ 40.52 รองลงมา คือ ความสะดวกสบาย คิดเป็นร้อยละ 39.66 และใกล้ คิดเป็นร้อยละ 10.34 ความสะดวกของถนนหนทาง การเข้าถึง ไม่สะดวก จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 81.81 และ สะดวก จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 18.19 เหตุผล ถนนไม่ดีขรุขระ คิดเป็นร้อยละ 52.24 ป้ายบอกทางไม่ชัดเจน คิดเป็นร้อยละ 24.63 และ ไม่มีขอบทาง คิดเป็นร้อยละ 23.13 สิ่งอำนวยความสะดวกที่มีความจำเป็น มากที่สุดคือ ถนน คิดเป็นร้อยละ 20.95 รองลงมาคือ ห้องน้ำ คิดเป็นร้อยละ 13.33 และ ป้ายบอกทาง ป้ายสัญลักษณ์ คิดเป็นร้อยละ 11.90 บริการที่คาดหวังเพื่อการท่องเที่ยว มากที่สุด คือ รถบริการรับส่ง คิดเป็นร้อยละ 40.90 ลานจอดรถ คิดเป็นร้อยละ 14.94 และร้านขายของที่ระลึก คิดเป็นร้อยละ 10.39 สิ่งอำนวยความสะดวกที่มีอยู่แล้วและควรได้รับการปรับปรุง มากที่สุด คือ สิ่งอำนวยความสะดวกสบายต่างๆ คิดเป็นร้อยละ 33.64 รองลงมาคือ สาธารณูปโภค สาธารณูปการ คิดเป็นร้อยละ 27.65 และ การบริการ คิดเป็นร้อยละ 22.58

4.2.3 สำหรับเจ้าหน้าที่

ตารางที่ 4.7 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สำหรับเจ้าหน้าที่

รายการ	เจ้าหน้าที่ (n=10)	
	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	6	60
หญิง	4	40
รวม		100
อายุ		
29-40 ปี	9	90
มากกว่า 40 ปี	1	10
รวม		100
ระดับการศึกษา		
มัธยมศึกษา	2	20
อาชีวศึกษาหรือเทียบเท่า	1	10
ปริญญาตรี	6	60
ปริญญาโท	1	10
รวม		100
อาชีพ		
รับจ้าง , พนักงานราชการ	3	30
รับราชการ	7	70
รวม		100
รายได้เฉลี่ย		
5,001-10,000	3	30
10,001-15,000	7	70
รวม		100

จากตารางที่ 4.7 พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 60 เพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 40 และมีอายุ ระหว่าง 29-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 90 อายุมากกว่า 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 10 ระดับการศึกษา มากที่สุด คือ ระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 60 รองลงมาคือ ระดับมัธยม คิดเป็นร้อยละ 20 และระดับปริญญาโท และระดับอาชีวศึกษาหรือเทียบเท่า อาชีพ รับราชการ คิดเป็นร้อยละ 70 และพนักงานราชการ เป็นร้อยละ 30 รายได้เฉลี่ย 10,001-15,000 คิดเป็นร้อยละ 70 และ 5,001-10,000 คิดเป็นร้อยละ 30

ตารางที่ 4.8 แสดงความคิดเห็นด้านการท่องเที่ยว สำหรับเจ้าหน้าที่

รายการ	เจ้าหน้าที่ (n=10)	
	จำนวน	ร้อยละ
การมาเที่ยวและพักผ่อนในพื้นที่		
ครอบครัว	3	30
เพื่อนร่วมงาน	3	30
เพื่อน	1	10
คนรัก	2	20
มาคนเดียว	1	10
รวม		100
สิ่งจูงใจในการมาเที่ยว		
ชมสถานที่ท่องเที่ยวเดิม	3	30
ชมบรรยากาศ	2	20
รับประทานอาหาร	4	40
ไม่มีสิ่งจูงใจเลย	1	10
รวม		100
กิจกรรมที่อยากให้มี		
การออกกำลังกาย	5	38.45
การขี่จักรยานรอบอ่างเก็บน้ำ	2	15.37
การปั่นจักรยานกลางน้ำ	3	23.08
กิจกรรมประจำปี แข่งเรือ ลอยกระทง	1	7.7
ชม ชิม เที่ยว	1	7.7
กิจกรรมที่ส่งเสริมการอนุรักษ์ธรรมชาติ	1	7.7
รวม		100
รูปแบบการจัดการท่องเที่ยว		
เชิงอนุรักษ์ระบบนิเวศ	2	18.18
เชิงวิถีชีวิตชนบท	2	18.18
เชิงเกษตร	3	27.28
เชิงอนุรักษ์วัฒนธรรม	2	18.18
เชิงกิจกรรมพิเศษ	2	18.18
รวม		100

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

รายการ	เจ้าหน้าที่ (n=10)	
	จำนวน	ร้อยละ
ความคาดหวัง		
พักผ่อน	4	25
รับประทานอาหาร	1	6.25
ออกกำลังกาย	2	12.5
ชมบรรยากาศ	6	37.5
ศึกษาหาความรู้	2	12.5
ซื้อของฝาก ของที่ระลึก	1	6.25
รวม		100

จากตารางที่ 4.8 พบว่าการมาเที่ยวพักผ่อนในพื้นที่ ส่วนใหญ่มาอยู่กับครอบครัว , เพื่อนร่วมงาน คิดเป็นร้อยละ 60 รองลงมาคือ มากับคนรัก คิดเป็นร้อยละ 20 และมากับเพื่อนร่วมงาน , มาคนเดียว สิ่งจูงใจในการมาเที่ยว มากที่สุด คือ รับประทานอาหาร คิดเป็นร้อยละ 40 รองลงมาคือ ชมสถานที่ท่องเที่ยวเดิม คิดเป็นร้อยละ 30 และชมบรรยากาศ คิดเป็นร้อยละ 20 กิจกรรมที่อยากให้มี มากที่สุดคือ ออกกำลังกาย คิดเป็นร้อยละ 38.45 รองลงมาคือ ปั่นจักรยานกลางน้ำ คิดเป็นร้อยละ 23.08 และ ซักจักรยานรอบอ่างเก็บน้ำ คิดเป็นร้อยละ 15.37 รูปแบบการจัดการท่องเที่ยว มากที่สุดคือ เชิงเกษตร คิดเป็นร้อยละ 27.28 รองลงมาคือ เชิงอนุรักษ์ระบบนิเวศ เชิงวิถีชีวิตชนบท เชิงอนุรักษ์วัฒนธรรม เชิงกิจกรรมพิเศษ ความคาดหวัง มากที่สุดคือ ชมบรรยากาศ คิดเป็นร้อยละ 37.5 รองลงมาคือ พักผ่อน คิดเป็นร้อยละ 25 และ ออกกำลังกาย , ศึกษาหาความรู้

ตารางที่ 4.9 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการ สำหรับเจ้าหน้าที่

รายการ	เจ้าหน้าที่ (n=10)	
	จำนวน	ร้อยละ
พาหนะ		
รถยนต์	9	60
รถจักรยานยนต์	4	26.66
รถจักรยาน	1	6.67
เดิน	1	6.67
รวม		100

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

รายการ	เจ้าหน้าที่ (n=10)	
	จำนวน	ร้อยละ
เหตุผลสำหรับพาหนะในการเดินทาง		
สะดวกสบาย	4	36.37
มากันได้หลายคน	2	18.18
แวะได้หลายที่	2	18.18
ได้ใช้เวลาสั้น	1	9.09
ใกล้	1	9.09
ออกกำลังกาย	1	9.09
รวม		100
ความสะดวกสบายของถนนหนทาง การเข้าถึง		
ไม่สะดวก	8	80
สะดวก	2	20
รวม		100
เหตุผล สำหรับทางสัญจร		
ถนนไม่ดี ขรุขระ	10	38.46
ป้ายบอกทาง ไม่ชัดเจน	8	30.77
ไม่มีขอบทาง	8	30.77
รวม		100
สิ่งอำนวยความสะดวก ที่มีความจำเป็น		
ถนน	3	10
ห้องน้ำ	5	16.67
ที่นั่งพัก ศาลา	6	20
ทางรถจักรยาน	2	6.67
ป้ายบอกทาง ป้ายสัญลักษณ์	2	6.67
ถังขยะ	4	13.33
สาธารณูปโภค , สาธารณูปการ	2	6.67
ภูมิทัศน์	2	6.67
ประติมากรรม	4	13.32
รวม		100

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

รายการ	เจ้าหน้าที่ (n=10)	
	จำนวน	ร้อยละ
บริการที่คาดหวังเพื่อการท่องเที่ยว		
รถบริการรับ-ส่ง	6	27.28
ร้านของของที่ระลึก	4	18.18
จุดบริการนักท่องเที่ยว	4	18.18
ลานจอดรถ	4	18.18
ศูนย์อาหาร	4	18.18
รวม		100
สิ่งอำนวยความสะดวก ที่มีอยู่แล้วและควรได้รับการปรับปรุง		
สถานที่ท่องเที่ยว โฮจิมินห์	1	3.03
พิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำจืด	2	6.06
สิ่งแวดล้อม	2	6.06
การบริการ	4	12.12
สิ่งอำนวยความสะดวกสบายต่างๆ	6	18.18
สาธารณูปโภค , สาธารณูปการ	10	30.3
การให้ความรู้	8	24.25
รวม		100

จากตารางที่ 4.9 พบว่า พาหนะที่นิยมใช้ในการเดินทางมากที่สุด คือ รถยนต์ คิดเป็นร้อยละ 60 รองลงมา คือ รถจักรยานยนต์ คิดเป็นร้อยละ 26.66 และ รถจักรยาน , เดิน เหตุผลสำหรับการใช้ยานพาหนะในการเดินทาง คือ ความสะดวกสบาย คิดเป็นร้อยละ 36.37 รองลงมา คือ มากันได้หลายคน , แวะไปได้หลายที่ และ ได้ใช้เวลาสั้น , ใกล้เคียง , ออกกำลังกาย ความสะดวกของถนนหนทาง การเข้าถึง ไม่สะดวก คิดเป็นร้อยละ 80 สะดวก คิดเป็นร้อยละ 20 เหตุผลสำหรับทางสัญจร คือ ถนนไม่ดีขรุขระ คิดเป็นร้อยละ 38.46 รองลงมา คือ ป้ายบอกทางไม่ชัดเจน และไม่มีขอบทาง สิ่งอำนวยความสะดวกที่มีความจำเป็น มากที่สุด คือ ที่นั่งพัก ศาลา คิดเป็นร้อยละ 20 รองลงมาคือ ห้องน้ำ คิดเป็นร้อยละ 16.67 และ ถังขยะ , ประติมากรรม บริการที่คาดหวังเพื่อการท่องเที่ยว มากที่สุด คือ รถบริการรับส่ง คิดเป็นร้อยละ 27.28 รองลงมาคือ ร้านขายของที่ระลึก , จุดบริการนักท่องเที่ยว , ลานจอดรถ , ศูนย์อาหาร สิ่งอำนวยความสะดวกที่มีอยู่แล้วและควรได้รับการปรับปรุง คือ สาธารณูปโภค สาธารณูปการ คิดเป็นร้อยละ 30.30 รองลงมาคือ การให้ความรู้ คิดเป็นร้อยละ 24.25 และสิ่งอำนวยความสะดวกสบายต่างๆ คิดเป็นร้อยละ 18.18

4.3 บทสรุปการวิเคราะห์ข้อมูลจากศึกษาในเขตพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ อำเภอมือง จังหวัดนครพนม

จากการที่ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่ภาคสนามเพื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยเป็นเวลา 2 เดือน ระหว่างวันที่ 1 มีนาคม – 30 พฤษภาคม 2555 โดยใช้แบบสำรวจ แบบสัมภาษณ์ สรุปได้ดังนี้

4.3.1 การสำรวจ ข้อมูลด้านกายภาพและสภาพแวดล้อม

เขตพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ อำเภอมือง จังหวัดนครพนม พบว่า สภาพแวดล้อมทางกายภาพนั้นเสื่อมโทรม ไม่ได้ได้รับการดูแลรักษา หรืออนุรักษ์ระบบนิเวศน์ ทำให้ธรรมชาติที่ควรมี นั้นหายไป เกิดความแห้งแล้ง ทั้งที่ในอดีตพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาตินั้น เคยเป็นสถานที่ที่มีระบบนิเวศน์ที่ดี มีธรรมชาติ ที่สวยงาม เหมาะกับการพักผ่อนหย่อนใจ ซึ่งอาจเนื่องมาจากสาเหตุของการขุดลอกอ่างเก็บน้ำ ทั้งที่พื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำนั้น สามารถเชื่อมต่อกับแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญต่อประวัติศาสตร์ เช่น บ้านลุงโฮ หรือสถานที่ที่มีการอนุรักษ์ให้พัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร เช่น บ้านดงโชค หรือสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับการสัมมนาอบรม หรือจัดกิจกรรมต้อนรับ นักท่องเที่ยวจำนวนมาก อันได้แก่ อาคารเฉลิมพระเกียรติราชวงศ์จักรี อาคารหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ อาคารหอประชุมนานาชาติ อินโดจีน หรือสถานที่สำหรับให้ความรู้ พัฒนาการศึกษา สำหรับเยาวชนและประชาชนทั่วไป เช่น พิพิธภัณฑ์โลกของปลาแม่น้ำโขง ซึ่งล้วนแต่เป็นแหล่งจุดใจ ต้อนรับให้ผู้สนใจ หรือนักท่องเที่ยวอยากเข้ามาเยี่ยมชม อีกทั้งในเขตพื้นที่ยังจัดกิจกรรม ประเพณีท้องถิ่นประจำปีเสมอ จึงถือได้ว่าเป็นพื้นที่รวมกิจกรรมต่างๆ อาทิ งานแข่งเรือ งานลอยกระทง งานสงกรานต์ การแข่งขันกีฬาและการนันทนาการ และกิจกรรมอื่นๆอีกมากมาย สิ่งทีกล่าวมาข้างต้นนี้ สามารถดึงดูดใจให้เกิดการท่องเที่ยวหรือสนใจอยากมาเยี่ยมชมได้ ซึ่งจากการสำรวจนั้นก็พบว่าในเขตพื้นที่นั้น สามารถเข้าออกได้หลายทาง และยังเป็นทางเชื่อมโยงไปสู่พื้นที่ต่างๆได้ สะดวกรวดเร็ว การเข้าถึงง่าย และสำหรับประชาชนในพื้นที่นั้น ก็มักจะอาศัยช่วงเวลาเช้า และเย็น สำหรับการออกกำลังกายอยู่แล้ว ส่วนระบบโครงสร้างพื้นฐานนั้น พบว่า ระบบทางสัญจรยังไม่ได้มาตรฐาน ไม่มีขอบทาง ไม่มีทางจักรยาน ไม่มีสัญญาณไฟจราจร ไม่มีป้ายบอกทางที่ชัดเจน ระบบไฟฟ้าแสงสว่าง ไม่เพียงพอ ทำให้รู้สึกถึงความไม่ปลอดภัย ในพื้นที่ ลานจอดรถ ก็ชำรุดทรุดโทรมมาก ป้ายบอกทางซึ่งอยู่ในตำแหน่งอับไม่ชัดเจน อาจทำให้เกิดความสับสนได้ ศาลาที่พักริมทาง ที่นั่งพักผ่อน ห้องน้ำ ก็มีน้อยไม่เพียงพอต่อระยะห่างแต่ละจุดของพื้นที่ ฯลฯ เหล่านี้เป็นข้อมูลด้านกายภาพของพื้นที่ ที่ผู้วิจัยศึกษาและจะนำมาใช้เป็นแนวทาง สำหรับการออกแบบเส้นทางเพื่อการท่องเที่ยวในเขตพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ อำเภอมือง จังหวัดนครพนม ต่อไป

4.3.2 การสัมภาษณ์ข้อมูลประชาชน นักท่องเที่ยวและเจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลหนอง ญาติ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม

ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการสัญจร พบว่าส่วนใหญ่ ประชาชนและนักท่องเที่ยว ใช้รถมอเตอร์ไซด์ ในการสัญจรในพื้นที่ แต่ถ้ามาเป็นครอบครัวก็มักจะใช้รถยนต์ เพราะสะดวกใกล้บ้าน มีทางลัดต่อไปยังพื้นที่ต่างๆ ความคิดเห็นด้านการท่องเที่ยว ประชาชนและเจ้าหน้าที่ที่มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่า อยากมีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่ เพื่อให้พื้นที่ตนเองนั้นได้รับการอนุรักษ์ ปรับปรุงพัฒนาให้ดีขึ้นไปด้วย และประชาชนและนักท่องเที่ยวเองให้ความสำคัญกับการมาท่องเที่ยว หรือเดินทางมาพร้อมกับครอบครัว และเพื่อนฝูง มาเพื่อแวะพักผ่อน รับประทานอาหาร ชมสถานที่สำคัญ อาทิเช่น พิพิธภัณฑ์โลกของปลาแม่น้ำโขง บ้านลุงโฮ ออกกำลังกาย ความคิดเห็นเรื่องสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการนั้น มีความเห็นสอดคล้องกันในเรื่องของการปรับปรุงถนน ขยายเส้นทาง เพิ่มทางเดินรถจักรยาน จัดช่องทางสำหรับป้ายหยุดรถ จุดจอดเพิ่มเติมในพื้นที่ท่องเที่ยว ระบบแสงสว่าง ความปลอดภัย สิ่งอำนวยความสะดวกทางการบริการสอดคล้องกันในเรื่องของการจัดให้มีจุดบริการนักท่องเที่ยว ศูนย์อาหาร หรือแหล่งจำหน่ายเครื่องดื่ม สินค้า รวมไปถึงการบริการห้องน้ำ ศาลา ที่นั่งพักผ่อนริมทาง สิ่งแวดล้อม การปรับปรุงภูมิทัศน์ จุดชมวิว สิ่ง que แสดงถึงความมีเอกลักษณ์ของพื้นที่นั้นเพื่อต่อการจดจำ จัดให้มีพื้นที่สำหรับการพักผ่อนหย่อนใจ ศูนย์รักษาความปลอดภัย

จากลักษณะทางด้านกายภาพ รูปแบบการสัญจรในพื้นที่และพฤติกรรมและความต้องการของประชาชน นักท่องเที่ยวและเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ ซึ่งอภิปรายผลการศึกษาได้ตามทฤษฎี และแนวทางการคิดของผู้วิจัย สามารถกำหนดแนวทางการพัฒนาพื้นที่ โดยนำไปสู่การวางแผนเส้นทางการท่องเที่ยวในพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนและนักท่องเที่ยว ในทิศทางที่สอดคล้องกับการพัฒนาพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาแนวทางการพัฒนาพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ จังหวัดนครพนม เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยส่งเสริมศักยภาพของพื้นที่ ตามความเหมาะสม ทั้งทางด้านกายภาพ วิถีชีวิต ศิลปวัฒนธรรม เพื่อวางแผนการพัฒนา กำหนดรูปแบบพื้นที่ท่องเที่ยว ของชุมชนรอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ ความร่วมมือระหว่างชุมชน กับการจัดการพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว และรูปแบบกิจกรรมชุมชน ตลอดจนปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกด้านต่างๆ ที่ส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ซึ่งผู้วิจัยทำการลงพื้นที่ภาคสนามระยะเวลารวมทั้งสิ้น 2 เดือน คือระหว่างวันที่ 1 มีนาคม – 30 พฤษภาคม 2555

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะทางกายภาพ และปัญหาของพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวและประชาชน ด้านการท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวก ในพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครพนม
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนา ปรับปรุงพื้นที่ให้สามารถรองรับการท่องเที่ยวและจัดสรรการท่องเที่ยวบนพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติได้อย่างลงตัว

5.1.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

5.1.2.1 ประชากร ประกอบด้วย

1. ประชาชน คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ 5 หมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลหนองญาติ จังหวัดนครพนม จำนวนครัวเรือนรวม 930 ครัวเรือน จำนวนประชากรรวม 5,111 คน (สำนักงานตำบลเทศบาลหนองญาติ. 2553 : 3)
2. นักท่องเที่ยว คือ นักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวในจังหวัดนครพนม มีนักท่องเที่ยวจำนวน 1800 คนต่อวัน (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2555)[online]
3. เจ้าหน้าที่ คือ เจ้าหน้าที่ที่ทำงานอยู่ในเทศบาลตำบลหนองญาติ จังหวัดนครพนม จำนวนเจ้าหน้าที่รวม คน (สำนักงานเทศบาลตำบลหนองญาติ. 2553)[online]

5.1.2.2 กลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัย ผู้วิจัยได้สุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยการใช่ตารางของ Yamane โดยใช้ค่าความคลาดเคลื่อน 10% ดังนี้

1. ประชาชนที่อาศัยในบริเวณพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 98 คน
2. นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในจังหวัดนครพนม ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 95 คน
3. เจ้าหน้าที่ในเทศบาลหนองญาติ จังหวัดนครพนม รวม 40 คน ผู้วิจัยศึกษา จำนวน 10 คน

5.1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

5.1.3.1 การสำรวจ (Survey) ผู้วิจัยทำการสำรวจลักษณะทางกายภาพในพื้นที่ บริเวณรอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ 5 หมู่บ้าน เขตเทศบาลตำบลหนองญาติ จังหวัดนครพนม โดยใช้ เครื่องมือในการสำรวจดังนี้

1. กล้องถ่ายรูปและวิดีโอเพื่อใช้สำรวจพื้นที่บริเวณรอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ
2. แผนที่ เพื่อใช้สำรวจเส้นทางและที่ตั้งแหล่งท่องเที่ยวในเขตพื้นที่ รอบอ่างเก็บ น้ำหนองญาติ

5.1.3.2 การสัมภาษณ์ (interview) ผู้วิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์และบันทึกคำตอบ การ สัมภาษณ์จะกำหนดกลุ่มเป้าหมายเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มประชาชนในพื้นที่ ที่อาศัยอยู่รอบอ่างเก็บน้ำ หนองญาติ กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในจังหวัดนครพนม และกลุ่มเจ้าหน้าที่ ที่ทำงานในเทศบาล ตำบลหนองญาติ จังหวัดนครพนม โดยการสัมภาษณ์ครอบคลุมข้อมูลดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา การประกอบอาชีพ และจำนวนปี ที่อยู่อาศัยในพื้นที่ศึกษา

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นด้านการท่องเที่ยว ของสภาพแวดล้อมทางกายภาพใน สภาพการณ์ ปัจจุบันในพื้นที่ศึกษา

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการ เพื่อส่งเสริมการ ท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อ่างเก็บน้ำหนองญาติ

5.1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำได้ทำการรวบรวมข้อมูลจากประชากรและกลุ่มตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอใ้งานบัณฑิตศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ออกหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวม ข้อมูลในครั้งนั้นกับประชากรและกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ศึกษา

2. ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ตรงทางภาคสนามตามประชากรและกลุ่ม ตัวอย่างที่กำหนดไว้จนครบ การสัมภาษณ์จะใช้การสัมภาษณ์แบบตัวต่อตัวโดยการถามและตอบจาก แบบสัมภาษณ์ที่ได้เตรียมไว้ และจดบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร หรืออาจมีการบันทึกเสียงเพื่อถ่าย

ต่อการเก็บข้อมูล และ ผู้วิจัยลงพื้นที่เพื่อทำการเก็บข้อมูล โดยการสำรวจและสังเกตโดยใช้เครื่องมือที่กำหนดไว้ทำการสำรวจ และสังเกตตรงทางภาคสนาม

5.1.5 ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้แสดงผลวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งเพื่อให้สอดคล้องกับการจัดการสภาพแวดล้อมรอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ โดยค้ำถึงสิ่งต่อไปนี้

5.1.5.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจ

จากลักษณะพื้นที่พบว่าบริเวณรอบอ่างเก็บน้ำหนองญาตินั้น มีการขุดลอกอ่างเก็บน้ำ ซึ่งทำให้สภาพทางธรรมชาติ และระบบนิเวศน์เสียไป ทำให้บรรยากาศของความเป็นธรรมชาติหายไป เกิดความเสื่อมโทรม การปรับปรุงด้านภูมิทัศน์ ช่วยสร้างบรรยากาศและความร่มรื่น สร้างความประทับใจ เพื่อรองรับการจัดการกิจกรรมต่างๆรวมทั้งส่งเสริมการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวได้

5.1.5.2 ความคิดเห็นด้านการท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวก

จากการรวบรวมข้อมูลด้านการสัมภาษณ์นั้นพบว่า มีความเห็นสอดคล้องกันใน ด้านการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการ เช่นการปรับปรุงถนนหนทาง ป้ายบอกทาง ระบบแสงสว่าง ศาลาพักผ่อน ศูนย์อาหาร จุดบริการนักท่องเที่ยว ฯลฯ เพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อยและความรื่นรมย์ ของสภาพแวดล้อมและความประทับใจจากการมาท่องเที่ยว เพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยว ซึ่งประชาชนก็ยินดีให้ความร่วมมือสำหรับการจัดการด้านการท่องเที่ยว เห็นด้วยกับการวางผังเส้นทางจักรยาน เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

5.2 อภิปรายผล

5.2.1 สภาพแวดล้อมปัจจุบันทางกายภาพที่มีผลต่อการท่องเที่ยว อ่างเก็บน้ำหนองญาติ

พื้นที่อ่างเก็บน้ำนั้นเป็นพื้นที่ขนาดใหญ่ กว่า 2555 ไร่ มีหมู่บ้านล้อมรอบ 5 หมู่บ้าน คือ บ้านนาจอก บ้านดอนโหมง บ้านหนองญาติ บ้านดงโชค และบ้านหนองบัว

จุดด้อย ของสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ ในปัจจุบันมีสภาพเสื่อมโทรม และไม่มีการจัดการกับพื้นที่อย่างจริงจังและเป็นรูปธรรม

จุดเด่น สามารถเชื่อมต่อเส้นทางสายหลัก บ้านหนองบัว บ้านนาจอก บ้านดอนโหมง บ้านหนองญาติ ติดกับเส้นทางหลวงหมายเลข 22 สกลนคร – นครพนม บ้านดงโชค ติดกับเส้นทางหลวงหมายเลข 23 อำเภอนาแก – นครพนม เส้นทางสายหลักนี้เป็นเส้นทางที่เชื่อมต่อกับแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญในเขตอำเภอนาแก อำเภอรัตนพนม จังหวัดนครพนม ซึ่งปัจจุบันนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวนั้น มาเพื่อสักการบูชาสถานที่สำคัญ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สนับสนุนการท่องเที่ยว โดยการจัดกลุ่มสนุกเพื่อการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นการรวมตัวของ 3 จังหวัด คือ นครพนม สกลนคร และมุกดาหาร และสะพานมิตรภาพ 3 (นครพนม – คำม่วน) เป็นโครงสร้างพื้นฐานที่สนับสนุนการพัฒนา

เศรษฐกิจ และส่งเสริมการคมนาคมขนส่ง การค้า การท่องเที่ยวระหว่างประเทศ อีกทั้งยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดนครพนม ระยะที่ 4 (พ.ศ. 2555-2556) ในด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวในเชิงระบบ ลักษณะ Package Tours กลุ่มประเทศจีน - เวียดนาม - ลาว - ไทย ซึ่งจะรองรับนักท่องเที่ยวจากทั่วโลก ซึ่งลักษณะที่ตั้งของพื้นที่นั้นสามารถเชื่อมโยงต่อสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดนครพนม และจังหวัดใกล้เคียง สอดคล้องกับแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย โดยจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดนครพนม คือ เส้นทางเสริมมงคลชีวิต “ไหว้ 7 พระธาตุประจำวันเกิด”

5.2.2 การออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อกำหนดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว

จากการศึกษาสภาพแวดล้อมแล้ว สามารถกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่อการท่องเที่ยว ตามลักษณะการใช้ประโยชน์พื้นที่ กรอบแนวคิดและทฤษฎี บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548 : 139-141) สรุปมูลเหตุหรือปัจจัยที่อยากได้เดินทางเที่ยว ว่า ความต้องการด้านการผจญภัย ความต้องการค้นพบสิ่งใหม่ด้วยตนเอง คุณค่าในการเดินทางท่องเที่ยว ความต้องการค้นคว้าวัฒนธรรม การต้องการเห็นความเป็นอยู่ของผู้ร่วมโลก ความต้องการการยอมรับจากสังคม ความภาคภูมิใจ ดังนั้น ผู้วิจัย จึงกำหนดแผนที่การท่องเที่ยวตาม แหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ โดยดำเนินการตามกิจกรรมเดิมของหมู่บ้านรอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ ดังนี้

5.2.2.1. เส้นทางจักรยาน

โดยกำหนดเส้นทางของถนนรอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ เพื่อเพิ่มกิจกรรมในพื้นที่ และเชื่อมต่อไปยังสถานที่สำคัญและสถานที่ท่องเที่ยวใกล้เคียง และยังสอดคล้องกับการเรียนรู้วิถีชีวิตของชาวบ้าน ไม่ว่าจะเป็นสภาพความเป็นอยู่ บ้านเรือน ซึ่งผู้วิจัยจัดให้มีไหล่ทางทั้งสองด้านของถนน มีความกว้างไม่น้อยกว่า 1 เมตร มีร่มเงาต้นไม้ และจุดแวะพักเป็นช่วงๆ บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548 : 46-50) กล่าวถึงการท่องเที่ยวที่จำเป็นต้องใช้ทรัพยากรท่องเที่ยวเป็นสินค้าทางการท่องเที่ยว พร้อมทั้งพัฒนาการเข้าถึง และสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว เพื่อบริการอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวให้สามารถเดินทางเข้ามายังแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างสะดวกสบาย และได้รับความสุขระหว่างการท่องเที่ยว

5.2.2.2. สิ่งปลูกสร้างเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนและนักท่องเที่ยว

ศาลาพักผ่อน กำหนดให้มีจุดพักผ่อนเป็นระยะ อยู่ใกล้แหล่งกิจกรรม สามารถชมวิทิวทัศน์ธรรมชาติ และมีบรรยากาศที่สงบ ซึ่งควรเป็นอาคารที่มีความถาวร เป็นเอกลักษณ์ ทำจากวัสดุที่ทำได้ง่ายในท้องถิ่น มีความคงทนต่อสภาพแวดล้อม จุได้ ประมาณ 10 คน มีที่นั่งพักผ่อน ซึ่งแนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับ องค์ประกอบภูมิทัศน์เมือง (กองวางแผนโครงการ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2540 : 33-44) ศาลาที่พัก เป็นอาคารโล่ง สำหรับนักท่องเที่ยวนั่งพักผ่อนหรือเป็นที่ร่มหลบแดด หลบฝน หรือเป็นจุดชมทิวทัศน์พิเศษศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก ห้องน้ำสาธารณะ ม้านั่ง ทางเดินเท้า ถังขยะ ลานจอดรถ ป้ายแสดงทิศทาง ป้ายแสดงข้อมูลต่าง ควรอยู่ในพื้นที่ที่มีการมองเห็นที่สะดวก ชัดเจน ดูแลรักษาง่าย ปลอดภัย และควรมีรูปลักษณะที่

เหมาะสม มีเอกลักษณ์ในทิศทางเดียวกัน การปรับปรุงภูมิทัศน์ จากความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับภูมิทัศน์เมือง (กองวางแผนโครงการ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2540 : 15) กล่าวถึง องค์ประกอบหลักของเมืองในเมืองแต่ละเมืองที่มองเห็นได้ และเป็นส่วนสำคัญในการสร้างเมืองให้สวยงามมีความน่าประทับใจต่อนักท่องเที่ยวและผู้ที่อยู่อาศัย ดังนี้ ธรรมชาติ อาคารและส่วนประกอบอาคาร ที่เว้นว่างต่างๆ ถนน ทางเดิน ทางสัญจรต่างๆ มนุษย์และการประกอบกิจกรรมต่างๆ โดยผู้วิจัยกำหนดให้มีการปรับปรุงภูมิทัศน์เพื่ออำนวยความสะดวก ให้แก่ประชาชนและนักท่องเที่ยว ได้แก่ ทางสัญจรและที่จอดรถ ถนน ทางเท้า ทางจักรยาน ที่จอดรถจักรยาน อาคารและสิ่งก่อสร้าง ศาลาที่พัก ห้องน้ำ ร้านอาหาร ร้านขายอาหาร เครื่องดื่ม สิ่งก่อสร้างประกอบบริเวณ ได้แก่ ม้านั่ง โต๊ะ เก้าอี้สาธารณะ และป้ายบอกสถานที่ ป้ายบอกทิศทาง ป้ายข้อมูล ชุมโฆษณา ถึงชยะ กะบะตันไม้ รั้ว เสากั้นจราจร ไฟฟ้าแสงสว่าง ชุมทางเข้า ทางเดินที่มีหลังคา

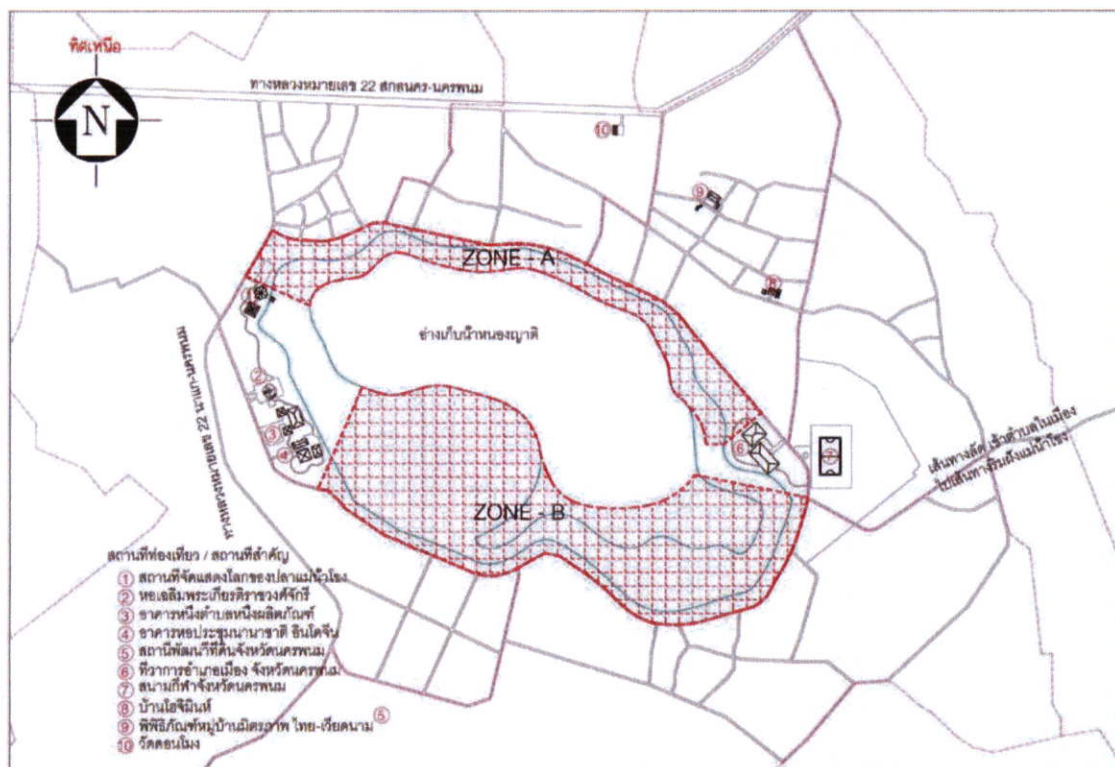
5.2.3 แนวทางการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว

จากการศึกษาข้อจำกัด โอกาสในการพัฒนา และแผนพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดนครพนม สามารถวางแผนแนวทางการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว ซึ่งบุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548 : 46-50) กล่าวถึงกิจกรรมต่างๆ ของสังคมที่มีผลต่อการดึงดูดนักท่องเที่ยวเดินทางไปเยือน ซึ่งแบ่งเป็นประเภทศิลปวัฒนธรรม ได้แก่ ชุมชน หมู่บ้าน ศูนย์วัฒนธรรมการละเล่นพื้นบ้าน ดนตรีพื้นเมือง สินค้าพื้นเมือง ไร่สวน วิถีชีวิต อัญมณีไมตรีของประชาชน เป็นต้น ประเภทประเพณี ได้แก่ ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีแห่เทียนพรรษา ประเพณีลอยกระทง งานบุญบั้งไฟ เป็นต้น ประเภทกิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมแข่งขันกีฬา กิจกรรมบันเทิง สวนสนุก สวนสาธารณะเฉพาะ เป็นต้น สำหรับกิจกรรมการท่องเที่ยวควรเป็นกิจกรรมที่เน้นการศึกษาหาความรู้ในแหล่งธรรมชาติ และวัฒนธรรมท้องถิ่น ควบคู่ไปกับการได้รับความเพลิดเพลิน ซึ่งมีกิจกรรมการท่องเที่ยวอยู่หลายกิจกรรม เช่น การศึกษาธรรมชาติ การเลี้ยงสัตว์ การดูนก การพายเรือ การตั้งแคมป์ การถ่ายรูป การขี่จักรยาน การตกปลา การแสวงบุญ การนมัสการสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เป็นต้น โดยผู้วิจัยกำหนดให้มีการจัดวางโปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ วิถีชีวิต โดยกำหนดจากการวางแผนเส้นทางจักรยานเพื่อการท่องเที่ยว เพื่อได้ศึกษาแนวคิดด้านวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ วัฒนธรรมของประชาชนในพื้นที่ ซึ่งสอดคล้องไปกับแนวคิดของ ชวัลนุช อุทยาน (2555) [online] เกี่ยวกับปัจจัยภายในที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยว คือ การรับรู้ แรงจูงใจ ทัศนคติบุคคลิกภาพ และการเรียนรู้

5.2.3.1 แนวทางการพัฒนาพื้นที่ รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ

จากการศึกษาผู้วิจัย ได้แบ่งพื้นที่สำหรับการพัฒนาออกเป็น 2 ส่วน ดังภาพประกอบที่ 5.1 คือ ส่วน Zone A ดังภาพประกอบที่ 5.2 และ Zone B ดังภาพประกอบที่ 5.3 เพื่อให้สะดวกในการจัดระเบียบ ดูแลพื้นที่ โดยให้พื้นที่ Zone A เป็นพื้นที่เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจทั่วไป จัดให้มี ศาลา ที่นั่งพัก ร้านอาหารอำนวยความสะดวก ห้องน้ำ พื้นที่ Zone A จะอยู่ใกล้กับพื้นที่ส่วนงานราชการ ดังนั้น เพื่อให้สามารถรองรับพื้นที่สำหรับส่วนกิจกรรมอื่นๆของทางราชการได้ เช่น การจัดนิทรรศการย่อย หรือการจัดตลาดนัดสินค้า ฯลฯ ปรับปรุงภูมิทัศน์ เช่น ที่นั่งพัก ถึงชยะ ต้นไม้

ป้ายบอกทาง ไฟแสงสว่าง พื้นที่ส่วน Zone B จัดให้เป็นพื้นที่สวนสาธารณะ ให้มีการปลูกต้นไม้ เพื่อ
ดูแลในด้านระบบนิเวศน์และระบบธรรมชาติให้กลับคืนมา ให้พื้นที่เป็นสถานที่ออกกำลังกาย
สาธารณะสำหรับคนทั่วไป กำหนดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ศาลาที่นั่งพัก จุดบริการอาหาร
เครื่องดื่ม ห้องน้ำ ฯลฯ ดังภาพประกอบที่ 5.4 พื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำนั้นจัดให้มีเส้นทางจักรยาน 1
ช่องทาง ดังภาพประกอบที่ 5.5 เส้นทางโดยรอบอ่างเก็บน้ำเพื่อให้เป็นเส้นทางสำหรับผู้มาออกกำลังกาย
และเป็นเส้นทางท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวหรือสถานที่สำคัญ รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ
โดยจัดให้เป็นเส้นทางถนนเรียบ มีการสัญลักษณ์ทางจักรยาน และให้มีปลูกต้นไม้รอบเส้นทางเพื่อเป็น
ร่มเงาให้แก่ผู้ใช้เส้นทางจักรยานและสร้างบรรยากาศที่สวยงามประทับใจด้วย

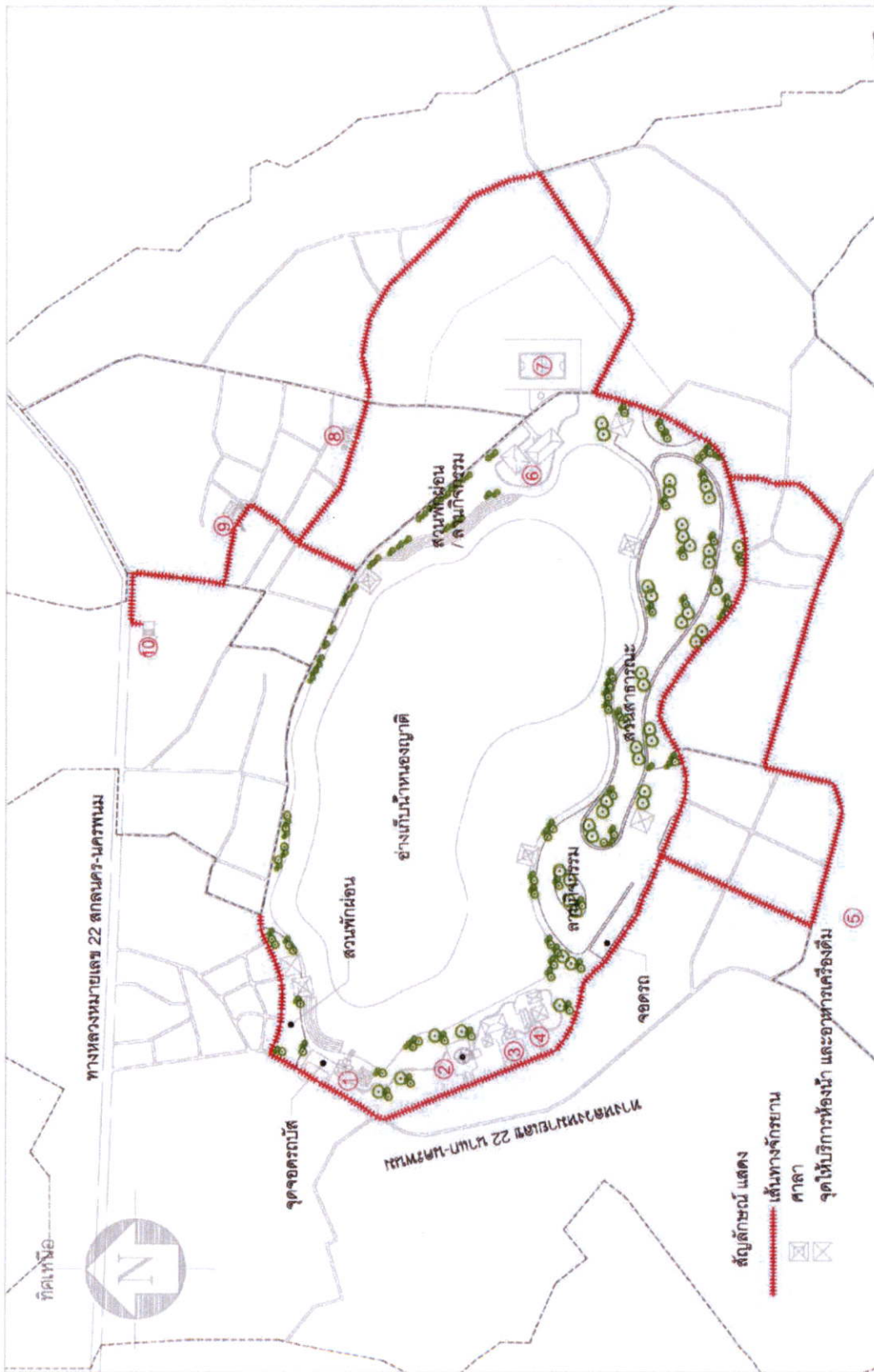
ภาพที่ 5.1 แสดงภาพแผนผังก่อนการปรับปรุงพื้นที่ บริเวณพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ

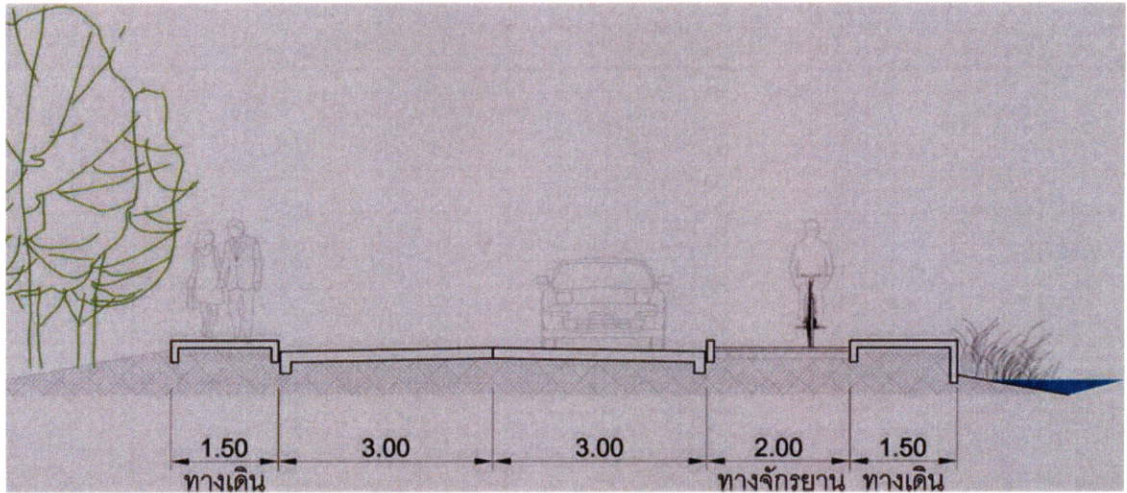
ภาพที่ 5.2 แสดงภาพพื้นที่ Zone A ปัจจุบัน ซึ่งควรได้รับการปรับปรุง

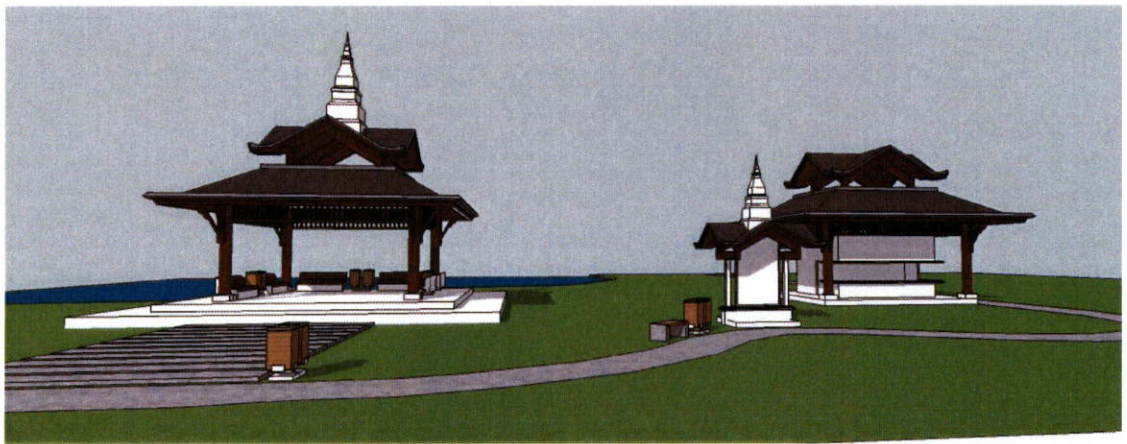
ภาพที่ 5.3 แสดงภาพพื้นที่ Zone B ปัจจุบัน ซึ่งควรได้รับการปรับปรุง

ภาพที่ 5.4 แสดงภาพแผนผังการปรับปรุงพื้นที่ บริเวณพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ

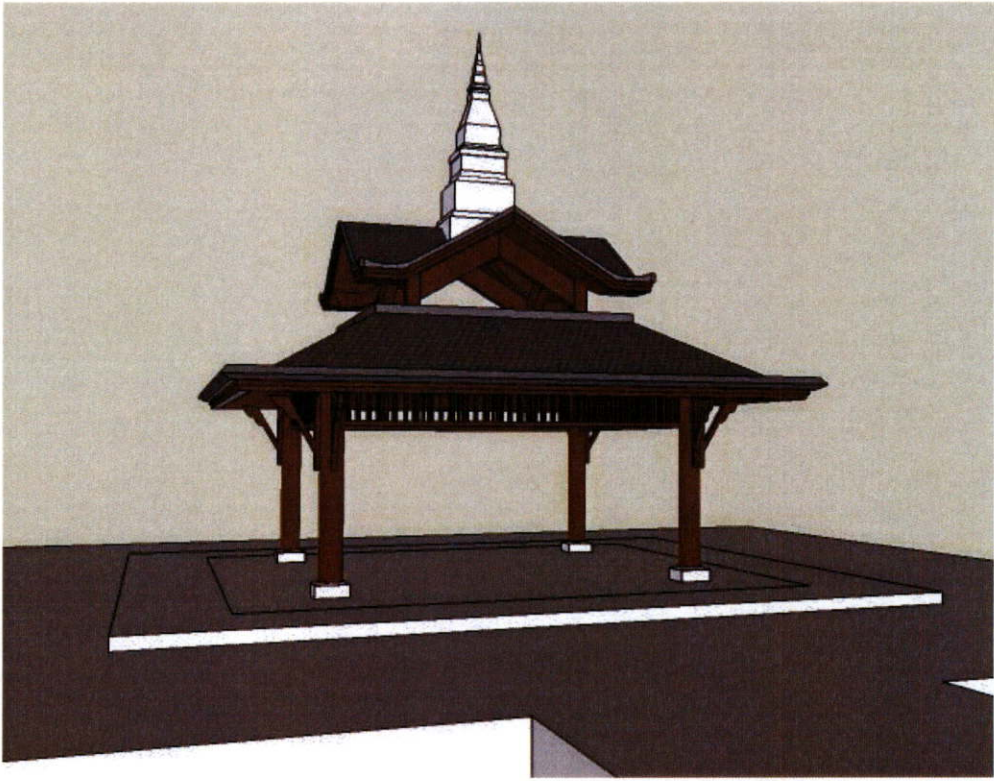
ภาพที่ 5.5 แสดงภาพการปรับปรุงพื้นที่ เส้นทางจักรยาน บริเวณพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ

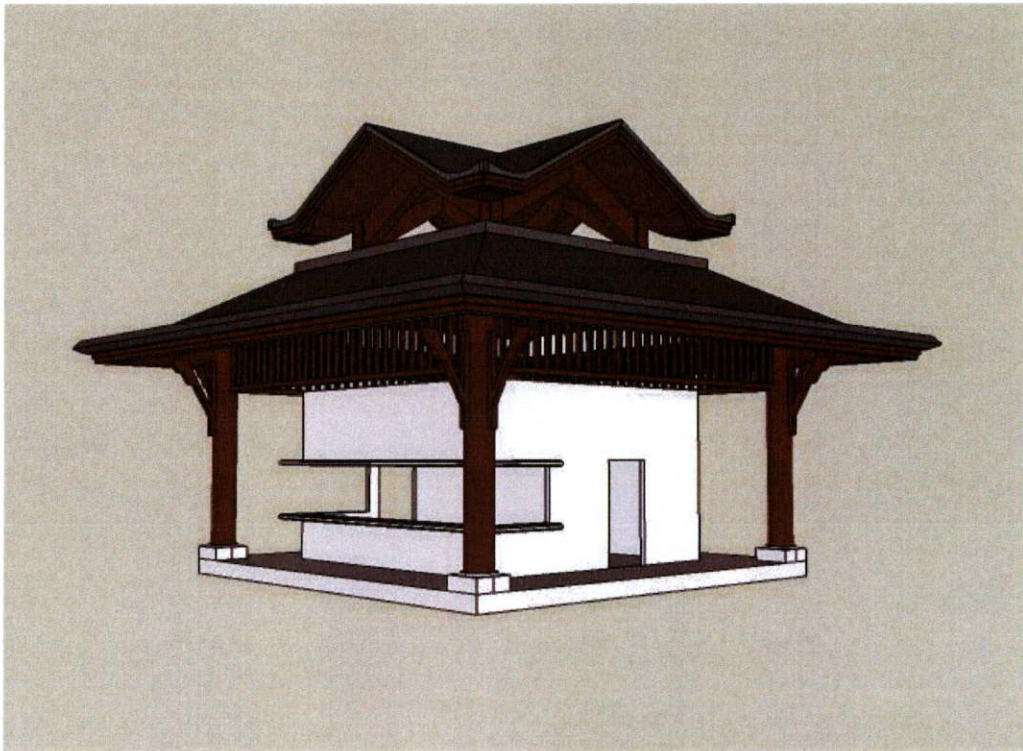
ภาพที่ 5.6 แสดงภาพการปรับปรุงพื้นที่ บริเวณพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ

5.2.3.2 สิ่งอำนวยความสะดวกของโครงการ

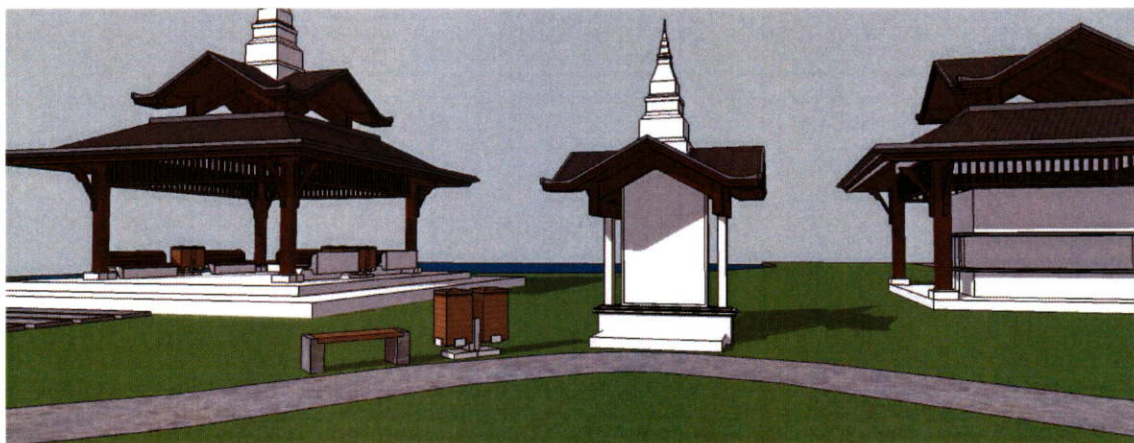
การออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกของโครงการเน้นการออกแบบโดยใช้วัสดุที่มีในพื้นที่ และมีความเป็นเอกลักษณ์ มีทิศทางเดียวกันในการออกแบบเพื่อให้ ง่ายต่อการจดจำสำหรับนักท่องเที่ยวและประชาชน ตำแหน่งของสิ่งอำนวยความสะดวก ดังภาพประกอบที่ 5.4 ออกแบบให้อยู่ในจุดที่เป็นจุดรวมพลสำหรับนักท่องเที่ยวและอยู่ในบริเวณที่สำคัญเพื่อให้ง่ายสำหรับการมองเห็น และการอำนวยความสะดวกด้านความปลอดภัยได้อย่างทั่วถึง สิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็น ได้แก่ ศาลา ดังภาพประกอบที่ 5.7 ต้องให้สามารถจุคนได้ประมาณ 8-10 คน ต่อจุด มีที่สำหรับนั่งพัก และถังขยะ ให้เป็นที่เปิดโล่งเพื่อช่วยในด้านการระบายความร้อนและดูแลด้านความปลอดภัย จุดให้บริการอาหาร-เครื่องดื่ม ห้องน้ำ หรือจุดบริการนักท่องเที่ยว ดังภาพประกอบที่ 5.8 เพื่อสะดวกในด้านการดูแลอย่างทั่วถึง สิ่งอำนวยความสะดวก อื่นๆ ดังภาพประกอบที่ 5.9 – 5.13

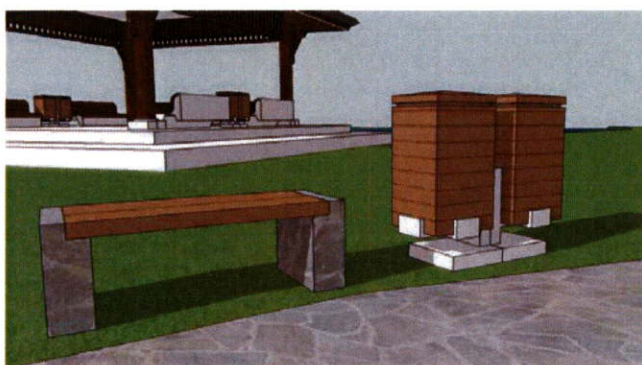
ภาพที่ 5.7 แสดงภาพศาลา หลังมีการปรับปรุงพื้นที่

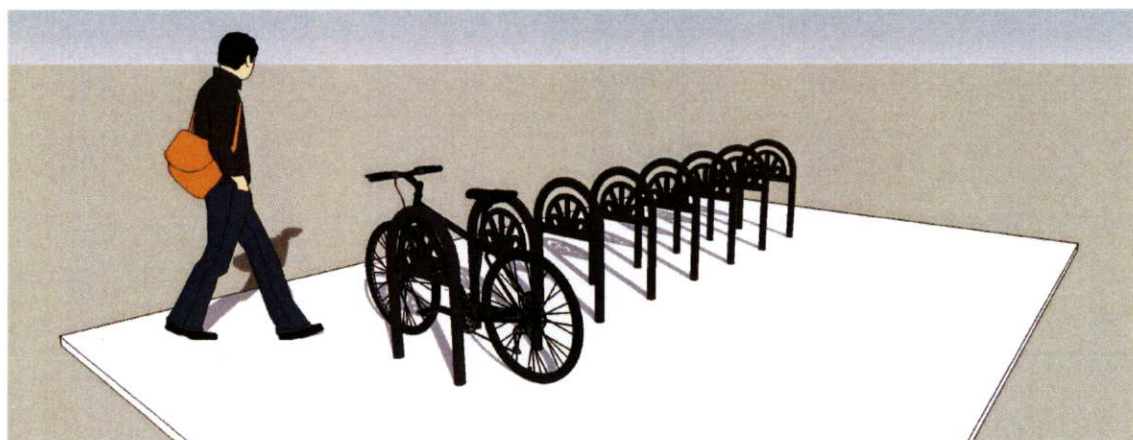
ภาพที่ 5.8 แสดงภาพจุดให้บริการอาหาร-เครื่องดื่ม และห้องน้ำ หลังมีการปรับปรุงพื้นที่

ภาพที่ 5.9 แสดงภาพป้ายบอกทาง แผนที่ หลังมีการปรับปรุงพื้นที่

ภาพที่ 5.10 แสดงภาพม้านั่ง ที่นั่งพัก ถังขยะ หลังมีการปรับปรุงพื้นที่

ภาพที่ 5.11 แสดงภาพที่จอดรถจักรยาน หลังมีการปรับปรุงพื้นที่

ภาพที่ 5.12 แสดงภาพเสาไฟฟ้าแสงสว่าง หลังมีการปรับปรุงพื้นที่

ภาพที่ 5.13 แสดงภาพการจัดพื้นที่สวนสาธารณะให้มีอุปกรณ์ออกกำลังกาย และทางสำหรับวิ่ง หลังมีการปรับปรุงพื้นที่

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยและการอภิปรายผลเรื่องการพัฒนาพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว จังหวัดนครพนม ได้ข้อสรุปที่ผู้วิจัยเสนอแนะผ่านกระบวนการออกแบบ ดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

ผู้วิจัยได้ศึกษาถึงปัญหาของแหล่งท่องเที่ยวเพื่อเสนอแนวทางการจัดการ ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงกันตลอดเส้นทางท่องเที่ยวรอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ ดังนี้

ข้อเสนอแนะด้านการใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว

5.3.1.1 พื้นที่ส่วนที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว พื้นที่ของอ่างเก็บน้ำหนองญาติ บริเวณที่ราบ ควรกำหนดเขตพื้นที่ไว้เพื่อการพักผ่อน ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ และจัดกิจกรรมเพื่อการอนุรักษ์ระบบนิเวศ กำหนดให้เป็นแหล่งอนุรักษ์และเรียนรู้ ได้แก่

1. กิจกรรมชี้จักรยาน เพื่อศึกษาวัฒนธรรม วิถีชีวิต โดยให้มีหน่วยงานในการดูแลเส้นทางจักรยาน ให้อยู่ในสภาพใช้งานได้ ปลอดภัย และกวดขันเรื่องกฎระเบียบ มารยาทในการขับขี่ การรักษาความสะอาด

2. กิจกรรมดูนก เพื่อการอนุรักษ์ ดูแลทรัพยากรธรรมชาติ อ่างเก็บน้ำหนองญาติ โดยกำหนดลานกิจกรรม และจุดหรือป้ายแสดงข้อมูล

3. กิจกรรมออกกำลังกาย พักผ่อนหย่อนใจ โดยการปรับภูมิทัศน์ ให้พื้นที่มีเส้นทาง ขอบทาง หรือทางเดินเท้า ลานกิจกรรม ที่นั่งพักผ่อน สร้างสรรค์บรรยากาศทางธรรมชาติ เพื่อการ เพลิดเพลินและผ่อนคลาย กิจกรรมชมวิวิทิวทัศน์ โดยกำหนดให้มีจุดชมวิว จุดถ่ายภาพ และกำหนด ไฮไลท์ สำหรับการต้องมาเยี่ยมชมอ่างเก็บน้ำหนองญาติ เพื่อกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจแก่ประชาชนและ นักท่องเที่ยว

4. กิจกรรมพักผ่อนรับประทานอาหาร จัดให้มีบรรยากาศที่สงบ และให้นักท่องเที่ยวได้ชื่นชมธรรมชาติ มีสถานที่ที่ป้องกันแดด ฝนได้ดี และอยู่ในจุดที่ดูแล ควบคุม จัดการง่าย ซึ่ง ง่ายต่อการจดจำของประชาชน และนักท่องเที่ยว

5.3.1.2 เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ได้ประโยชน์ร่วมกันกับ การส่งเสริมการท่องเที่ยว นั้น จึงควรสร้างโอกาสให้ชุมชนได้มีรายได้จากการท่องเที่ยว ดังนี้

1. การให้เช่าเรือปั่น เพื่อการออกกำลังกายแก่ประชาชนทั่วไป และนักท่องเที่ยว
2. การผลิตและจำหน่ายสินค้าที่ระลึก ซึ่ง มาจากพื้นที่เกษตรกรรมของตน สินค้า หัตถกรรม
3. บริการรถเช่า หรือบริการรถขนส่งประจำทาง แก่นักท่องเที่ยว ผู้ที่ไม่มีรถส่วนตัว มาด้วย
4. บริการที่พักโฮมสเตย์ เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสกับวิถีชีวิตของชาวบ้าน ทั้ง ทางด้านวัฒนธรรม ประเพณี

5. กิจกรรมการอบรมวิปัสสนา ซึ่งมีการจัดอยู่แล้วในแต่ละวัด แต่ให้มีการ ประชาสัมพันธ์เพื่อเชิญชวนนักท่องเที่ยวต่างถิ่นที่มีความสนใจเข้ามาร่วมกลุ่มกิจกรรมกัน

เพื่อให้พื้นที่เกิดความดึงดูด น่าสนใจและส่งเสริมสภาพแวดล้อมแล้วนั้น การปรับปรุงภูมิทัศน์ ในพื้นที่ควรมีความกลมกลืนต่อเนื่อง มีแนวทางการออกแบบในทำนองเดียวกัน เพื่อสื่อถึงสัญลักษณ์ และความเป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่ด้วย

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

จากการศึกษาพบว่า ยังมีประเด็นที่ที่น่าสนใจอีกหลายประการ ซึ่งไม่สามารถทำการศึกษาได้ ทั้งหมด ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนวทางการศึกษาในโอกาสต่อไป เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา พื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ จังหวัดนครพนม คือ

1. การศึกษารูปแบบเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรมของบ้านและชุมชนพื้นถิ่น ในพื้นที่รอบ อ่างเก็บน้ำหนองญาติ จังหวัดนครพนม เพราะรากเหง้าของแต่ละหมู่บ้านนั้น เริ่มมาจากชนเผ่าโบราณ

ของจังหวัดนครพนม และคนไทยเชื้อสายเวียดนาม ซึ่งแต่ละหมู่บ้านก็มีความแตกต่างกัน ในด้าน วิถีชีวิต ประเพณี วัฒนธรรม ความเป็นอยู่ ซึ่งมีความหลากหลายและน่าสนใจเป็นอย่างมาก

2. ศึกษารูปแบบสิ่งมีชีวิตในระบบนิเวศน์ของอ่างเก็บน้ำหนองญาติ เพื่อการรักษาธรรมชาติของอ่างเก็บน้ำ ดูแลและรักษาระบบสมดุล ทางธรรมชาติให้ยั่งยืน เพื่อความเป็นธรรมชาติ ที่สมดุล และสวยงามอย่างแท้จริง

บรรณานุกรม

- กองวางแผนโครงการ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2554. คู่มือท่องเที่ยวกลุ่มสนุก แซบสกล
ผจญภัยมุก สนุกนคร สกลนคร นครพนม มุกดาหาร.
- จิตรานุช รักสัจจา. 2555. อุตสาหกรรมท่องเที่ยว. [online]. Available :
http://202.143.168.214/uttvc/newweb/2701_1001/g1d.html
- ชวัลนุช อุทยาน. 2555. พฤติกรรมนักท่องเที่ยว. [online]. Available :
<http://touristbehaviour.wordpress.com/4/5-2/>
- ชาติชาย จันทร์ประทีป. 2551. “แนวทางการพัฒนาบริเวณเขื่อนนเรศวรเพื่อการท่องเที่ยว.”
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม, สถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
- นิตา ชัชกุล. 2550. อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ : บริษัท วี พรินท์ (1991) จำกัด.
- นฤมล โลหะรัตน์. 2550. “แนวทางการพัฒนาชุมชนวัดชะลอเพื่อการท่องเที่ยว จ.นนทบุรี.”
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม, สถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. 2548. อุตสาหกรรมท่องเที่ยว (Tourism Industry). กรุงเทพฯ :
บริษัทเพรสแอนด์ดีไซน์ จำกัด.
- ผังเมืองรวมจังหวัดนครพนม[แผนที่]. 2548. แผนผังแสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินในอนาคตจังหวัด
นครพนม : กรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทย
- วิชาทรัพยากรการท่องเที่ยว. 2555. [online]. Available :
http://dit.dru.ac.th/home/023/travel_resource/a5.html
- วิมลสิทธิ์ หรยางกูร. 2549. พฤติกรรมมนุษย์กับสภาพแวดล้อม มูลฐานทางพฤติกรรม เพื่อการ
ออกแบบและวางแผน. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วีระศักดิ์ จุลดาลัย และคณะ. 2552. (ร่าง) แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยว ข้อมูล
ท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว ต.หนองญาติ อ.เมือง จ.นครพนม. นครพนม :
มหาวิทยาลัยนครพนม.
- ศิริขวัญ สุทธิภูล. 2552. “แนวทางการพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศบึงสีไฟ.” วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม, สถาบันเทคโนโลยีพระจอม
เกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
- สมพล ดำรงเสถียร. 2548. การออกแบบชุมชนเมือง Urban Design. กรุงเทพฯ : งานตำราและ
เอกสารการพิมพ์ คณะครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง.

บรรณานุกรม

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2551. รายงานสถิติจังหวัดนครพนม พ.ศ.2551. นครพนม : สำนักงานสถิติจังหวัดนครพนม.

วารสารข่าวสารกรมการผังเมือง เอกสารประกอบการสัมมนาและการฝึกอบรมด้านการผังเมือง ของกรมการผังเมือง. สำนักงานจัดรูปที่ดินฯ กรมการผังเมือง กระทรวงมหาดไทย [online]. Available : <http://www.dpt.go.th/knowledges/TCplanning/txt/renewal.pdf>

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก เอกสารทางราชการที่ใช้ในงานวิจัย
ภาคผนวก ข แบบสัมภาษณ์

ภาคผนวก ก
เอกสารทางราชการที่ใช้ในงานวิจัย

ที่ ศธ 0524.04/ 0676

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

เรื่อง ขอลาอนุเคราะห์ให้นักศึกษา

เรียน ผู้ใหญ่บ้าน หมู่บ้านนาจอก

ด้วย นางสาวปาริชาติ พูนทองอินทร์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีความประสงค์
จะขอข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ความเป็นมาของบ้านนาจอก ขอเอกสารเกี่ยวกับผังแม่บทเขตเทศบาลตำบล
หนองญาติ ขอถ่ายภาพสถานที่ บุคคล ภาพถ่ายด้านกายภาพ ขอถ่ายวิดีโอ บุคคลที่ให้สัมภาษณ์ เพื่อประกอบ
การจัดเตรียมหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาชุมชนเชิงบูรณาการ เพื่อการท่องเที่ยว ภูมิศึกษา
ชุมชนบ้านนาจอก”

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาดังกล่าว และหวังเป็นอย่างยิ่งว่า
จะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไพฑูรย์ พิมพ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิจัยและบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนบริหารงานทั่วไป

โทร. 02-737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 326-4325

ติดต่อนักศึกษา โทร.087-322-2035

ที่ ศธ 0524.04/ 0676

คณะกรรมการผู้ตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์ให้นักศึกษา

เรียน โยธาธิการและผังเมืองจังหวัดนครพนม

ด้วย นางสาวปาริชาติ พูนทองอินทร์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีความประสงค์
จะขอข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ความเป็นมาของบ้านนาจอก ขอเอกสารเกี่ยวกับผังแม่บทเขตเทศบาลตำบล
หนองญาติ ขอถ่ายภาพสถานที่ บุคคล ภาพถ่ายด้านกายภาพ ขอถ่ายวิดีโอ บุคคลที่ให้สัมภาษณ์ เพื่อประกอบ
การจัดเตรียมหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาชุมชนเชิงบูรณาการ เพื่อการท่องเที่ยว ภูมิศึกษา
ชุมชนบ้านนาจอก”

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาดังกล่าว และหวังเป็นอย่างยิ่งว่า
จะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไพฑูรย์ พิมพ์ดี)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิจัยและบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนบริหารงานทั่วไป

โทร. 02-737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 326-4325

ติดต่อนักศึกษา โทร.087-322-2035

ที่ ศธ 0524.04/ 0676

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนจลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๒๖ กุมภาพันธ์ 2554

เรื่อง ขอลความอนุเคราะห์ให้นักศึกษา

เรียน นายกเทศบาลหนองญาติ

ด้วย นางสาวปาริชาติ พูนทองอินทร์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีความประสงค์
จะขอข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ความเป็นมาของบ้านนาจอก ขอเอกสารเกี่ยวกับผังแม่บทเขตเทศบาลตำบล
หนองญาติ ขอถ่ายภาพสถานที่ บุคคล ภาพถ่ายด้านกายภาพ ขอถ่ายวิดีโอ บุคคลที่ให้สัมภาษณ์ เพื่อประกอบ
การจัดเตรียมหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาชุมชนเชิงบูรณาการ เพื่อการท่องเที่ยว ภูมิศึกษา
ชุมชนบ้านนาจอก”

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาดังกล่าว และหวังเป็นอย่างยิ่งว่า
จะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไพฑูรย์ พิมดิ)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิจัยและบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติกรแทนคณบดี

ส่วนบริหารงานทั่วไป

โทร. 02-737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 326-4325

ติดต่อนักศึกษา โทร.087-322-2035

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ส่วนสนับสนุนวิชาการ โทร.3720

ที่ ศธ 0524.04/ **0808** วันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2555

เรื่อง ขออนุมัติจัดประชุมวิชาการระดับชาติทางการศึกษา (ครั้งที่ 2) ประจำปีงบประมาณ 2555

เรียน อธิการบดี

ด้วยคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ร่วมกับสมาคมบดี คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์แห่งประเทศไทยและที่ประชุม 16 คณบดีคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ (กลุ่ม 16 คณบดี) ได้กำหนดจัดประชุมวิชาการระดับชาติทางการศึกษา ครั้งที่ 2 “การพัฒนาประสบการณ์การเรียนรู้ในชีวิตจริง : การศึกษาเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนไปสู่ความเป็นประชาคมอาเซียน” ในวันศุกร์ที่ 11 พฤษภาคม พ.ศ. 2555 ณ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง โดยการจัดประชุมวิชาการดังกล่าว จะมีการเสวนาและนำเสนอผลงานทางวิชาการเพื่อเพิ่มพูนความรู้ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และประสบการณ์กับสถานศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อนำผลงานวิจัยไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน ให้มีมาตรฐานการศึกษา และเพื่อการพัฒนาประเทศต่อไป

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มีความประสงค์ขออนุมัติดังนี้

1. อนุมัติจัดประชุมวิชาการระดับชาติทางการศึกษา (ครั้งที่ 2) ในวันศุกร์ที่ 11 พฤษภาคม พ.ศ. 2555
2. ขออนุมัติให้ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้างส่วนราชการต่าง ๆ /รัฐวิสาหกิจและเอกชน เข้าร่วมประชุมวิชาการระดับชาติทางการศึกษา (ครั้งที่ 2) ในวันศุกร์ที่ 11 พฤษภาคม พ.ศ. 2555 โดยไม่ถือเป็นวันลาและมีสิทธิ์เบิกค่าใช้จ่ายต่าง ๆ จากต้นสังกัดได้ตามระเบียบของราชการเมื่อได้รับอนุมัติจากผู้บังคับบัญชาแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติให้ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

(รองศาสตราจารย์พีระวุฒิ สุวรรณจันทร์)

คณบดี

ภาคผนวก ข
แบบสัมภาษณ์

บัณฑิตศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

แบบสัมภาษณ์ประกอบการวิจัย

เรื่อง แนวทางการพัฒนาพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ จังหวัดนครพนม เพื่อการท่องเที่ยว

โครงการวิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ และรวบรวมข้อมูล โดยผู้ทำโครงการวิจัย เป็นผู้เก็บข้อมูล แบบสำรวจสภาพปัจจุบัน และปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ เพื่อนำไปสู่ แนวทางการพัฒนาพื้นที่ ให้สอดคล้อง และส่งเสริมด้านการท่องเที่ยว ในเขตพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ จังหวัดนครพนม

แบบสัมภาษณ์ประกอบการวิจัยชุดนี้ มีทั้งหมด 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นด้านการท่องเที่ยว

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการ

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับการอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความกรุณา ที่ท่านสละเวลาในการตอบแบบสัมภาษณ์มา ณ โอกาสนี้

นางสาวปาริชาติ พุนทองอินทร์

ผู้วิจัย

นักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต

สาขาสถาปัตยกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

บัณฑิตศึกษา
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
แบบสัมภาษณ์ประกอบการวิจัย

เรื่อง แนวทางการพัฒนาพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ จังหวัดนครพนม เพื่อการท่องเที่ยว

สำหรับประชาชนในพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ จังหวัดนครพนม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. เพศ _____

2. อายุ _____ ปี

3. ระดับการศึกษา

4. อาชีพ

5. รายได้เฉลี่ยของท่านต่อเดือน

6. ระยะเวลาที่ท่านอาศัยในพื้นที่เป็นเวลากี่ปี

7. ท่านอาศัยอยู่ในหมู่บ้านใด

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นด้านการท่องเที่ยว

1. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ หากมีการพัฒนาพื้นที่ของท่านเพื่อเป็นส่วนหนึ่ง ในการท่องเที่ยวไปยังอ่างเก็บน้ำหนองญาติ เพราะเหตุใด

2. ท่านคิดว่าพื้นที่ของท่านสามารถเป็นส่วนหนึ่งของการท่องเที่ยวอ่างเก็บน้ำหนองญาติ ได้หรือไม่ อย่างไร

3. หากมีการจัดการท่องเที่ยว โดยให้ท่านเข้าไปมีส่วนร่วมด้วย ท่านจะให้ความร่วมมือหรือไม่ เพราะเหตุใด

4. หากให้ท่านเป็นผู้แนะนำการท่องเที่ยวในพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ แก่ นักท่องเที่ยว หรือผู้ที่มาพักผ่อนหย่อนใจ ท่านจะแนะนำอย่างไร เพราะเหตุใด

5. สถานที่ท่องเที่ยวเดิมที่มีอยู่แล้วในบริเวณอ่างเก็บน้ำหนองญาติ ท่านคิดว่าสามารถเชื่อมโยงมาสู่พื้นที่ของท่านได้หรือไม่ โดยวิธีใด

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการ

1. ท่านคิดว่าถนนหนทางที่เข้าสู่พื้นที่ของท่านสะดวกสบายหรือไม่ เพราะเหตุใด

2. บริการใดที่ท่านคิดว่า ควรเตรียมไว้เพื่อการรองรับนักท่องเที่ยวในพื้นที่ของท่าน เพราะเหตุใด

3. สิ่งอำนวยความสะดวกใด ที่ท่านคิดว่า ควรได้รับการปรับปรุงอย่างเร่งด่วนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ในพื้นที่ของท่าน เพราะเหตุใด

4. ท่านคิดว่าสิ่งอำนวยความสะดวกหรือบริการใด ที่มีความจำเป็นสำหรับนักท่องเที่ยวและการพัฒนาพื้นที่ของท่าน เพราะเหตุใด

5. ให้ท่านลำดับความต้องการในการปรับปรุงและแก้ไขสิ่งอำนวยความสะดวก

บัณฑิตศึกษา
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
แบบสัมภาษณ์ประกอบการวิจัย

เรื่อง แนวทางการพัฒนาพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ จังหวัดนครพนม เพื่อการท่องเที่ยว
สำหรับนักท่องเที่ยว และนักทัศนอาจรที่มาท่องเที่ยวในจังหวัดนครพนม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. เพศ _____

2. อายุ _____ ปี

3. ระดับการศึกษา

4. อาชีพ

5. รายได้เฉลี่ยของท่านต่อเดือน

6. ท่านเคยเดินทางมา ท่องเที่ยว พักผ่อน บริเวณอ่างเก็บน้ำหรือไม่ กี่ครั้ง

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นด้านการท่องเที่ยว

1. ในการท่องเที่ยวหรือพักผ่อนบริเวณอ่างเก็บน้ำหนองญาติ ท่านมากับใคร ก็คน เพราะเหตุใด

2. ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ ท่านคิดว่าสิ่งใดสามารถจูงใจท่านให้
อยากแวะไปเยี่ยมชมตามสถานที่ ในพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ เพราะเหตุใด

3. กิจกรรมใด ที่ท่านคิดว่า อยากให้มีการจัดในพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ เพราะเหตุใด

4. ท่านต้องการให้มีการจัดการท่องเที่ยวรูปแบบใด สำหรับการพัฒนาพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ
เพราะเหตุใด

5. ในการท่องเที่ยวหรือพักผ่อนบริเวณอ่างเก็บน้ำหนองญาติ ท่านคาดหวังสิ่งใด เพราะเหตุใด

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการ

1. ท่านเดินทางมาท่องเที่ยวหรือพักผ่อนบริเวณอ่างเก็บน้ำหนองญาติ อย่างไร เพราะเหตุใด

2. ท่านคิดว่าถนนหนทางที่เข้าสู่พื้นที่ นั้นมีความสะดวกสบายหรือไม่ อย่างไร

3. ท่านคิดว่า สิ่งอำนวยความสะดวกใด ที่มีความจำเป็นสำหรับ พื้นที่ท่องเที่ยวบริเวณรอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ

4. ท่านคิดว่าควรมีบริการใด เพื่อรองรับการท่องเที่ยวในพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ เพราะเหตุใด

5. ท่านคิดว่า สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการใดที่มีอยู่แล้ว ควรได้การปรับปรุงแก้ไขก่อน เพราะเหตุใด

บัณฑิตศึกษา
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
แบบสัมภาษณ์ประกอบการวิจัย

เรื่อง แนวทางการพัฒนาพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ จังหวัดนครพนม เพื่อการท่องเที่ยว

สำหรับเจ้าหน้าที่ เทศบาลตำบลหนองญาติ จังหวัดนครพนม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. เพศ _____
2. อายุ _____ ปี
3. ระดับการศึกษา

4. อาชีพ

5. รายได้เฉลี่ยของท่านต่อเดือน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นด้านการท่องเที่ยว

1. ในการท่องเที่ยวหรือพักผ่อนบริเวณอ่างเก็บน้ำหนองญาติ ท่านมากับใคร ก็ใคร เพราะเหตุใด

2. ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ ท่านคิดว่าสิ่งใดสามารถจูงใจท่านให้
อยากแวะไปเยี่ยมชมตามสถานที่ ในพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ เพราะเหตุใด

3. กิจกรรมใด ที่ท่านคิดว่า อยากให้มีการจัดในพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ เพราะเหตุใด

4. ท่านต้องการให้มีการจัดการท่องเที่ยวรูปแบบใด สำหรับการพัฒนาพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ
เพราะเหตุใด

5. ในการท่องเที่ยวหรือพักผ่อนบริเวณอ่างเก็บน้ำหนองญาติ ท่านคาดหวังสิ่งใด เพราะเหตุใด

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการ

1. ท่านเดินทางมาท่องเที่ยวหรือพักผ่อนบริเวณอ่างเก็บน้ำหนองญาติ อย่างไร เพราะเหตุใด

2. ท่านคิดว่าถนนหนทางที่เข้าสู่พื้นที่ นั้นมีความสะดวกสบายหรือไม่ อย่างไร

3. ท่านคิดว่า สิ่งอำนวยความสะดวกใด ที่มีความจำเป็นสำหรับ พื้นที่ท่องเที่ยวบริเวณรอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ

4. ท่านคิดว่าควรมีบริการใด เพื่อรองรับการท่องเที่ยวในพื้นที่รอบอ่างเก็บน้ำหนองญาติ เพราะเหตุใด

5. ท่านคิดว่า สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการใดที่มีอยู่แล้ว ควรได้การปรับปรุงแก้ไขก่อน เพราะเหตุใด

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	ปาริชาติ พุนทองอินทร์
ประวัติการศึกษา	
ปี 2545	สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สาขาวิชาช่างเทคนิคสถาปัตยกรรม
ปี 2550	สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาเทคโนโลยีสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
ปี 2557	สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท คณะครุศาสตร์ สาขาวิชาสถาปัตยกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ประวัติการทำงาน	
ปี 2545	บริษัทไทยโอบายาชิ (นันทวัน) จำกัด เขตราษดำริ กรุงเทพมหานคร
ปี 2549	บริษัท ชัชวาล เดอแวร์เกอร์ จำกัด เขตเพชรบุรี กรุงเทพมหานคร
ปี 2550	บริษัท บันยันทรี รีสอร์ทแอนด์สปา ไทยแลนด์ จำกัด เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร
ปัจจุบัน	ประกอบธุรกิจส่วนตัว